

BODIMO KONČNO SUBJEKT!

"Vprašanje, na katerega je treba odgovoriti, je naslednje: katere so naše prioritete, tukaj in zdaj? Hočemo zasledovati visoke cilje ideologij, ki jih je zgodovinska izkušnja že zavrgla, se hočemo udinjati kot poslušni vazali strankam večine v upanju, da nam bodo dovolile govoriti po svoje, obenem pa zahtevale, da mislimo po njihovo, ali pa hočemo vzeti svojo usodo v lastne roke in jo po svojih močeh oblikovati? Kaj je v tem trenutku pomembnejše: naše ideološko prepričanje ali naša narodna zavest in boj za obstanek ter razvoj slovenske zamejske skupnosti?"

Tako je dejal prof. Jože Pirjevec v intervjuju, ki smo ga objavili v zadnji številki Novega glasa, ko smo ga kot kandidata Slovenske skupnosti za evropski parlament na listi Južnotirolske ljudske stranke vprašali, naj navede glavni razlog, zaradi katerega je modro, da zamejski slovenski volivci v nedeljo, 13. t.m., oddajo svoj glas tej listi. Mislimo, da je prof. Pirjevec s tem odgovorom v nekaj stavkih strnil bistvo in jedro manjšinske politične filozofije. Njegova izvajanja ponavljamo na sam predvečer nedeljske prizkušnje, ko bomo s svojim glasom prispevali k oblikovanju novega evropskega parlamenta. Prav gotovo ne govorimo resnice, kdor pravi, da naš glas ničesar ne pomeni in ničesar ne koristi, češ da bodo "drugi" že tako naredili, kar jim bo volja. Res pa je, da je glas vsakega volivca in vsake volivke pomemben in dragocen. To velja zlasti za narodne manjšine, za našo slovensko v Italiji pa še posebej. Na dlani je, kako so nas "visoki cilji ideologij", katere je pri nas žal marsikdo zasledoval ves čas po drugi svetovni vojni, gmotno in duhovno obubožali ter pri marsikaterem pripadniku celo zlomili voljo po življenju in okviru njegove narodne skupnosti. Če temu dodamo še "udinjanje strankam večine", ugotovimo, da je mera polna. Komur se jim je udinjal, so te stranke morda, kot pravi Pirjevec, res dovoljevale, da je zasebno govoril po svoje, a so hkrati zahtevale, da "je mislil po njihovo". Posledica vsega tega je ena sama: počasna, a gotova asimilacija, to je potujčevanje.

Volitve, ki bodo prihodnje nedeljo, naj zato postanejo za našo narodno manjšino v Italiji pomemben mejnik. Če je marsikoga v okviru naše narodne manjšine takšna ali drugačna sirena s svojim vabljenim petjem zapeljala na napačna pota, naj se tokrat strezni in se zave, kako ima edinstveno priložnost, da preneha biti predmet dogajanja ter končno postane to, za kar ima pravico po vseh pisanih in nepisanih zakonih: osebek in torej polnopraven član družbe, sredi katere živi in dela.

/ STRAN 2

DRAGO LEGIŠA

OB EVROPSKIH VOLITVAH

ZAKAJ EVROPA?

ANDREJ BRATUŽ

Vprašanje ni samo retorično. Ob nedeljskih evropskih volitvah ima nedvomno svoj globlji pomen. Ne bomo se tu zaustavljali ob praktičnih političnih vprašanjih in izbirah, o katerih smo sicer že dovolj pisali, poleg tega pa je še o njih govor na uvodnem mestu te številke našega lista. Vseeno nam to lahko nudi priložnost za kratko razmišljanje o Evropi danes.

Predsednik evropskega parlamenta José Maria Gil-

Robles objavlja v glasilu evropskega parlamenta s predvolilno informativno vsebino uvodnik, kjer lepo in zgovorno oriše nekatere dosežke pri evropski gradnji. Tako piše med drugim: "Če je pomenilo voliti za evropski parlament leta 1979 ali 1984 predvsem neki izraz zaupanja v bodočo združeno Evropo, leta 1999 pomeni oddati glas za isto ustanovo neko demokratično nujnost, ki jo lahko primerjamo volitvam na nacionalni ravni."

Med tem časom so namreč v parlamentu v Strasbourgu precej spremenili ra-

zne norme in tako povečali dejavnosti in vlogo te zbornice. Tako še nadaljuje predsednik parlamenta (potem ko omenja tudi nekakšno demitizacijo evropske ideje danes): "Evropski parlament mora predstavljati pristno zrcalo evropske stvarnosti - in torej tudi vseh pomislekov -, mora pa biti predvsem uspešna institucija v službi interesov, skupnih vsem evropskim državljanom."

Evropa je v zgodovini prebrodila veliko težav in kriz. Danes jo pesti predvsem huda balkanska kriza. Tudi nova združena Evropa go-

tovo ne bo prinesla čarobne palice. Zato pričakujemo novo Evropo, ki naj bo danes vedno bliže posamezniku in posameznim skupnostim, tudi narodnim. Evropa narodov in dežel je naš ideal in naše pričakovanje. V tako široki zvezi pa naj bo kmalu prisotna tudi slovenska Evropa, ki se danes že pripravlja na vstop v Evropsko unijo.

Jean Jacques Rousseau je v 18. stoletju že sanjal o podobni Evropi kultur in duhov. Evropa je zanj neka enotnost narodov, je neka resnična stvarnost, ki ima svojo religijo, svoje običaje, svojo pravno ureditev. To in še kaj drugo naj bo danes nova politična Evropa.

V ZAČETKU OKTOBRA URADNI PREVZEM NAŠKOFIJE

POZDRAV NOVEGA NADŠKOFA BOŽJI CERKVI NA GORIŠKEM

Po imenovanju za novega goriškega nadškofa se msgr. Dino De' Antoni postopno pripravlja na dolžnosti, ki ga s tem v zvezi čakajo.

Dosedanji nadškof in sedaj apostolski administrator p. Anton Vital Bommarco je naslovil na goriške vernike s tem v zvezi posebno poslanico, v kateri pozdravlja imenovanje msgr. De' Antonija in izražajo zadovoljstvo goriške Cerkve. Prav tako je poslal posebno pismo goriški Cerkvi tudi novi nadškof in ga na tem mestu objavljamo v celoti.

Predragi bratje in sestre, udje Cerkve, ki je v Gorici!

Lahko si predstavljate, s kakšnim trepetom in s kakšno ganjenostjo Vam pišem svojo prvo pozdravno besedo. Kot že veste, me je sveti oče poklical za naslednika častitljivih in izvrstnih nadpastirjev obsoške nadškofije in za varuha oglejske Cerkve - matere.

Najprej bi rad pozdravil spoštovanega gosпода nadškofa msgr. Antona Bommarca, ki vas je vodil v zadnjih šestnajstih letih. Prepričan sem, da mi bosta njegova izkušnja in njegova molitev v veliko oporo.

Seveda je moja misel namenjena vsem.

Ko sem bil vprašan, če sprejemam ta poklic, so me spomnili na obljubo, ki jo je Gospod dal preroku Jeremiju: "Le pojdi, kamor te pošiljam...; nikar se ne boj, saj sem jaz s teboj, da te obvarujem" (Jer 1,7-8).

Če gledam vase, trepetam, a če mislim na vas, raste v meni zaupanje.

STRAN 10

KONEC VOJNE ZACETEK OBNOVE?

Medtem ko pišemo, je v Varnostnem svetu Združenih narodov v teku razprava o osnutku resolucije, ki naj naredi konec krizi na Balkanu. Osnutek so pripravili zunanji ministri sedmih industrijsko najbolj razvitih držav na svetu in Rusije, ki so zasedali v Kölnu. Ministri so vzeli na znanje, da je Beograd pristal na vse glavne zahteve, ki jih je postavila skupina G8. Tako je dejansko tudi odprl zeleno luč za dokončno rešitev hude krize in predvsem za prenehanje vojne.

Na enem izmed mejnih prehodov med Makedonijo in ZR Jugoslavijo se delegaciji zveze NATO in jugoslovanske vojske pogovarjata o "tehnični" izvedbi mirovnega načrta, ki sta ga sprejela jugoslovansko zvezno predsedstvo in zvezni parlament.

DL / STRAN 6

Naše bralce in ljudi dobre volje pozivamo, naj po svojih močeh pomagajo trpečim in preganjanim s Kosova.

POMAGAJMO TRPEČIM IN PREGANJANIM!

Darove v denarju sprejema tudi naša uprava, ki bo poskrbela, da bodo prispevke nemudoma prejeli pristojne ustanove in dobrotelne organizacije.

NOVI GLAS

02 Vida Valenčič
TURŠKA PROCESNA FARSA

03 Drago Legiša / intervju
HADRIJAN CORSI

04 Maria Grazia Bambino
OD BESED K DEJANJEM

05 Anton Štrukelj
NAJDRAGOCENEJŠE

07 Jurij Paljk
OB RAZSTAVI SPACALOVIH DEL V BAJTI

09 Matjaž Rustja
DSI: PREDAVANJE DR. BEBLERJA

10 Igor Devetak
POKLON LJUBKI ŠORLI BRATUŽ

12 Erika Jazbar
O IDENTITETI BENEŠKE MLADINE

15 Igor Cotič
MNOŽIČNA ZABAVA NA MIVKI

16 Iva Koršič
PRAZNIČNA BRALNA OLIMPIADA

SVET OKROG NAS

SSO VABI NA VOLITVE

Svet slovenskih organizacij vabi volivce, da se množično udeležijo bližnjih evropskih in upravnih volitev, ki bodo 13. junija. To bo nova priložnost, da Slovenci v Italiji dokažemo svojo prisotnost in voljo do obstanka in življenja tudi v novi Evropi. Odveč je opozorilo, da ima italijansko javno mnenje za slovenske glasove samo tiste, ki jih dobi Slovenska skupnost, pa naj je to ostalim strankam, ki zbirajo slovenske glasove, prav ali ne. Zato je naša dolžnost, da na evropskih volitvah podpremo stranko, ki se dosledno poteguje za pravice slovenske manjšine v Italiji, in da volimo njenega evropskega kandidata Jožeta Pirjevca na listi, ki povezuje manjšine s političnimi krogi, katerim napovedujejo odločilno vlogo pri prihodnjem upravljanju

države. To je torej tudi perspektivna lista: glasovati zanjo pomeni tudi potrditi svojo voljo za sodelovanje z drugimi demokratičnimi političnimi silami v državi.

Svet slovenskih organizacij obenem opozarja na pomen upravnih volitev v nekaterih naših občinah. Ne gre samo za okrepitev naše demokratične države in prisotnosti, pač pa tudi za potrditev sposobnosti upravljati naše občine in reševati konkretne probleme našega prebivalstva na Tržaškem, Goriškem in v videmski pokrajini.

Že preizkušenega moža imamo v Hadrijanu Corsiju, ki ponovno kandidira za župana v Števerjanu. Mlada Martina Pahor je kandidatka v Doberdolu, za župansko mesto v Sovodnjah pa kandidira Julijan Ožbot. To so vsi kandidati Slovenske skupnosti; če volimo nje, volimo o-

benem tudi za občinske svetovalce iste stranke, ki se predstavljajo na upravnih volitvah.

Na Tržaškem bomo obnovili občinske uprave v Zgoniku, na Repentabru in v Dolini. Medtem ko je v Dolini bilo mogoče obnoviti prejšnjo koalicijo z županskim kandidatom Pangercem, se je to ponesrečilo v Zgoniku, kjer se zaradi nerazumljive objestnosti "naprednih" nikakor ni dalo iti po dolinskem zgledu. V Zgoniku je naš županski kandidat Joško Gruden, medtem ko se na Repentabru prvič pojavlja mlad kandidat Andrej Škabar.

Voliti slovenske kandidate je dolžnost in stvar naše manjšinske doslednosti, ker to krepi tudi naše zahteve v okviru naporov za uveljavitev zakonske zaščite naše manjšine.

SOJENJE PROTI KURDSKEMU VODITELJU OCALANU
TURŠKA PROCESNA FARSA

VIDA VALENČIČ

Turčija si na vse pretege prizadeva vstopiti v Evropsko unijo, vendar vse kaže, da bo pot še precej vijugasta. O nespoštovanju človekovih pravic se je na dolgo in široko razpisala organizacija Amnesty International, podroben oris madežev, ki senčijo državno vest, pa je izdala sama evropska komisija. Predvsem turška policija in vojska izvajata sistematične zastrašujoče akcije, ki označujejo le države v vojnem stanju, nikakor pa ne držav, ki si prizadevajo vstopiti v skupino evropskih demokracij. Gre predvsem za rabo mučenja v predprocesni fazi, sistematično izginotje oseb, ki v očeh oblasti predstavljajo morebitno "nevarnost" za državo, groba o bračnanavanja, ki jih turška policija in vojska še vedno izvajata. Turčija pa je tudi država, v kateri je še vedno v veljavi smrtna kazen, pa čeprav je bila zadnjič v rabi leta 1984.

V te temne zanke je danes ujet zgodovinski voditelj kurdske delavske stranke Abdullah Ocalan, ki prav gotovo ni nedolžno jagnje, pač pa mož, ki se je na vse načine, in tudi z uporabo nasilja, boril za pravice kurdskega naroda, enega najbolj tlačanih narodov na svetu. Turški sistem ima kot cilj popol-

no uničenje Ocalanove osebnosti, njegove volje, njegovega človeškega dostojanstva, njegove lastne trezne presoje. To bo Turčiji zelo verjetno tudi uspelo. Nenehno nadzorstvo, prekinitve kateregakoli stika z zunanjim svetom (Ocalan je med drugim zvedel za bombardiranje Nata na Kosovu s precejšnjo zamudo...), stalno fizično, predvsem pa psihično mučenje v ozki celici. Rezultati so seveda neverjetni in presejajo celo Orwellove namene: ne samo, da je Ocalan pozval svoje kurdske soborce, naj odložijo orožje in prenehajo z oboroženim bojem (kar je tudi najbolj preudarno), v javnosti je kurdski voditelj, nekoč ovit v mit in v imenu katerega so se še pred letom dni mlada dekleta zažigala, izrazil svoje "nacionalistično" prepričanje po sledovih "očeta" Turčije Atatürka. V zaporniški celici na otoku Imrali, kjer je tudi edini zapornik, Ocalan tudi vedno bere *Zgodovino turškega naroda*; vsaj tako poročajo uradni viri. Koliko pa je v vsem tem svobodnega, je bilo lahko uvideti že takoj na začetku, ob aretaciji, ko so turške oblasti potisnile pretepenega Ocalana pred televizijsko kamero, da bi tako vsemu svetu pokazale nemoč heroja kurdskega naroda.

Turčija je seveda članica Atlantskega zavezništva, zaradi česar si tudi nihče ne upa migniti prsta, da bi preprečil nadaljevanje teh okrutnosti. Ocalan je povsem osramočen, morda pod vplivom mamil, če ne drugega pa pod močnim vplivom nevzdržnih življenjskih razmer. Končna sodba ostaja še vedno uganka in ni izključeno, da se bodo sodniki ozreli za smrtno obsodbo. To pa bi tudi pomenilo, da bi Turčija ne mogla tako hitro vstopiti v Evropsko unijo, kar bi za državo le pomenilo preveliko tveganje. "Strasti" ob usmrtni največjega sovražnika Ankare bodo postavljena v kot, v zameno pa se bo Turčija še naprej proglašala za zvesto članico zveze Nato. Atlantsko zavezništvo se bo prej ali slej moralo vprašati, ali je njegova članica res tako nedolžna, kot se izdaja v javnosti, ali pa spretno potvarja resnico. Pred očmi vseh je, da obstaja v državi sistematično kršenje osnovnih človekovih pravic, zaradi katerega lahko danes gledamo po televizijskih zaslonih popolnoma zmedena Ocalana, ki ne ve več, kaj govori, oziroma ve, da mora reči le to, kar mu naročajo njegovi "gospodarji".

S 1. STRANI

BODIMO KONČNO...

V tem je pravzaprav pravi smisel vseh volitev, še zlasti pa volitev, ki zadevajo v bistvu šibko narodno manjšino, kakršna je naša slovenska v Italiji, delno tudi po lastni krivdi.

Kot naši bralci gotovo vedo, v nedeljo, 13. t.m., ne bomo volili le novih evropskih poslancev, ampak tudi nekatere župane in občinske svetovalce. Na Tržaškem bodo občinske volitve v Dolini, Zgoniku in na Repentabru, na Goriškem v Doberdolu, Sovodnjah in Števerjanu.

Naš časnik toplo priporoča, naj volivci in volivke zaupajo svoj glas kandidatom, ki jih je predstavila Slovenska skupnost. Na evropskih volitvah pa je naš kandidat prof. dr. Jože Pirjavec, za katerega pravilno glasujemo tako, da prekrizamo znak planike in zraven pripišemo njegov priimek.

ŠKANDALOM NI VIDETI KONCA

Poredko se zgodi, da se domala vsi člani upravnega sveta - izjemo je predstavljale eden - velike občinske ustanove čez noč znajdejo za zapahi. To se je pripetilo te dni v Neaplju, kjer so se zaradi goljufij in podkupovanj znašli v zaporu člani upravnega sveta mestnega podjetja za prevoze. Do goljufij in podkupovanj naj bi prišlo pri razpisu dražbe za nakup večjega števila avtobusov.

Velik škandal predstavlja nadalje izključitev znanega kolesarja Marca Pantanija iz krožne dirke po Italiji. Tik pred koncem etapne dirke, in je že bil letošnji zmagovalček, so pri pregledu krvi ugotovili, da je zaužil preveliko dozo poživila. To utegne pomeniti tudi konec njegove športne kariere. Pantani je lani zmagal tako na krožni dirki po Italiji kot na dirki po Franciji.

PO Odstopu PREDSEDNIKA NSKS

Dosedanji predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Nanti Olip je odstopil. Po njegovem zgledu so se ravnali tudi člani predsedstva osrednje politične organizacije koroških Slovencev. Do razpisa volitev, ki bodo predvidoma jeseni, bo Narodni svet vodil mag. Rudi Vouk, ki je bil do zdaj tajnik Enotne liste. Nanti Olip je bil tudi prvi predsednik, ki so ga člani NSKS izvolili neposredno. V prehodnem obdobju predsedstvo slovenske politične organizacije na Koroškem sestavljajo vsi dosedanji predsedniki, in sicer Vospornik, Grilc in Olip ter državni poslanec Smolle, Smrtnik in Tomej ter osrednji tajnik Wedenig.

O novem položaju na tem področju na Koroškem bomo podrobneje pisali v prihodnji številki.

POVEJMO NAGLAS

JANEZ POVŠE

VELIK POMEN VOLITEV IN NARODNOSTNE IDEJE

Demokratične volitve so eden največjih dosežkov človekovega razvoja. Volilni upravičenec lahko izbira med več strankami, med različnimi političnimi prepričanji. Kdor zmaga, dobi pravico do upravljanja, vendar tako da opoziciji dopušča možnost drugačnega mnenja, kritike in celo nadzora. Prav tako izjemno velik je pomen volilne udeležbe. Z volitvami ima namreč vsak državljan ali občan pravico, da uveljavi svoje prepričanje in celo odloča o volilnem rezultatu. Volilna udeležba je torej dokaz, da je veljalo oditi na volišče, ker v smisel volitev verjamemo in zato na njih aktivno sodelujemo.

Vse isto velja tudi za manjšino, še posebej v tako imenovanih slovenskih občinah. Tukaj je, sicer na terenu upravnega sistema večinskega naroda, uresničena manjšinska celovitost. Tako rekoč celotna naša manjšina določenega kraja odide na volišče in izvoli svoje predstavnike, ki potem v vlogi večine oziroma opozicije sedijo za isto mizo in upravljajo. V teh primerih pride do izvolitve zavezujočega skupnega organa, ki bo v naslednjem obdobju usmerjal določeno občino. Razume se, da je volilna udeležba bistvenega pomena, marsikje in marsikdaj je odločala že peščica glasov in ni izključeno, da bo ponekod tudi na zdajšnjih volitvah tako.

Dejstvo je, da igra v zadnjem času poleg političnega predznaka vse večjo vlogo osebnost in strokovna vrednost kandidatov, kar je

v vsakem pogledu upravičeno in koristno. Toda zaradi posebne narave manjšinskega življenja smo vendar prepričani, da zaslužijo posebno in dodatno pozornost kandidati, ki izhajajo iz narodnostne politične ideje, ki jo neposredno posebej edina slovenska manjšinska stranka. Manjšina je namreč prvenstveno narodnostna kategorija. Narodnost je slej ko prej tisto skupno omizje, ki verjetno edino lahko rešuje probleme celotnega manjšinskega prostora. Narodnostna politična ideja ponuja celotni manjšini najprirodnejše in zagotovo najučinkovitejše skupno omizje, ki je v zadnjem času zaživel na ravni civilne družbe, se pravi kot usklajevanje številnih dejavnosti. Narodnostna ideja želi zaobseči prav vse pripadnike manjšine in o tej zamisli prepričati tudi vse tiste, ki jih naša politična razdrobljenost ne moti. Z enako ponudbo in enakim jamstvom se slovenska manjšinska stranka udeležuje evropskih volitev, namreč z namenom, da bi s strokovno vsesplošno priznanim kandidatom jasno nagovorila celotno manjšino ter jo prepričala o smislu skupnega delovanja in načrtovanja.

Zdajšnje volitve so torej pomembne, saj bi nas lahko tesneje povezale ter potrdile ali izbrale tista načela oziroma ljudi, ki bi pomagali preseči naše sedanje stanje v prehodu iz enega obdobja v naslednje.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

GLAVNI UREDNIK: ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO LEGIŠA

IZDAJATELJ: ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA, PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN
REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK: TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA: ITALIJA in SLOVENIJA 70.000,

INOZEMSTVO 110.000 LIR, ZRAČNA POŠTA 140.000 LIR

POŠTNI TEKOČI RAČUN: 10647493

CENA OGLASOV: PO DOGOVORU

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18

TEL 0481 533177

FAX 0481 536978

E-MAIL noviglas@tmedia.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3

TEL 040 365473

FAX 040 775419

E-MAIL nglasts@tin.it

INTERVJU / HADRIJAN CORSI

ZA STVARNO OBČINSKO POLITIKO IN GOSPODARSTVO

DRAGO LEGIŠA

V našem uredništvu je bil števerjanski župan Hadrijan Corsi. Naprosili smo ga za daljši pogovor in je našo prošnjo tudi rad sprejel. Hadrijan Corsi je sicer tudi znan podjetnik in gospodarstvenik. Na tem področju je zavzemal odgovorna mesta; bil je med drugim v upravnem odboru in več let tudi podpredsednik Goriške trgovinske zbornice in vrsto let tudi predsednik Slovenskega gospodarskega združenja v Gorici. Omenimo še njegovo predsedniško mesto v Briški gorski skupnosti.

voda kot vino. To smo sedaj uredili, ker smo se povezali s konzorcijem iz Krmina, ki zglede na skrbi za vodovod, tako da sedaj v Števerjanu s preskrbo vode ni več težav.

Torej mislite, da boste nadaljevali s programom, ki ste ga začeli, in ga skušali stoodstotno tudi izvesti v novem mandatu?

Program za prihodnost mora sloneti na treh točkah. Najprej je potrebno dokončati začeta dela. Mislim predvsem na ureditev cest, ki morajo odgovarjati vsaj minimalnim varnostnim predpisom. Vključujemo se v nov posoški konzorcij desnega brega Soče, zraven pa smo pritegnili tudi sovedenjsko občino, ker se je Doberdob odločil za tržiški konzorcij. Ta ustanova naj bi skrbelo za vodovodno omrežje, za plinsko omrežje, ki ga pri nas sicer še ni, a upamo, da se bomo tudi v to vključili, za greznično omrežje in za uničevanje odpadkov. Ta konzorcij pomeni za našo občino veliko obogatitev, saj vemo, da je uničevanje odpadkov izredno draga zadeva. Vsi skupaj bomo morali gledati tudi na gospodarsko stanje, ker smo danes v težkih časih. Kot tretjo stvar pa bi omenil razširitev briškega področja, na katerega moramo biti pripravljeni, ko bo Slovenija vstopila v Evropsko zvezo; to mora biti za nas obogatitev.

Ste imeli kot župan skoraj izključno slovenske občine kake težave s predstavniki državnih oz. deželnih institucij?

Sam nisem nikdar začutil nobene diskriminacije ne kot župan in niti kot član drugih odborov in ustanov; prej nasprotno. Danes se je v določenih političnih krogih res ustvaril strah, češ da imamo Slovenci preveč oblasti. To pa je izključno strankarska zadeva, ki z institucijami nima nobene zveze. Pravzaprav bi se vsem institucijam in njihovim predstavnikom rad zahvalil za pomoč, ki so nam jo vedno nudili.

Kakšna je raven zaščite slovenskih pravic v vaši

občini? Mislim na rabo jezika, na dvojezičnost, dvojezične krajevne napise, šolo, vrtec itd.

Mislim, da si lahko povemo odkrito nekaj stvari: imamo občinski vrtec v lastni režiji in tu bi se rad zahvalil šolskim sestram, ki zglede no skrbijo zanj. To je ustanova, ki povzroča v vasi najmanj težav. Na občini so v službi samo domačini; razen občinskega tajnika znajo vsi slovensko. Nekateri menijo, da bi morali imeti prevajalca za občinske seje in druge zadeve, ker občinski tajnik ne zna slovensko. Do sedaj nismo imeli težav, čeprav smo vedno imeli italijanske občinske tajnike. Če lahko tu odpremo oklepaj, bi pozval naše mlade, ki so končali ustrezni univerzitetni študij, naj se odločijo za poklic občinskega tajnika. Danes se ta tajniška mesta delijo v deželnem merilu in mi v slovenskih občinah ne najdemo slovenskih ljudi. Krivda torej je naša!

Kakšno je družbeno-gospodarsko in demografsko stanje v občini?

Demografsko stanje je žalostno; to povem z veliko žalostjo v srcu, ker rodnost stalno pada. Pred dvajsetimi leti smo odprli osnovno šolo za osemdeset šolarjev, takrat smo jih imeli v vasi okrog šestdeset. Danes imamo v vasi borih dvanajst učencev... Števerjancem bi rad dopovedal, da naša šola ni nič manj vredna kot mestna in zato ne vidim razloga, zaradi katerega nekateri domačini vozijo otroke v osnovno šolo v Gorico. Šola je tudi za to, da ustvarja osebnosti in vključuje otroke v vaško skupnost. Tega bi se morali starši zavedati! Vaška šola je izjemno dragocena!

Vaši stiki z občino Brda v Sloveniji?

Takoj ko je bila občina Brda ustanovljena, smo navezali stike in začeli plodno sodelovati. Težko je reči, kdo je komu bolj pomagal. Po našem sistemu so v občini Brda ustanovili zvezo vinskih mest in mislim, da je to števerjanska, naša zasluga. Želimo namreč, da bi se podrla pregrada in ljubosumja glede kakovosti vina na eni in drugi strani meje. Seveda je še veliko možnosti sodelovanja na šolskem in kulturnem področju, saj so Brda zaožrožen in enoten prostor. Meja, ta krivična petdesetletna črta, je ustvarila med nami umetne pregrade in mlajši Brici se med seboj niti ne poznajo, kar je narobe. Vsega se seveda ne da spremeniti takoj. Počasi pa lahko spet pridemo do enotnega kulturnega, šolskega in gospodarskega prostora, kar Brda vsekar so. Skupno z občino Brda smo začeli iskati stike s Korošci in imeli smo stike tako z Globasnico kot s Pliberkom. Seveda je problem čas, a ti stiki so še kako koristni.

Omenili smo nekatere vaše zadolžitve v gospo-

darskih ustanovah, kot je npr. Trgovinska zbornica. Za katero področje ste se še posebej zanimali?

Ko sem vstopil v upravni odbor Trgovinske zbornice, sem bil imenovan kot predstavnik sekcije zunanje trgovine Zveze trgovcev v Gorici. Jasno je, da sem se seznanil s celotno problematiko Goriške, saj goriška Trgovinska zbornica upravlja poseben sklad, v katerega upravnem odboru sem bil vseh dvanajst let. Tu sem spoznal goriško gospodarstvo, od turizma do trgovine na drobno, zunanje trgovine in kmetijstva. S predsednikom Bevilacqua sva dobila skupen jezik, saj sva dobro sodelovala. Menim pa, da je podobno kot v Vidmu in Trstu na Goriškem problematika zunanje trgovine premalo resno obdelana. To trdim zato, ker ta panoga sicer neposredno ne zaposluje veliko ljudi, a posredno ustvarja veliko drugih delovnih mest. Danes je pri nas prevoznitvo v krizi, ker je zunanja trgovina v krizi. Goriško bančništvo ima težave, ker imata težave tudi mala in zunanja trgovina. Mislim, da ima zunanja trgovina pri nas premalo finančne podpore za prodor na tuje trge. Če pomislim na druge države, kako pomagajo zunanji trgovini, pa naj bodo to Nemčija, Holandska, Švedska ali Anglija, potem vidim, da se pri nas premalo naredi na tem področju. Banke so pri nas služile preveč na domačem trgu in zato niso odhajale v tujino.

In kakšno prihodnost vidite zlasti za našo slovensko manjšino v tem kontekstu?

Mislim, da bi se morali predstavniki naše manjšine, ki delajo v zunanji trgovini, dosti bolj soočiti s prijateljskimi italijanskimi partnerji, ko gre za vzhodnoevropsko tržišče. Imamo namreč neko prednost in to ni samo jezik! Vzemimo samo zadnjo, nenapovedano vojno na Balkanu, za katero smo mi vedeli, drugi pa so poslušali predvsem razne neumnosti po italijanski televiziji. Danes se že govori o obnovi Jugoslavije in tu moramo odigrati važno vlogo kot svetovalci, ki naj povejo svoje mnenje in predstavijo svoje načrte. Danes se že govori, da bo sedež obnov v nekdanji Jugoslaviji ali v Grčiji ali v Avstriji, v dveh državah torej, ki sta bili do vojne zelo nevtralni. Izkušnja, ki smo jo doživeli pri obnovi Bosne, bi lahko mi posredovali našim oblastnikom. Ko so podpisali Daytonski sporazum, so Bosni obljubili pet milijard dolarjev za obnovo; do danes je prišla morda milijarda. Ta denar je denar davkoplačevalcev in zato je izredno pomembno, kako se uporabi.

Bili ste predsednik Slovenskega gospodarskega združenja v Gorici, sedaj ste podpredsednik. Kakšni pa so odnosi z Deželnim združenjem?

Najprej bi rad povedal, zakaj je prišlo do ustanovitve samostojnega Gospodarskega združenja v Gorici. Oba moja predhodnika in jaz, Vilko prej in kasneje tudi Anton Nanut, ki je to izpeljal, smo bili mnenja, da bi najprej nastala pokrajinska gospodarska združenja in iz tega naj bi zrastle deželno združenje. Vemo in ne osporavamo, da je bilo sorodno združenje ustanovljeno v Trstu že leta 1946, a so današnji časi zahtevali nove odgovore, ki smo jih skušali dati z ustanovitvijo Slovenskega gospodarskega združenja v Gorici.

Še nekaj besed o Briški gorski skupnosti, katere ste predsednik; kaj bi o tem povedali?

Predvsem bi rad poudaril, da gorske skupnosti zagovarjam le v primeru, da dosežejo cilje, zaradi katerih so bile ustanovljene z državnim zakonom št. 1102 iz leta 1971 in kasneje z deželnim zakonom št. 29. Ta dva zakona sta osnova gorskih skupnosti. Kot nekdanji župan devinsko-nabrežinske občine se gotovo tudi vi spominjate ustanavljanja Kraške gorske skupnosti. Ne trdim, da danes na tem področju niso potrebne spremembe. Menim pa, da bi določene dejavnosti, ki so pristoje predvsem v malih občinah tako pri nas kot v Karniji in okrog Pordenona, morale priti pod okvir delovanja gorskih skupnosti. Naša Briška gorska skupnost bi morala imeti vsaj večjo pristojnost pri zaščiti teritorija, ker bi prihranili ogromno denarja pri reševanju nekaterih težav; naj omenim samo zemeljske usade. To govorim iz lastnih izkušenj. Ko smo v letu 1975 ustanovili Briško gorsko skupnost, smo skupno z Inšpektoratom za gozdarstvo v Gorici izredno dobro sodelovali, hitro posegali in z malo denarja odpravljali škodo, ki so jo povzročali zemeljski usadi, le-ti pa se pojavljajo v Brdih po vsakem večjem deževju. Danes je pristojnost za odpravo teh problemov v rokah mogoče desetih ustanov, od dežele same do pokrajine in občine in drugih ustanov, tako da občan niti ne ve, na koga naj se obrne. Če bi imela gorska skupnost pristojnost, bi lahko brez odlašanja posegala in hitro ter učinkovito delovala in odpravljala težave.

Kaj bi svetovali mladim, ki nameravajo stopiti na pot samostojnega podjetništva? Za katero panogo naj bi se odločili?

Mladim bi že v začetku rad povedal, da je poklic podjetnika izredno težak. Podjetnik se mora stalno žrtvovati za nekaj abstraktnega, in to je podjetje, v katerem so uslužbenci. Tudi družina zaradi tega trpi; zato je izredno pomembna podpora družine podjetniku. Te težave mora mladi človek imeti pred očmi. Zmotno bi mlad človek mislil, da bo takoj služil, ko bo odprl podjetje, saj sem osebno mnenja, da je potrebno v primeru, da zaslužiš deset lir, takoj vložiti dvanajst lir. Podjetje mora namreč rasti in se utrjevati, da bo sposobno prebroditi težave, ki bodo prej ali slej gotovo prišle.

BIBLIČNA RAZMIŠLJANJA
 OB BOGOSLUŽNIH BERILIH
 V LITURGIČNEM LETU A

 ŽLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
 NEDELJO ZA NEDELJO

ZVONE ŠTRUBELJ

11. NAVADNA NEDELJA

Ko je zagledal množice, so se mu zasmilile, ker so bile izmučene in razkropljene kakor ovce, ki nimajo pastirja. Tedaj je rekel svojim učencem: "Žetev je obilna, delavcev pa malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev".

Poklical je k sebi svojih dvanajst učencev in jim dal oblast nad nečistimi duhovi, tako da so jih izganjali in ozdravljali vsako bolezen in vsako slabost. (...) Teh dvanajst je Jezus poslal in jim naročil: "Ne hodite na pot k poganom in ne vstopajte v nobeno samarijsko mesto! Pojdite rajši k izgubljenim ovcam Izraelove hiše. Spotoma pa oznanjajte in govornite: »Nebeško kraljestvo se je približalo«. Bolnike ozdravljajte, mrtve obujajte, gobave očistite, demone izganjajte. Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte." (Matej 9,36-10,8)

4 VSAK DELAVEC V BOŽJEM VINOGRADU - LAIK ALI DUHOVNIK - JE ČUDEŽ BOŽJE ZASTONJSKE LJUBEZNI

Za vsako delo, ki ga opravimo, želimo biti pošteno nagrajani. Kolikor večjo specializacijo ima kdo, toliko več je za svoje delo plačan. Kolikor bolj je iskano delo kakšnega obrtnika ali delavca, več mu je potrebno plačati za njegove usluge. Kako zelo občutljivi smo lahko, če naše delo ni cenjeno in temu primerno tudi nagrajeno, plačano.

In vendar obstaja tudi danes, pa še v porastu, prostovoljno, neplačano delo. Koliko prostovoljcev deluje med nami na socialnem, kulturnem in katitativnem področju! Naše verske skupnosti in kulturna društva se imajo zahvaliti prav ljudem, ki so sočloveku in skupnosti prostovoljno darovali svoj čas, svoje moči, svoj življenjski zagon in idealizem, da še obstajajo. Brez takih ljudi bi marsikatera vrednota osebnega in družbenega življenja že zdavnaj opočala. Res je, da se prav v teh naših časih na veliko pritožujemo, da takih zagnanih ljudi, ki bi izgorevali za druge, zmanjkuje in da jih kmalu ne bo več. Pa to ne drži popolnoma. Odpirajo se nova področja, kamor se tudi mladi radi vključujejo s svojim prostovoljnim delom in kjer investirajo svoje mlade sile in moči.

Jezus je svojim učencem, ki jih je poslal oznanjati evangelij, rekel: "Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte!" Delavec v božjem vinogradu se zaveda, da ga je poslal Bog, ki obilno deli svoje darove in zato ne pričakuje povračila. Tako kot Bog daje zastonj, naj bi zastonj dajal in deloval njegov poslanec. Če je prostovoljno delo na socialnem, kulturnem in karitativnem področju utemeljeno v človekovi potrebi, da daje sebe, svoj čas in energije bližnjemu in celotni družbi, je delo v Gospodovem vinogradu zakoreninjeno v Bogu, njegovi neskončni ljubezni, dobroti in usmiljenosti. Zato je oznanjevalec Kristusovega evangelija, najsibo duhovnik ali laik - ožji pastoralni sodelavec, podoben materi ali očetu, ki ne šteje ur, ki jih posveča svojemu otroku. Ve in zaveda se, da mora biti vedno z njim, ker ga potrebuje in ob njem raste.

Evangelij 11. navadne nedelje slavi božjo zastonjsko ljubezen. Ob pogledu na množice, ki so bile izmučene in razkropljene, je bil Jezus ganjen. Poln sočutja je poklical k sebi svoje učence in jih poslal oznanjati evangelij, ozdravljati bolezni, izganjati hude duhove, obujati mrtve, očistevati gobave. Ob pogledu na množice, ki so bile kakor ovce brez pastirja, je Jezus videl človeštvo kakor prostrano rumeno njivo zrelega žita. Zato je vzkliknil: "Žetev je obilna, delavcev pa malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev."

Prav to je danes prošnja celotne Cerkve in vseh kristjanov, ki poslušajo oznanilo evangelija. Cerkve se ob pogledu na človeštvo, njivo zrelega žita, zaveda, kako pomembna in velika je žetva in lakota po Bogu in kako potrebno je oznanjati božje kraljestvo. Zato potrebuje novih in novih delavcev. Zaveda se svoje nemoči, a obenem živi in vztraja v drži ponižnega zaupanja. Bog sam more v ljudeh vedno znova obnavljati čudež svoje zastonjske ljubezni. Mi moramo le trkati na Božje srce in prositi tako, kot nas uči Jezus: "Gospod, pošlji delavcev na svojo žetev!"

SVETI OČE NA POLJSKEM
ZA PRAVIČNOST IN MIR

Medtem ko pišemo te vrstice, se sveti oče Janez Pavel II. mudi na trinajst dnevnem pastoralnem obisku v svoji domovini, na Poljskem, kamor je bil odšel v soboto, 5. t.m.

Morda nam je sv. oče tako pri srcu tudi zaradi svoje velike navezanosti na rodne kraje, v katere se vedno rad vrača, ker nam je s tem zelo podoben. In morda tudi zato ni slučaj, če je odšel na Poljsko, v svojo domovino, natančno dvajset let po svojem prvem obisku lastne domovine, v katero je takrat odšel kot prvi poljski in slovanski papež sploh. Sedanje papežev potovanje na Poljsko je že sedmo po vrsti.

Takoj po pozdravu je ob prihodu na Poljsko, kjer so ga sprejeli najvišji predstavniki

države in krajevne Cerkve, sv. oče opozoril sorojake na poguben vpliv liberalističnega kapitalizma, ki človeku s svojim konzumističnim načinom življenja jemlje vsako duhovno razsežnost. Skorajda rotli je poljske vernike, naj se vendarle zavejo, kako pomembna je za vsakogar izmed nas vera v Boga, ki edini lahko zapolni srce in dušo vsakega človeka. Sveti oče je prišel v soboto, 5. t.m., v Gdansk, mesto, za katero je dejal, da je prišlo v zgodovino Poljske in Evrope. Seveda se je med pozdravnim govorom dotaknil tudi nevdržnega stanja delavcev v Gdanku in drugod po svetu ter zahteval dostojanstvo in možnost dela, ki jo mora imeti v pravičnem svetu prav vsak človek. Kajti sa-

mo iz pravičnega sveta, iz pravične družbe, kjer se upošteva in spoštuje dostojanstvo vsakega posameznika, lahko zraseta nova Poljska in nova Evropa, je še dejal sveti oče Janez Pavel II.

V nedeljo je sveti oče obiskal Peplin, kjer je daroval sveto mašo pred stotisočglavo množico; popoldan je odšel v Elblag, kjer se je poklonil Srcu Jezusovemu, in takoj nato odšel v mesto Lichen, kjer je posvetil novo cerkev. Le-ta bo največja na Poljskem; je sicer še nedokončana, a se je pred njo s svetim očetom zbralo okrog tristo tisoč vernikov. Med temi je papež še posebej pozdravil okrog tisoč katoličanov iz sosednje Rusije, katero bi čimprej srčno rad tudi obiskal.

V ponedeljek se je sv. oče odpravil v Torun, kjer je pred dvestotisočglavo množico ponovno govoril o nevdržnem stanju na Kosovu: "Koliko nedolžne krvi se preliva na Kosovu pred našimi očmi! Upajmo, da bodo sedanja mirovna pogajanja obrodila svoje sadove in bo tudi na tem delu Balkana zavladal prepo-trebni trajni mir!" Papežev predstavnik za tisk Joaquin Navarro pa je dejal, da svetega očeta njegovi odposlanci v Beogradu, Makedoniji in v Albaniji vsakodnevno obveščajo o mirovni pogajanjih, ki pa za sedaj še niso obrodila željenega miru.

V ponedeljek zjutraj je sveti oče daroval sveto mašo za vse žrtve druge svetovne vojne v mestu Bydgoszcz, med katero se je spomnil še posebej vseh mučencev, ki so pod nacizmom in komunizmom z mučeniško smrtjo izpričali vero v Boga in Kristusa.

JUP

KAMPANJA OSEM OD TISOČ KATOLIŠKI CERKVI
OD BESED K DEJANJEM

Vsak dan se podpis italijanskih državljanov v korist sklada Osem od tisoč za katoliško Cerkev spreminja v tisoče konkretnih dejanj, pobud, del. Podpira poslanstvo škofijskih duhovnikov, pomaga prostovoljcem in redovnikom pri delu, uresničuje vsakodnevne in izvenredne karitativne posege, bogati družbo z evangeljskimi zgledi, spodbuja razvoj najrevnejših držav na svetu. Število posegov in krajev, kjer se vse to opravlja, ne omogoča, da bi lahko navedli seznam vseh del. Lahko pa povemo, da gredo prispevki iz omenjenega sklada v prvi vrsti italijanskim škofijam, pomoči pri gradnji novih cerkva in župnišč, varstvu kulturne dediščine, podpori duhovnikom, katehetskim in kulturnim pobudam, karitativnim posegom v Italiji in v deželah tretjega sveta.

V letu 1998 je 229 milijard lir po italijanskih škofijah pripomoglo, da so pristojne osebe lahko dale konkretne odgovore številnim pastoralnim vprašanjem. Če analiziramo stroške glavnih namembnosti, ugotovimo, da je bilo 40% prispevkov uporabljenih za ohranitev in obnovo cerkvenih stavb in za gradnjo novih župnijskih središč; 13% za podporo ljudem v iskanju svojega poklica, za oblikovanje duhovščine, redovnikov in prostovoljcev; 8% za družbena komunikacijska sredstva. Sklad Osem od tisoč je omogočil tudi obstoj družinskih posvetovalnic, župnijskih domov, patronatov, društev in gibanj, Centrov za pomoč življenju.

Poseg Italijanske škofovske konference (CEI) v prid gradnji novih župnijskih struktur predstavlja točen odgovor cerkvene skupnosti na pojav razširjanja mestnih

središč. Cerkevna zgradba s povezanimi objekti postane srce novih skupnosti, središče družbenih združenj, gonilna sila ne samo pastoralnih, ampak tudi skrbstvenih, kulturnih in karitativnih dejavnosti. V zadnjih šestih letih je CEI neposredno financiral kar 921 novih cerkva in župnijskih struktur. Druga pomembna namembnost, povezana s potrebami vernikov, zadeva ohranjanje in varstvo italijanske umetniške dediščine, ki je 70% religioznega značaja. Od 95 tisoč obstoječih cerkva spada namreč kar 85 tisoč med t.i. kulturne bisere; prav tako je s 1.535 samostani, 3.000 spomeniki, 5.500 knjižnicami, 26.000 arhivi, 700 cerkvenimi muzeji in tisoči slikarskih in kiparskih del. Prispevki iz let '96 in '97 so bili namenjeni pretežno petim interesnim skupinam. To so: informatiziran inventar umetniških in zgodovinskih dobrin; instalacija varnostnih sistemov; podpora škofijskim arhivom, knjižnicam in muzejem; nakup arhitektonskih dobrin za varstvo; obnova arhitektonskih objektov. Od leta '98 so predvidene druge tri skupine: obnova orgel s piščalmi; podpora dejavnosti prostovoljcev, članov združenj; podpora vsedravnim pobudam, kot so npr. štipendije, raziskave, publikacije, seminarji na visoki ravni. V okviru družinske pastorale je CEI leta 1998 prvič nudila pet milijard lir za znižanje stroškov vernikov pri postopkih, ki potrjujejo neveljavnost zakonskih zvez.

Sklad Osem od tisoč podpira tudi dejavnost 38.000 škofijskih duhovnikov, ki z evangeljskim oznanjevanjem nudijo vsem duhovno oskrbo, konkretno podporo družinam v stiski, bolnikom, os-

trelim, revežem. Župnik, ki opravlja svoje poslanstvo 30 let, prejema kakih 1.600.000 lir mesečno od župnije in škofije, v nekaterih primerih od drugih prihodkov in pokojnin, od rent dobrin nekdanjih cerkvenih beneficijev in od t.i. odtegljivih prispevkov za vzdrževanje duhovnikov. Če ti viri ne zadostujejo, jih delno dopolnjuje tudi sklad Osem od tisoč.

V letu '98 se je s 133 milijardami, posvečenimi škofijam za karitativno dejavnost, nadaljevala pomoč krajevnim ustanovam Caritas in središčem za sprejemanje (Capua, Caserta, Lecce, Agrigento, Gorica, Ferrara-Comacchio, Imola, Senigallia), posvetovalnim središčem za mlade v težavah (Città di Castello, Gubbio, Acerra, Biella, Catanzaro-Squillace, Fidenza, Fiesole, Cosenza-Bisignano), domovom za ostarele (Rim, Matera-Irsina, Amalfi-Cava de' Tirreni, Avellino, Ascoli Piceno, Grosseto, Trani-Barletta-Bisceglie), skupnostim za zasvojenost in za oskrbo bolnih za aidsom (Oppido, Mamerina-Palmi, Trento, Bergamo), središčem za psihične bolnike (Reggio Calabria, Carpi, Firene, Ariano-Irpinio), ženam-materam (Turin, Bocen, Rim, Salerno-Campagna-Acerno). Ustanovili so se - in se še vedno ustanavljajo - tečaji, ki uvajajo v delovni svet, in skladi proti odedruštvu. Italijanska škofovska konferenca je nato še namenila štiri milijarde za ljudi, ki so ostali prizadeti zaradi potresa v Umbriji in Markah, ter eno milijardo za poplavljenec v Sarnu.

V deželah tretjega sveta je CEI, poleg izrednih posegov (šest milijard za dežele Srednje Amerike, ki jih je prizadel orkan Mitch, milijarda za po-

tresno območje v Kolumbiji, sedem milijard za begunce s Kosova), nastopila z več kot 3.700 načrti za sodelovanje in ovrednotenje osebe, za kulturni napredek in družbeno podporo krajevnih ljudstev. Nekaj primerov: formacija učiteljev za razvoj civilne družbe v Jeruzalemu (načrt, v kateri so vpletene krščansko navdihnjene šole, docenti, družine itd.); spodbujanje poučevanja na osnovnih šolah v Burkina Fasu (oblikovanje učiteljev, postavljanje laboratorijev, nakup didaktičnega materiala, oprema učilnic) v skladu s sporazumi z vlado; higienska vzgoja v bolnišnicah v Tanzaniji, Ugandi, Angoli in Etiopiji; oblikovanje bolničark v Liberiji; kulturna in sanitarna vzgoja in oblikovanje Indijancev v Braziliji; šolska in strokovna formacija na higienskem in gospodarskem področju v Kolumbiji; strokovno oblikovanje na področju peke kruha in popraviljanja avtomobilov v Indiji; štipendije za oblikovanje oseb, ki so na vodilnih in javnih odgovornih mestih v Vietnamu, Laosu, Kambodži (ta načrt financirata UNESCO in CEI); formacija učiteljev za gobavce v Laosu; družbena formacija in načrti za mlade brezposelne v kenijskih revnih predmestjih (načrt Katoliške univerze za Vzhodno Afriko); sanitarna vzgoja mladih za zmanjšanje seropozitivnosti HIV v Kongu; načrti za bolniško oskrbovanje v Albaniji; pomoč kmetijskim za drugam v Ekvadorju; načrt za podporo strukturam, ki skrbijo za matere in otroke v Tanzaniji, itd.

Podpis za Osem od tisoč katoliški Cerkev je torej pri-ložnost za nov način sodelovanja pri življenju Cerkve, ki samo še večja našo sposobnost opravljati dobra dela. Tako lahko dosežemo cilje, ki bi jih sami neposredno nikdar ne mogli doseči.

MARIA GRAZIA BAMBINO

SVETA GORA, 30. MAJA 1999

OTROCI ISTEGA OČETA PRED MARIJO

Zaradi prodornih in spodbudnih misli objavljamo homilijo koprškega škofa Metoda Piriha na tradicionalnem srečanju obeh Goric na Sveti gori.

Tretje in zadnje leto v neposredni pripravi na veliki jubilej 2000 je posvečeno nebeskega Očeta. S tem se lepo ujema geslo našega letošnjega medškofijskega romanja na Sveti gori: "Otroci istega Očeta pred Marijo". Ob njem se ustavimo in razmišljamo nekaj trenutkov.

V lepem družinskem razmerju se otroci nikoli ne veličajo svojega očeta in vedno novih darov, ki jih dan za dnem poklanja bodisi kot sad svojih pridnih rok bodisi kot delitev iz svojega notranjega bogastva. Podobno odkrivamo vedno nove razsežnosti Božjega očetovstva.

Bogoslužje današnjega praznika sv. Trojice nam kaže nebeskega Očeta v prvem berilu kot Jahveja, usmiljenega in milostljivega Boga, ki je prizanesljiv in velik v milosti in zvestobi (prim. 2Mz 34, 6), in v evangeliju kot tistega, ki v svoji nepreračunljivi ljubezni za nas da svojega edinorojenega Sina (prim. Jn 3, 16).

Mojzes v stari zavezi in Nikodem v Jezusovem času sta bila zelo verna moža, živela sta v prijateljstvu z Bogom, vendar je bilo razodetje Očetovega bistva zanj povsem novo, ne navadno, izredno in nepričakovano. Tudi mi, ki se vsako leto zbiramo na našem skupnem romanju tu na Sveti gori, spadamo med redne vernike, morda med najbolj zavzete vernike goriške nadškofije in koprške škofije. Smo domači z Bogom. In vendar nam lahko današnja božja beseda zaradi milostnega trenutka, ki ga doživljamo, povsem na novo in nepričakovano odkrije podobo nebeskega Očeta. Potrebno je, da besede: Oče je usmiljen in milostljiv Bog, prizanesljiv in velik v milosti in zvestobi, naobrmeno nase in se veselimo, da nas Bog vedno znova nagovarja in obdarja. Med temi darovi je največji dar sam Očetov Sin. Bog me tako ljubi, da mi sedaj daje in poklanja svojega edinorojenega Sina. Jezus, Očetov dar, je v nas nekaj živega. Skupaj s Svetim Duhom nas sprejema za otroke, za sinove in hčere svojega Očeta. Prav zato, ker smo otroci istega Očeta, smo med seboj pravi bratje in sestre.

Kot ljudje, ki moramo živeti na tej zemlji, skrbeti za svoje priživetje, imamo često svoj pogled preveč obrnjen k zemeljskim stvarnostim, navzdol. V molitvi pa dvigamo svoje oči v višavo, navzgor k Očetu. A potreben je tudi pogled naravnost. Morda je ta najtežji. Ta pogled nam odkriva bližnjega, ki ga kakor mene nebeski Oče neizmerno ljubi kot svojega otroka. Če imava istega Očeta, sva torej med seboj brata. Zaradi bogopodobnosti smo vsi ljudje bratje in sestre med seboj, in še bolj tisti, ki

smo po krstu prerajeni v božje otroke.

Na žalost tudi med božjimi otroki prevladuje velikokrat pogled navzdol. Mislimo, da so glavne zemeljske danosti. Da najprej in predvsem pripadamo nekemu določenemu narodu. Toda pogled naravnost, potem ko je obogaten in preoblikovan od zretja kvišku, v Očeta, daje prednost Božji resničnosti, ki se skriva pod različnimi barvami, za glasovi različnih jezikov. Bolj kot pripadniki različnih narodov smo člani enega božjega ljudstva, zato ker imamo istega Očeta. Na medsebojne različnosti glejmo z veseljem, ker so priložnost za medsebojno obogatitev. Naš mozaik kultur, jezikov, navad in tradicij nam lahko pomaga, da še bolj zaživimo kot različni, a obenem tudi kot otroci istega nebeskega Očeta. Če tako živimo, se nam zdi uresničljiva spodbuda, ki jo apostol Pavel daje v drugem berilu: "Veselite se, spopolnajte se, tolažite se, bodite istih misli, živite v miru" (2Kor 13, 11). Ali je možno, da smo različni med seboj istih

misli? Seveda je možno. Poslušajmo imeti najprej isto misel v najbolj pomembni resnici: Bog je naš skupni Oče, drug v drugem pa gledamo brate in sestre med seboj. Ko nas prežema ta misel, se kar same po sebi uresničujejo še druge Pavlove besede: "Veselite se". Napolnjuje nas veselje božjega otroštva in veselje Svetega Duha. Kot bratje in sestre drug drugega tolažimo, ko se kdo znajde v stiski. Z medsebojno bogatitvijo in delitvijo darov, ki nam jih kot posameznikom poklanja nebeski Oče, drug drugega spopolnujemo. Po takem medsebojnem sprejemanju in sodelovanju je nemogoče, da ne bi v svojih srcih doživljali božje ljubezni in miru. Vse to na posebno bogat način doživljamo ob našem vsakoletnem skupnem romanju tu na Sveti gori. A truditi se moramo, da bi se to razpoložilo pretilo v življenje, ko se spustimo v ravni vsakdana.

Marija povzema prvi dve besedi našega letošnjega gesla: Otroci istega Očeta. Ona je ob učlovečenju prva priča čudovite resnice, da je Bog vse tako ljubil, da je dal svojega Sina za nas, in pod križem prva priča božjega otroštva v ljudeh. Ma-

rija nam zato pomaga, da tudi mi sprejmemo ti dve skrivnosti, postajamo priče v svetu za ti dve skrivnosti in zlasti, da uresničujemo ti dve skrivnosti; da živimo kot otroci istega Očeta in zlasti kot bratje in sestre med seboj.

Marija ima pogled svoje duše vedno usmerjen v Boga, kot pravi v svoji pesmi: Moja duša poveličuje Gospoda. A obenem z vso materinsko ljubeznijo skrbi za božje otroke, ki smo obenem njeni otroci. Narod, ki jo kliče za svojo Kraljico in Mater, ne bo pozabil Boga imeti za svojega Očeta. In ko se kot različni narodi zbiramo pri njej, doživljamo tudi medsebojno edinost. Kot naša skupna mati nas ima vse rada, vsem posreduje svoje milosti. Zazrti v njeno lepoto drug v drugem lažje odkrivamo lepoto božjega in njenega otroštva.

V luči te božje besede nam posebno blesti naša Svetogorska Kraljica. Očetova previdnost jo je postavila na to goro. Ko se povzpne sem gor, smo kot Mojzes na Sinaju, ki je v rokah držal kamniti tabli božjih zapovedi. Tu gori čuti, da nam je nebeski Oče bliže, tukaj se kot njegovi otroci prenavljamo in se tudi zblizujemo med seboj. Tu gori se že od vsega začetka zbiramo različni narodi. Tudi mi želim in prosimo, da bi ob Mariji in z njeno pomočjo živeli kot otroci istega Očeta v novem tisočletju, v miru, spoštovanju, edinosti, sodelovanju in medsebojnem bogatenju.

SVETNIK TEDNA

9. JUNIJ

SILVESTER ČUK

PRIMOŽ IN FELICIJAN,
MUČENCA

Na slovenskih tleh stoji nad trideset cerkva, posvečenih današnjima godovnikoma, mučencema Primožu in Felicijanu. Najstarejša in umetniško najbolj bogata med njimi je vsekakor tista, ki so jo v hribih nad Kamnikom postavili že pred letom 1396. Sedanja lepa in prostorna romarska cerkev je bila dozidana leta 1459, posvečena pa leta 1492, tedaj, ko je Kristof Kolumb odkril Ameriko. Njene stene so poslikane s prizori iz Jezusovega in Marijinega življenja. Nekdaj je bila to sloveča božja pot, ki je privabljala ne le Kranjce, temveč tudi Štajerce in celo Korošce. Pri shodu je duhovnik blagoslovil veliko posodo ajde, ki jo je potem cerkvenik delil romarjem, da so jo doma pomešali med semensko ajdo.

Primož in Felicijan sta bila rodna brata, doma v Sabinskih gorah, severovzhodno od Rima. Še mlada sta prišla v Rim, kjer so ju poganski duhovniki naznanili oblastem, da sta kristjana. Prijeli so ju, ju pretepali in mučili, onadva pa sta junaško vztrajala v veri. Pobožna zgodba pripoveduje, da sta brata v ječi molila: "Pomagaj nama, o Bog, naš Zveličar, in zaradi slave svojega imena naju reši. Odpusti nama grehe zaradi svojega usmiljenja, da ne porečejo med narodi: 'Kje je njihov Bog?'" Nazadnje je sodnik ukazal rabljem, naj Primoža in Felicijana obglavijo. To se je zgodilo leta 304, med preganjanjem kristjanov pod cesarjem Dioklecijanom. Spominjamo se ju 9. junija.

Primož je na Slovenskem vedno bolj priljubljeno ime. Izhaja iz latinske besede "primus", ki pomeni prvi (lahko tudi najboljši, npr. najboljši v razredu, prvak). Poimenovanje z vrstnimi števkami je bilo značilno v starem Rimu: prvorojenemu sinu so rekli Primus, drugi je bil Secundus, če se je kot tretja rodila hčerka, je dobila ime Tertia itd. Ime Felicijan ("srečen, uspešen, blažen") pa je pri nas silno redko. Kot zanimivost naj omenim: najbolj znan Primož med Slovenci je bil Trubar, protestantski pridigar in začetnik slovenske književnosti - svojemu sinu pa je dal ime Felicijan, tako da sta godovala na isti dan.

Sv. Primož in Felicijan sta znana in močno čiščena pri nas, ne pa povsod. Vesoljna Cerkev je na današnji dan postavila god sv. Efrema Sirskega, cerkvenega učitelja, ki je živel v 4. stoletju v današnji Turčiji. Njegovi starši so bili kristjani in so ga vzgojili v krščanski veri, krščen pa je bil šele, ko mu je bilo osemnajst let. Bogoslovje je študiral v zavodu, ki ga je ustanovil škof Jakob v Nisibisu, vendar ni bil posvečen v duhovnika, temveč samo v diakona. Umaknil se je v mesto Edeso. Najprej je v njeni okolici živel kot puščavnik v skalni votlini, kmalu pa je začel poučevati na šoli v mestu in tam napisal večino svojih asketskih del. Za pisateljsko delo je bil izredno nadarjen. Poglavljal se je v Sveto pismo in z njim pobijal krive nauke svojega časa. Znal je bistro pokazati nesmiselnost verovanja v zvezde in druga praznoverja. Vendar mu ni bilo do tega, da bi se izgubljal v polemiki, marveč je nasprotni krivim naukom postavljaval podobno prave vere s pravilno razlago Svetega pisma. Veliko svojih razlag je podal v pesniški obliki, zato ga Sirci imenujejo "harfa Svetega Duha". Katoliška Cerkev mu je leta 1920 priznala čast cerkvenega učitelja. Upodabljajo ga kot piščočega učitelja ali s knjigo in zvitkom v roki.

NOVOMAŠNIKI V SLOVENIJI

V zadnjem letu tega tisočletja bo posvečenih v mašnike šestnajst Slovencev. Dva izhajata iz koprške škofije (Sašo Mugerli in Simon Vendramin), šest iz ljubljanske nadškofije in kar osem iz mariborske škofije. Posvečenja bodo kot ponavadi na praznik sv. apostolov Petra in Pavla v torek, 29. junija, in sicer na Sveti gori ob 17. uri (za koprsko škofijo), v ljubljanski stolnici ob 9. uri (za ljubljansko nadškofijo) in v mariborski stolnici ob 15. uri (za mariborsko škofijo). Tudi v redovni skupnostih bo letos posvečenih kar nekaj novomašnikov, in sicer en minorit, en frančiškan, en kapucin, en la-

zarist, en cistercijan, trije salezijanci in trije jezuiti. Razveseljivo je dejstvo, da so med temi tudi naši zamejski ljudje, saj so vsi trije mladi jezuiti Goričani. To so p. Franček Bertolini (letnik 1970), p. David Bresciani (1969) in p. Mirko Pelicon (1969). Njihovo posvečenje bo v baziliki v Ogleju 4. septembra letos ob 16. uri, medtem ko bodo peli novo mašo dan kasneje, v nedeljo, 5. septembra, vsi trije skupaj v cerkvi Srca Jezusovega v Gorici vedno ob 16. uri. Ko bomo to nedeljo razmišljali o delavcih na božji žetvi, se v molitvi spomnimo tudi na te mlade, ki bodo stopili v novo tisočletje z milostjo posvečenja v službi slovenskega naroda.

KNJIGA MARJANA TURNŠKA V ZBIRKI 2000

NAJDRAGOCENEJŠE V ŽIVLJENJU

ANTON ŠTRUKELJ

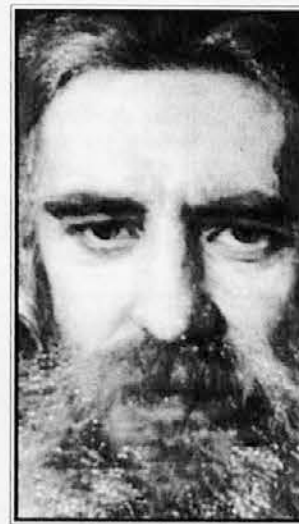
Profesorji dogmatične teologije na teološki fakulteti v Ljubljani smo se dogovorili, da bomo v času triletno priprav na veliki jubilej leta 2000 za vsako leto pripravili po eno knjigo. Tako so v zbirki 2000 doslej izšle že štiri knjige. Danes je pred nami knjiga prof. dr. Marjana Turnška, Najdragocenejše. Samo Jezus iz Nazareta je Gospod.

Avtor v prvem poglavju posreduje slovenskemu bralcu genialno pripoved o Antikristu, delo velikega ruskega filozofa in teologa Vladimira Sergejeviča Solovjeva (na sliki). Solovjev je bil v Rusiji in tudi na Zahodu popolnoma osamljen velikan, a vendar je bil povezan z najvažnejšimi sodobniki: z Dostojevskim, Tolstojem, Leontijevim in drugimi. Tesno prijateljstvo z Dostojevskim v Sankt Peterburgu mu je omogočalo izmenjavo misli in zamisli. Še danes ne vemo, kdo od njiju je dal pobudo za Velikega inkvizitorja, v katerem so tri Jezusove skušnjave naobrjene in drugimi. Tesno prijateljstvo z Dostojevskim v Sankt Peterburgu mu je omogočalo izmenjavo misli in zamisli. Še danes ne vemo, kdo od njiju je dal pobudo za Velikega inkvizitorja, v katerem so tri Jezusove skušnjave naobrjene in drugimi. Tesno prijateljstvo z Dostojevskim v Sankt Peterburgu mu je omogočalo izmenjavo misli in zamisli. Še danes ne vemo, kdo od njiju je dal pobudo za Velikega inkvizitorja, v katerem so tri Jezusove skušnjave naobrjene in drugimi.

starcu Ambroziju, ki je postal model za Zosima oz. za Aljošo.

Solovjev sam je svojo idejo o praktičnem krščanstvu živel do norosti: "skoraj vedno je bil brez denarja, vsakemu beraču je dal zadnji rubelj iz svoje denarnice; če je bila ta prazna, pa je slekel svoj plašč, tako da si je moral v mrzli zimi često sposojati oblačila pri svojih prijateljih. Celu svoje čevlje je dal beraču na cesti." To radikalno življenje po evangeliju nam pomaga razumeti, kako vneto je iskal pristno Kristusovo osebo, živo ikono Gospodovega obličja. Dragoceni biser, ki ga je našel, je Solovjev odel v besede, ki jih izreka njegov duhovni velikan, stari Janez: "Najdragocenejše, kar imamo v krščanstvu, je Kristus sam... Zdajle, tukaj pred nami, izpovej vero v Jezusa Kristusa, Božjega Sina, ki se je učlovečil, ki je vstal od mrtvih in ki bo spet prišel".

Reči smem, da naš prijatelj Marjan Turnšek skuša v svoji knjigi storiti prav to. V nadaljnjih poglavjih svoje knjige opisuje Kristusa v njegovi izjemni edinstvenosti. Kristusov lik nam sije iz življenja, ravnanja in oznanjevanja našega Odrešenika. Najodločilneje pa se njegovo božanstvo razodeva v njegovi velikonočni

skrivnosti: v smrti na križu in v njegovem čudovitem vstajenju. Takšen "Bog iz mesa in krvi" (Irenej), učlovečeni Odršenik, je srce in središče svetovne zgodovine in vsakega človeka. Na tej osnovi je sv. Irenej ovrgel lažno gnozo. Tudi danes je potrebna potrpežljivost zorenja, da bi odpihnili migljajoče milne mehurčke ponovno oživljene gnoze. Tega se zaveda tudi avtor, zato skupaj z Irenejem oznanja absolutno Kristusovo novost.

Naj sklenem z jasno besedo sv. Bonaventura: "Slep je, kdor se ob tolikih sijajih ustvarjenih reči ne razsvetli. Gluh je, kdor se ob tolikih klikih ne zbudi. Nem je, kdor zaradi vseh teh učinkov ne hvali Boga. Nespameten je, kdor ob tolikih znamenjih ne zazna prvega Počela."

KONEC VOJNE ZACETEK OBNOVE?

Beograd mora dejansko pristati na pogoje, ki jih je postavila zveza NATO in zadevajo predvsem umik srbske vojske in policije s Kosova ter vstop enot Atlantskega zavezništva in nekaterih drugih držav, med njimi Rusije, na kosovsko ozemlje. Te note bi morale predvsem omogočiti varno vrnitev albanskih beguncev v domače kraje. Zadeva nikakor ni preprosta, če pomislimo, da je albanskih beguncev najmanj 800 tisoč, od katerih so mnogi bili žrtev najrazličnejših oblik nasilja.

Ko se naš časnik tiska, še ne vemo, kako se bo v Varnostnem svetu ravnal predstavnik Kitajske - ta ima namreč pravico veta -, kot tudi ne vemo, če bo Rusija vztrajala pri zahtevi, naj se letalski napadi na ZR Jugoslavijo prenehajo pred glasovanjem že omenjene resolucije. Velik optimizem pa kažejo predvsem Italijani, saj zlasti predsednik vlade D'Alema in zunanji minister Diini že odkrito govorita o zmagi miru.

V tej zvezi velja vsekakor omeniti, da je novoimenovani predsednik evropske komisije Romano Prodi v daljšem intervjuju za milanski dnevnik *Corriere della sera* zelo samozavestno govoril o nadaljnji usodi celotnega Balkana. Najprej je ugotovil, da so voditelji Evropske zveze na vrhunskem zasedanju, ki je bilo v petek, 4. t.m., zaupali evropski komisiji nalogo, da skliče mednarodno konferenco, na kateri naj se izoblikuje jasen in stvaren načrt za gospodarsko, družbeno in politično obnovo celotnega balkanskega območja. "Če je Evropa med to vojno imela drugotno vlogo," je dejal Prodi, "bo v miru gotovo protagonist." Evropa mora na Balkanu voditi takšno politiko, da se bo celot-

no prizadeto področje postopno vključevalo v "skupni evropski dom". Jasno je, da ne moremo financirati sedanjega beograjskega režima - je še pristavil - in da se naša pomoč ne more omejiti na Kosovo. Glavni nauk sedanje vojne je po njegovem tale: Evropa ne sme še dalje biti razcepljena in neoborožena. Imeti mora svojo zunanjo, obrambno in varnostno politiko. Prodi je tudi omenil, kako si bo prizadeval, da bi Evropska zveza pomagala na območju Balkana postaviti trdne temelje demokratičnim institucijam. V ta namen bi lahko mnogo koristili opazovalci evropskega parlamenta.

Ne glede na dejanski razvoj dogodkov na Balkanu je jasno, da je že zdaj aktualno vprašanje, kakšna usoda čaka režim Slobodana Miloševića, ki je Srbijo in srbski narod pripeljal na rob katastrofe. Če za trenutek pozabimo, kako je sodišče v Haagu sklenilo, da se bo Milošević skupno s petimi svojimi najožjimi sodelavci moral zagovarjati pred obtožbami, da je zagrešil zločine zoper človeštvo, ne moremo mimo velikanskega gorja, ki ga zaradi njegove nore politike trpi srbsko ljudstvo. Je le-to sposobno zamenjati sedanji režim z novim, ki naj zlasti na področju gospodarstva reši, kar se rešiti more, in postavi temelje za obnovo razdejane dežele in za njeno prenovo? Bivši guverner jugoslovanske narodne banke Avramović, ki je prej dolgo delal pri Mednarodnem denarnem skladu, a se je pred nekaj leti razšel z Miloševićem in postal njegov politični nasprotnik, je v tem pogledu optimist. "Gospodarski čudeži - je dejal - se vedno dogajajo v najbolj razdejanah državah." Pri tem je navedel primere Nemčije, Japonske in Italije po drugi svetovni vojni. "Če bo Srbija stopila na pravo pot - je dejal -, bo lepa priložnost za tuje naložbe."

DI

GORIŠKI UMETNIKI NA SCENI

Pred kratkim se je v Gale-riji L. Spazzapan v Gradišču ob Soči zaključila razstava slovenskih in italijanskih umetnikov iz obmejnega pasu na Goriškem; ta je nosila naslov *Goriški umetniki na sceni*. Bila je to zaključna pobuda v okviru ciklusa *Contemporanea '98 - Sodobna umetnost '98*, katerega nosilec je bila goriška pokrajina oz. njena odbornica za kulturo Maria Masau Dan.

Z odbornico je pri pripravi te širokopotezne pobude sodeloval strokovni odbor v naslednji sestavi: Fulvio Monai, Milko Rener, Joško Vetrh, Anamarija Stibilj, Emanuela Uccello, Franca Marri, Luca Geroni, Mara Galas, Slavica Plahuta. Pri slednji gre za direktorico Goriškega muzeja, ki je tako zastopala še eno kulturno ustanovo iz Slovenije kot soorganizatorico, glede na dejstvo, da je pri tem ciklusu šlo za čezmejno pobudo.

Osnovni namen pobude *Contemporanea '98 - Sodobna umetnost '98* je bil zaznati sedanji likovni trenutek na obmejnem področju Goriške, in to na obeh straneh državne meje, upoštevala pa je slovenske in italijanske umetnike. Še posebej je bila pobuda pomembna za slovensko manjšino v Italiji, saj so iz njenih vrst sodelovali mnogi likovni umetniki, prav tako sta v strokovnem odboru sodelovala dva slovenska zamejska kritika. Razstave, ki so obsegale različne likovne discipline, so se zvrstile v številnih krajih v goriški pokrajini, zaključna

razstava, ki je vključevala že uveljavljene umetnike zrele generacije, pa je nasploh bila prvič na ogled v Mestni galeriji v sosednji Novi Gorici, nato pa je obiskala še Gradišče ob Soči.

Ob zaključku ciklusa *Contemporanea '98 - Sodobna umetnost '98* je po daljših pripravah izšel tudi obsežen, 250 strani obsegajoč italijansko-slovenski katalog z bogato dokumentacijo in številnimi reprodukcijami. Predstavljen je bil v soboto, 29. maja, letos v dvorani občinskega sveta v Gradišču ob Soči. Na slovesnosti so spregovorili tamkajšnji župan Gianni Fabris, odbornica za kulturo goriške pokrajine Marija Masau Dan ter umetnostni zgodovinarji Emanuela Uccello in Franca Marri, ki sta aktivno sodelovali pri pripravi ciklusa. Ob tej priložnosti je bilo sporočeno, da je Galerija L. Spazzapan dobila novo vodstvo v galerijskim svetom, ki ga bo vodil goriški slikar Franco Dugo, strokovni vodja pa bo Franca Marri. Galerijski svet se je že sestal ter pripravljala načrt občasnih razstav, snuje pa tudi stalno zbirko, ki bo na razpolago javnosti v čim krajšem možnem času.

Vsekakor so te novice v Gradišču ob Soči pomembne, saj je bil skrajni čas, da ta galerija, ki nosi ime po enem pomembnejših evropskih umetnikov 20. stoletja s slovenskimi koreninami, ponovno zaživi. O katalogu, ki vsebuje temeljno dokumentacijo razvoja likovne umetnosti na Goriškem od konca druge svetovne vojne do danes, pa bomo natančneje spregovorili ob drugi priložnosti.

MV

SREČANJA OB GLASBI

Skladatelj Fabio Nieder, ki je letos postal profesor kompozicije na tržaškem konservatoriju, je pobudnik vrste srečanj na tržaški glasbeni ustanovi. Sledili so si seminarja saksofona (predavatelj prof. Massimiliano Doninelli) in fagota (prof. Vojko Cesar) ter predstavitev nekaterih skladb Pavla Merkuja in predavanje o klavirskih zgodovinskih izvedbah, o katerih je govoril Tržačan Edoardo Torbianelli, profesor na glasbeni akademiji v Baslu.

Prejšnji teden je Fabio Nieder s svojim razredom kompozicije šel na uradni obisk ljubljanske Akademije za glasbo. V veliki dvorani Akademije je predaval o skladbi *Derive* najslavnejšega sodobnega komponista Pierra Bouleza. V tekoči slovenščini je Nieder razložil vodilni princip skladbe in njeno strukturo. Naslednjega dne je Uroš Rojko, docent kompozicije na Akademiji v Ljubljani, gostoval v Trstu in v veliki dvorani konservatorija predstavil dve svoji skladbi. Rojko je skladatelj slovenske mlajše generacije, zanima pa ga predvsem najsodobnejša glasbena govorica. V Trstu je predaval najprej o delu *Evocation* za violončelo in harmoniko, ki ga je napisal leta 1995 za nemškega harmonikarja Huga Notha. Ta skladba je bila neke vrste povod k orkestrski skladbi, ki mu jo je lani naročila Slovenska filharmonija; delo *Evocation* je namreč razširil in transkribiral za veliki orkester. Rojkovo predavanje je iz slovenščine prevajal Pavle Merku.

To srečanje, ki sta ga Nieder in Rojko načrtovala že lani poleti, želi biti prvi korak na poti k sodelovanju med tržaško in ljubljansko glasbeno ustanovo. Skladatelja sta namreč razmišljala, da bi njuno sodelovanje postalo v bodoče bolj pogosto.

LUIISA ANTONI

"je, kar je"

BREZ SMEHA

Po razpadu Jugoslavije se je v vseh njenih bivših republikah prikazal pojav kulturne nostalgije po prejšnji državi. To pomeni, da so ljudje začutili pomanjkanje prejšnjega sožitja z drugimi narodi, ki so vsi imeli svoje posebnosti. V Sloveniji smo tako zapazili nostalgijo po srbskem humorju, saj so Srbi izdelovali najboljše komedije v Jugoslaviji in v zadnjih letih jih mladi v Sloveniji znova in znova gledajo. Nihče pa seveda razumljivo nima politične nostalgije po Jugoslaviji kot državi.

Humor je tudi dober izraz kulture nekega naroda. V šalah in aforizmih izraža določeno narodno pojmovanje o svetu in sosednjih narodih. Tako so na mednarodni ravni Škoti skopušni, Nemci bolezensko točni, Angleži hladni, Mehikanci leni itd. Vse to so posploševanja in ne izražajo sovraštva do kakega naroda, temveč simpatično karikatuiranje njihovih delno obstajajočih značilnosti. Na isti način so si tudi Judje začeli izmišljati šale na račun Judov samih kot orodje avtoironije.

V Jugoslaviji so obstajali vici na račun vsakega naroda: Bosanci so veljali za neumne, Črnogorci za lene, Slovenci za stiskače, Hrvati za nacionaliste, Srbi za prepotentne itd. Tudi ko je Jugoslavija razpadla, te šale še niso veljale za hudobije, temveč pristržno razumevanje drugačnih kultur. Rad bi se pa ustavil ob albanskem vicu, ki se je pojavil ob prvi kosovski krizi takoj po Titovi smrti.

Po takratni Jugoslaviji so zelo hitro začeli krožiti vici o Albancih, ki so se brili norca predvsem iz njihove teh-

nološke zaostalosti. Takrat so bili ti vici razširjeni tudi v Sloveniji. Ko je leta 1987 nastala druga kosovska kriza, so si takšne vice pravili le še v Srbiji. Za ostale narode Albanci niso več bili nič smešnega. Če dobro pomislimo, ti vici o Albancih niso bili nikoli simpatično pojmovanje naroda, temveč sistematično zaničevanje. O nekom se lahko šalimo zaradi njegovega značaja ali navad, ne pa zaradi njegove revščine ali političnega zatiranja. Te šale pa so se Albancem smejale prav zaradi njihove revščine in dejstva, da so v Albaniji živeli pod diktaturo Enverja Hoxhe.

Pravijo, da je, kjer je dim, tudi ogenj. V vsaki šali je torej nekaj resnice. Že leta 1987 so se te šale izkazale za politično obarvane in srbsko nacionalistično usmerjene. Po izbruhu vojne leta 1991 in v naslednjih letih so se v Srbiji vedno bolj pogostoma pojavljali vici na račun vseh ostalih jugoslovanskih narodov. Značilnost teh novih vicev pa je postalo zaničevanje. Nove srbske šale so skušale dokazati, da so Slovenci skopušni in bi za denar prodali še lastno mater, da so Hrvati skrajni nacionalisti in je sploh nesreča biti Hrvat, da so Bosanci neumni in so borci za sveto islamsko vojno, da so Albanci krvoločni maščevalci in muslimanski ekstremisti. To pa niso več šale, posebno ko jih spremljajo konkretna dejstva na bojiščih. To je še en pojav v sedanji srbski kulturi, ki kaže, kako se je tam razpasel duh - podoben nacističnemu v tridesetih letih v Nemčiji - ki ščuva k sovraštvu in pojmovanju drugega naroda kot nič bolj vrednega od živali. Vsaka šala je sprejemljiva, dokler je šala, ko pa se prelevi v sovraštvo in ubijanje, je šala konec. Takrat ga je treba ustaviti in razložiti samozvanemu komiku, da njegov humor ni več nikomur všeč.

PETER SZABO

GORICA / PREDAVANJE V DRŽAVNI KNJIŽNICI

PROF. JOŽE PIRJEVEC O BALKANSKI KRIZI

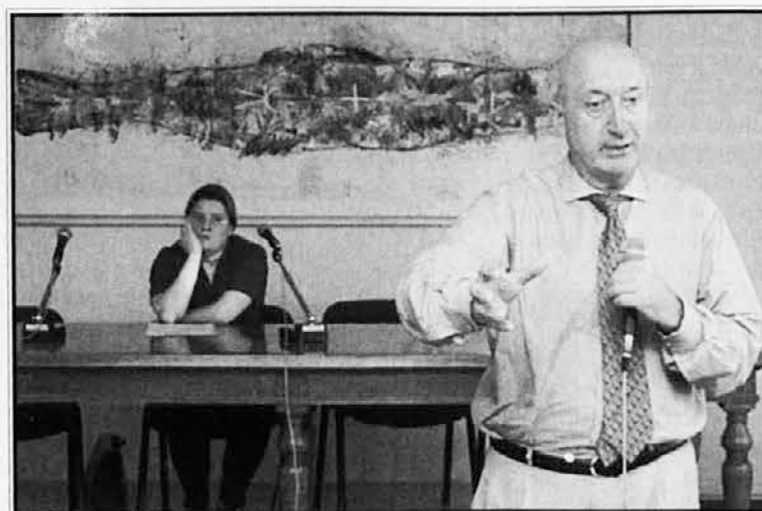

FOTO BUMBACA

Korenine srbskega nacionalizma se lahko začrtajo skoraj nazaj do kosovske bitke leta 1389. Mit je še poudaril Vuk Karadžić Stefanović, ki je na Dunaju izdal zbirko srbskih epov, ki je doživela tak uspeh, da se je še Goethe hotel učiti srbsčine, da bi jih lahko bral v originalu.

Goriški krožek za družbeno-politična vprašanja Anton Gregorčič je v sodelovanju z goriško državno knjižnico pripravil prejšnji ponedeljek izredno zanimiv in živahen večer, na katerem je predaval prof. Jože Pirjevec. V doslednem in hitrem kronološkem pregledu srbske zgodovine je prof. Pirjevec podal temeljne po-

datke in zanimivosti iz starejše pa tudi polpretekle zgodovine in osvetlil množico razlogov, ki so botrovali nastanku današnje balkanske krize.

Čeprav je bilo Kosovo od nekdanjega srbskega, je tudi res, da so Albanci vedno tam živeli, saj so kot potomci starodavnih Ilirov najstarejši narod na balkanskem polotoku. Pojem etničnega čiščenja pa je nastal že v tridesetih letih prejšnjega stoletja, ko je Miloš Obrenović vzpostavil srbsko kraljestvo ter ga "očistil" Turkov. Podrli je džamije in ustanovil narodno, jezikovno in versko homogeno državo. Prek ključnih dogodkov srbske zgodovine: političnega programa velike Srbije, ki ga je leta 1844 obliko-

val Ilija Garašanin, prek umora Aleksandra Obrenovića in postavitve Petra I. Karadževića za kralja, ker je bil veliko bolj nasproten Habsburžanom ter je hotel poenotiti Srbijo po italijanskem modelu, prek prve in druge balkanske vojne v letih 1912-13 do prve svetovne vojne, je prikazal temeljne težnje in usmeritve v srbski politiki. Leta 1912 so Srbi zmoglavno vkorakali v svojo zibelko, Kosovo, ki so ga osvobodili izpod Turkov. Toda večina prebivalcev je že tedaj bila albanska. Takrat so Srbi počeli isto kot danes. O tem obstajajo tudi pričevanja tujih novinarjev tistega časa ter poročilo posebne ameriške misije, ki je to raziskovala. In tako se je iz vojne v vojno stanje Albancev na Kosovu komajda spreminjalo, bilo je le slabše ali malo manj hudo. Leta 1939 je Srbija celo dosegla dogovor s Turčijo za izgon Albancev. V Turčiji jih je zaradi tega še danes okoli tri milijone. Na eni strani imamo torej globoko zgodovinsko sovraštvo in nezaupanje na obeh straneh. Ko pa imamo v Srbiji vlado, ki živi, zahvaljujoč se konfliktom, sploh ni bilo nobenega dvoma, da bo na Kosovu prišlo do hudih težav.

Na izredno zanimiv način je prof. Pirjevec podal tudi interpretacijo sedanjih dogodkov na osnovi zgodovinskih izkušenj. Rusi so namreč vedno in stalno obljubljali svojo pomoč "bratom Srbom", dejansko pa je še nikoli niso ponudili. Italijani pa so Srbov vedno bolj ali manj očitno pomagali, da bi tako nasprotovali Habsburžanom oz. Avstrijcem na račun Slovencev, Hrvatov in Bosancev. Podobno italijansko zunanjo politiko pa smo lahko zasledili od leta '91 dalje vse do danes.

PSZ

KJER SE STIKAJO KULTURNA IZROČILA IN JEZIKI ŠTIRIH NARODOV

OB RAZSTAVI SPACALOVIH DEL V BAJTI PRI TRNOVCU

JURIJ PALJK

V našem tedniku smo že poročali o nedavnem odmevnem slovesnem odprtju pregledne razstave tržaškega umetnika Lojzeta Spacala v likovni galeriji Skerk v Bajti na tržaškem Krasu. Zakonca Skerk sta namreč svojo domačijo spremenila v izjemno lepo likovno galerijo in sedaj si prizadevata, da bi Bajta lahko postala središče mednarodne umetnosti, kar bi si tako lep kraj tudi upravičeno zaslužil.

"Razstava umetniških del Lojzeta Spacala bo odprta še do 3. julija letos. Mislim pa, da se bomo spomnili umetnika tudi s kakim kulturnim večerom tu pri nas v galeriji in to okrog 15. junija, ker ima na ta dan umetnik rojstni dan; letos bo imel 92 let," nam pove odvetnik Jože Skerk, ko ga obiščemo v zelenem gaju, kar je te dni

Gospa Zora pa takoj pristavi: "Res je, obisk Spacalove razstave v naši galeriji je zelo zelo dober, saj posebno ob koncu tedna prihaja v Trnovo k nam veliko ljudi, tudi z Goriškega prihajajo in to nalašč na razstavo. Že po podpisih v spominsko knjigo vidimo, da prihaja k nam vsako nedeljo po sto in več ljudi; zelo sva vesela tudi obiskov šol, slovenskih in italijanskih, saj prihaja na ogled celi razredi. Prav danes se je najavila še ena šola. Rada imava vse obiskovalce, ki jih je med tednom sicer manj, a so vseeno številni, saj se

Posnetek z odprtja razstave; sredi slike Lojze Spacal

mora za obisk naše galerije vsakdo prav odločiti. Smo na samem, na Krasu in je zato obisk naše galerije lahko tudi dobra iztočnica ali pa lep zaključek izleta na Kras."

Strinjamo se z zakoncem Skerk, ker smo tudi sami mnenja, da bi bilo prav, če bi se čimprej uredile birokratske zadeve okrog sklada in galerije Bajta, ker bi bilo to koristno in lepo za vse: za občino, ki bi tako pridobila izjemno kulturno središče, v katerem nameravata zakonca Skerk prirediti tudi koncerte, okrogle mize in druge kulturne prireditve; za vso Tržaško in vso deželo ter za bližnje države pa bi tak prostor pomenil tudi središče kulturnih izmenjav, o katerih sicer izredno radi govorimo, a se prevečkrat vse zatakne, ko jih je potrebno uresničiti. Zato bi bilo več kot samo prav, če bi devinsko-nabrežinski občinski svet

skušal zakoncem Skerk pomagati, da bi končno le imela vse dokumente za sklad in za likovno galerijo urejene ter bi tako galerija lahko začela z nemotenim delom. Ni namreč ravno vsak dan, da se dva zakonca odločita ponuditi lastno domačijo v skupno dobro vseh, lastno domačijo s prekrasnim kraškim svetom okrog, ki sta jo pred tem še izjemno lepo in predvsem pa kraškemu človeku in njegovi zgodovini ter navadam zavezano in zvesto preuredila na lastne stroške in z lastnimi rokami! Mislimo, da bi to morali najbolj ceniti prav v devinsko-nabrežinski občini, saj je likovna galerija na njihovem območju.

Na otvoritvi Spacalove pregledne razstave se je zbralo veliko uglednih ljudi, ljubiteljev umetnosti in pa seveda vplivnih osebnosti, med katerimi bi omenili samo slovenskega ministra Jožeta Školjca, ki se je laskavo izrazil o naporih zakoncev Skerk, katera je celo dal za zgled drugim. Nabrežinsko-devinski župan pa je v Bajti dejal, da je lahko delo zakoncev Skerk za zgled vsem nam, ki živimo ob meji, kjer se stikajo kulturna izročila in jeziki štirih narodov, poudaril je tudi pomembnost čezmejnega sodelovanja, sožitja in plodnega medsebojnega kulturnega oplojevanja. Strinjamo se s tem in prav zato tudi upamo, da bi se birokratske zadeve okrog galerije kar se da hitro tudi uredile, ker bi s tem pridobila vsa naša narodno pisana skupnost ob meji.

Kras, kajti tako bujnega zelenja, kot ga je dosti v Trnovci, že dolgo nismo videli.

Njega in njegovo gospo, slikarko Zoro Koren smo obiskali zato, ker smo hoteli vedeti, kakšen je obisk Spacalove razstave, in tudi to, kako tečejo priprave na razširitev in ureditev sklada, ki naj bi upravljal likovno galerijo in urejal vse dejavnosti v njej ter galerije, ki naj bi postala mednarodno središče umetnikov Srednje Evrope, a za to še nima vseh potrebnih dovoljenj. Mlini birokracije namreč meljejo zelo počasi, prav gotovo prepočasi za tako odmevne in koristne stvari, kot je galerija Skerk na Krasu, ki je kulturna in družbena bogatitev za ves Kras in seveda za vso Tržaško ter vso deželo Furlanijo-Juljsko krajino, da o slovenski narodni skupnosti pri nas niti ne govorimo.

Za domačijo Skerkovih in izjemno lepo urejeno galerijo smo sedli na prekrasno kraško jaso in sredi sredozemskega edena smo se začeli pogovarjati o vseh stvareh, ki jih morata zakonca Skerk še urediti, če hočeta, da bosta sklad galerije in likovna galerija sama zaživela.

"Veste, naša pobuda je naletela na težave urbanističnega značaja, a vseeno upava, da bodo ob sedanjem spreminjanju variante urbanističnega načrta v devinsko-nabrežinski občini upoštevali najine prigovore, ki sva jih vložila, in bo zato občinski svet na bližnji obravnavi upošteval namembnost kulturno-socialnega značaja, ki ga ima likovna galerija, in s tem omogočil širše delovanje sklada in galerije. Poglejte, šole kažejo velik interes za likovno galerijo in zadaj, za domačijo in galerijo, je krasen kraški svet, ki spada k naši domačiji, prava jasa, saj to sami lahko vidite; tu bi se dalo prirediti tudi likovne kolonije za otroke in likovne delavnice tudi za umetnike. Za vse to pa so potrebna dovoljenja; z ženo zares upava, da nama bo v tem pogledu priskočila na pomoč občinska uprava, saj meniva, da je naša pobuda le zanimiva in koristna za vso našo skupnost in za vso Tržaško, gotovo pa tudi za devinsko-nabrežinsko občino," nam pove odvetnik Skerk.

V DSI O ZDOMSKI KNJIŽNI PRODUKCIJI

TRST / PISATELJ ZORKO SIMČIČ V DSI

Že v prejšnji številki smo na kratko zapisali, da je bila v ponedeljek, 31. maja, v Peterlinovi dvorani Društva slovenskih izobražencev v Trstu okrogla miza ob izidu ponatisa romana Prešernovega nagrajenca Zorka Simčiča *Človek na obeh straneh stene*, ki je izšel pri Celjski Mohorjevi družbi v okviru zbirke *Žerjavi*. Ob tisti priložnosti se je številno občinstvo, med katerim je bilo veliko avtorjevih prijateljev in znancev, srečalo s Simčičem in prisluhnilo razgovoru, pri katerem so sodelovali še literarni zgodovinarji prof. Jože Pogačnik, ki je napisal študijo o Simčičevem romanu, prof. France Pibernik, sicer urednik zbirke *Žerjavi*, in dr. Janez Dular kot predstavnik Celjske Mohorjeve družbe.

Udeleženci večera v DSI so se tako med drugim seznanili z novoustanovljeno zbirko *Žerjavi*. Z njo želi Celjska Mohorjeva družba predstaviti slovenski javnosti vrhunske literarne dosežke iz zdomstva z izdajanjem vseh pomembnih zdomskih avtorjev, ki so bili dolga desetletja po vojni zamolčani. Kot je bilo slišati ob okrogli mizi, obstaja še ogromno gradiva, ki bi si zaslužilo objavo in se tako rešilo pozabe oz. izginotja, ki utegne doleteti večino slovenske zdomske literarne produkcije. Sicer pa zdomska oz. emigrantska literatura, kot ji pravijo, sploh ni samo slovenski, ampak planetarni pojav, s katerim se soočajo številni narodi. Slovenska zdomska knjižna produkcija je le delček tega pojava. Poleg tega je bil govor tudi o značilnostih zdomske književnosti, ki je na določena vprašanja še posebej občutljiva, v veliko večji meri kot matična. To velja tudi za roman Zorka Simčiča *Človek na obeh straneh stene*, o katerem je najprej spregovoril prof. Pogačnik, nato pa še avtor sam. *Človek na obeh straneh stene* je v bistvu tržaški roman, saj glavna zgodba poteka v Trstu, konča pa se v Argentini. Simčičev roman pa tudi zapira neko preteklost in anticipira neki razvoj slovenske književnosti.

Večer je popestril nastop igralca Albrehta, ki je podal nekaj odlomkov iz Simčičevega romana.

IŽ

USPEŠEN ORGELSKI TEČAJ

Z zaključnim nastopom gojencev v župni cerkvi na Opčinah v sredo, 2. t.m., se je uspešno zaključil letošnji celoletni orgelski tečaj, ki ga prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov in ga vodi prof. Angela Tomanič iz Ljubljane. Tudi v letošnjem šolskem letu se je orgelski tečaj nadaljeval v lanski, preverjeni obliki. Prof. Angela Tomanič, ki je vodila orgelski tečaj tudi med lanskim seminarjem v Banovcih pri Ljutomeru, je nadaljevala s svojimi rednimi mesečnimi srečanji z gojenci na Tržaškem. Tečaj je stekel septembra 1998 in razveseljivo je, da ga je obiskovalo štirinajst tečajnikov, kar se nam zdi prav lepo število. Posebno smo veseli, ker skoraj vsi ti organisti aktivno sodelujejo pri mašah in drugih verskih obredih. Ta pobuda ZCPZ je torej koristna in upamo, da bo še napredovala v obče dobro naše širše skupnosti.

Na samem nastopu pa je sodelovalo deset tečajnikov, ki so se predstavili z zelo raznolikim sporedom od Vinka Vodopivca do samega Bacha in pokazali, da so se med letom veliko naučili. Zato smemo upati, da bodo svoje znanje koristno uporabili tudi na naših korih.

O PLASTIKI

JURIJ PALJK

O tisti plastiki, o kateri pravimo, da je je danes odločno preveč, da onesnažuje naše okolje, da je grd in tudi izrazito neplemenit material in še kaj, a se obenem ne zavedamo ali pa premalo zavedamo, kakšen bi bil svet brez nje: če se bo naše stoletje čez dolgo časa po čem lahko označilo, se ga bodo prihodnji rodovi spominjali tudi in predvsem zaradi vrste plastičnih materialov in izdelkov, brez katerih si ne moremo niti zamišljati današnjega in niti jutrišnjega dne. Tako kot danes arheologi izkopavajo keramiko in žgano glino izpred nekaj tisočletij, tako bodo čez tisočletja izkopavali plastične predmete današnjih dni in bodo za nje za razliko od nas tudi rekli, da so čudoviti in enkratni. Nič novega pod soncem torej.

Na plastiko sem se spomnil, ko sem prejšnji teden prebral zapis našega sodelavca Petra Szaba, ki je pod naslovom Polovičke zapisal nekaj misli o tem, kako je bilo "lepo v dobrih starih časih", ko so stvari še bile "cele", medtem ko danes tega ni več, ker da "so stvari vedno bolj na pol". Petrovi drzni in morda tudi zato na prvi pogled všečni miselni presko-

ki pa v sebi skrivajo tudi tako grobe netočnosti, da sem se moral odzvati, še posebej zato, ker je Peter Szabo diplomiran filozof in se teh svojih netočnosti gotovo zaveda, ker bi jih drugače kot poznavalec zahodne misli gotovo ne zapisal. Tu mislim predvsem na Petrovo trditev, da je "delo, opravljeno na pol," slabše kot tisto, ki ga nismo opravili. Peter pravi, da je napol sezidana hiša nekaj, kar ni hiša. To je sicer lahko res, a vemo, da je življenje drugačno, da se v življenju ne samo da, ampak se tudi večkrat prebiva v napol dokončani hiši. Napol narejena hiša je več kot nikdar začeta hiša in gotovo je bolje prebivati v nedokončani hiši kot pa pod mostom ali na železniški postaji.

"Če stvari ostanejo narejene napol, je bolje, ko jih sploh ne bi bilo," pravi Szabo in tu je glavni problem njegovega pisanja. S to postavko se namreč ne morem in tudi ne smem strinjati, pa čeprav vsebuje ta trditev polovično resnico. Res je namreč bolje, če je kaka stvar narejena do konca, je dokončana in je zato po Petrovo "cela"; res pa je tudi, da je

delo, ki ga je kdo opravil napol, vseeno napol opravljeno in zato prav gotovo ni bolje, če ga kdo ne bi začel opravljati. Po domače: nekaj je bolje kot nič. Zato ni res, da bi bilo bolje, če bi kdo ne napravil na fakulteti šest izpitov, ker mu je šest izpitov gotovo dalo nekaj znanja, ki ni popolno, a nekaj vseeno je. Kot ni res, da je tisti, ki je končal fakulteto, "pojedel vse znanje" in se mu zato ni treba več učiti; upam, da se bo s tem strinjal tudi Peter.

V življenju, ki ga hočeš nočeš živimo, ni vse tako črno-belo, kot nam hoče prikazati Petrov zapis; veliko stvari je v našem vsakodnevnem življenju narejenih napol; tudi naše življenje, vsaj za kristjana, je na tej Zemlji "narejeno napol", saj je človek odprt v večnost in ve, da je njegovo delo - in življenje tudi! - na Zemlji samo začasno, da bo njegovo delo gotovo ostalo nedokončano in nekje "napol" narejeno. Če pa človek ni kristjan, se bo vsaj s tem strinjal, da se človeštvo ohranja in napreduje samo in predvsem zato, ker se rod za rodom naslanja na delo prednikov, ga nadgrajuje, dokončuje in začenja nova dela, ki jih bodo šele zanamci skušali dokončati. Temu preprosto pravimo: napredek.

Če se sedaj s Petrom zamislimo v njegove "napol" izdelke in pomislimo na plastiko, bomo takoj videli, da bolj "napol" izdelka, kot je plastika,

v naši družbi skorajda ni, saj je plastika zmes vseh mogočih snovi, a to še ne pomeni, da ni dobra, da ni odlična stvar, brez katere si današnjega sveta, vsaj zahodnega, niti predstavljati ne moremo več. Če danes naše mame in žene nikdar več ne zažgejo ali, kar po domače, zasmodijo jajca v ponvi, je to samo zato, ker so ponev prevlečene s teflonom, plastiko, ki so jo baje mimogrede odkrili pri agenciji NASA, ko so se pripravljali za polet na Luno. To je dober "napol dokončen-cel izdelek", katerega mi bi se danes težko odrekli. Mislim, da je v življenju veliko stvari, ki so lepe, dobre, vredne našega življenja in našega truda in to, kljub temu da se narejene "napol", da so nedokončane. Jasno je, da je cilj vsakega od nas, da bi napravil neko delo "celo". Večkrat pa mu to seveda ne uspe; morda pa bo uspelo bolje njegovemu sinu, vnuku, kaj se ve komu.

Kar se pa tiče "slabega miru, ki da je slabši od dobre vojne", samo to: dobre vojne ni, kot je to že velikokrat dejal sveti oče, ki trdi, da je vsaka vojna poraz za človeštvo in ni nikakršen odgovor na nobeno težavo, na noben še tako hud spor. Slab mir je gotovo veliko boljši od vsake vojne, s tem bi se gotovo strinjali tako kosovski Albanci, ki so ostali brez doma in vsega, kot tudi srbske matere, ki so ostale brez svojih sinov.

POGOVOR / ANDREJ ŠKABAR

ACEGAS, KRAŠKI PARK IN TOVORNO POSTAJALIŠČE GLAVNA VPRAŠANJA

V nedeljo, 13. t.m., bodo volitve za obnovo občinske uprave tudi na Repentabru. S tem v zvezi smo se pogovorili z županskim kandidatom Slovenske skupnosti Andrejem Škabarjem ob predstavitvi liste SSK, ki je bila v četrtek, 3. junija, v Repnu.

Zakaj ste se odločili, da kandidirate za župana in zakaj na listi SSK?

Kar se tiče moje županske kandidature, moram reči, da sem tudi pred leti hotel kandidirati za občinskega svetovaleca. Potem me je stranka vprašala, če bi sprejel župansko kandidaturu. To kandidaturu sem sprejel brez nobene problema. Želim narediti nekaj za to občino, ker je mrtva, vedno manj mladih pa se zanima za politiko.

Na listi je več mladih kandidatov, tudi sami pripadate mlajši generaciji. Kaj vam pomeni to?

Naša lista je, če pogledamo po vseh občinah, kjer bodo letos volitve, po letih najmlajša lista. Kot sem že prej povedal, bi hotel kaj narediti za to občino. Želel bi tudi nekoliko prebuditi mladino, ker ji naša občina nudi zelo malo ali nič.

Če pogledamo stanje v občini in program SSK, s katerimi vprašanji mislite, da se bo morala v prvi vrsti ukvarjati prihodnja občinska uprava?

Zelo eminentno je vprašanje konvencije s podjetjem Acegas. Tu bo treba zelo dobro premisliti in pregledati, kaj se podpiše in če se sploh podpiše oz. v kakšni meri to

FOTO KRONA

koristi naši občini. S tega vidika ne bi hoteli, da bi občina Trst, ki je dejansko lastnik podjetja Acegas, preveč stavila roke na Kras oz. na manjše občine. V tej petletni mandatni dobi bo zelo aktualno vprašanje Kraškega parka. Tudi tukaj bi se morali boriti, da bodo krajevna skupnost in lastniki zemljišč, ki bodo v kraškem parku, imeli besedo pri tem, da nam ne bodo prišli drugi delat račune nad našo glavo, ne da bi imeli tudi mi besedo. Zelo aktualno vprašanje bo tudi tisto, ki je povezano s tovarnim postajališčem pri Fernetičih. Slovenija bo verjetno čez nekaj let, čeprav ne kmalu, vstopila v Evropsko zvezo in zato bo treba razmišljati o namembnosti tega velikega prostora, ki se nahaja na ozemlju naše občine.

VOLITVE BODO V NEDELJO, 13. JUNIJA

PREMOSTITI NEZANIMANJE IN SE UDELEŽITI VOLITEV

Le nekaj dni nas še ločuje od evropskih volitev ter od volitev v krajevne uprave, ki bodo v nedeljo, 13. junija. Jutri bo namreč zadnji dan volilne kampanje, medtem ko bo v soboto, 12. junija, vladal volilni molk.

Vsekakor je ta kampanja po ocenah opazovalcev potekala v znamenju velikega nezanimanja, zlasti kar se tiče volitev v evropski parlament. Volilne debate in posegi se pojavljajo zgolj v sredstvih javnega obveščanja, ljudje pa jim le bolj površno sledijo ali pa jim sploh ne sledijo.

Nekoliko drugače je z občinskimi volitvami. V nedeljo bodo namreč volili tudi v občinah Dolina, Zgonik in Repentabor za obnovo občinskih uprav. Volilna kampanja se razumljivo vrti okoli vprašanj krajevnega značaja, nekateri problemi pa so slični v vseh občinah. Vzemimo npr. vprašanje podpisa konvencije s podjetjem Acegas. Do te konvencije obstaja tudi precejšnja kritičnost, zlasti s stra-

ni Slovenske skupnosti. Po mnenju SSK je to konvencija, ki lahko za nekaj desetletij dobesedno priklene manjše občine k podjetju Acegas, na katerega se bodo morale občine obvezno obrniti za razne usluge. Posredno bi manjše občine še bolj padle pod vpliv največje občine v pokrajini, to je tržaške občine, ki nadzoruje Acegas, medtem ko morajo po mnenju SSK manjše občine ohraniti svojo avtonomijo.

Drugo večje vprašanje je Kraški park. V torek, 8. junija, je tržaški dnevnik *Il Piccolo* objavil pogovor s tremi županskimi kandidati v občini Repentabor: z dosedanjim županom Aleksijem Križmanom (Napredna lista), Andrejem Škabarjem (SSK) in Franco Guerrero (Pol svoboda).

Bralec se je lahko seznanil s tremi različnimi stališči o Kraškem parku: Guerra se je npr. zavzel za pristojnosti dežele in pokrajine pri upravljanju parka, Križman je poudaril zlasti vlogo občinskih uprav, medtem ko je Škabar izrazil stališče, da mora park upravljati Kraška gorska skupnost, ki ima velik pomen za manjše občine. Vsekakor je tu jasno, da odločitev ne bo smela iti mimo volje in stališč avtohtonega prebivalstva, ki na Krasu prebiva in z njim živi.

Narodnostno vprašanje je prešlo nekoliko v ozadje, čeprav je v programih SSK in drugih list prisotna potreba po pravičnem zaščitnem zakonu za slovensko manjšino, pa tudi potreba po sožitju med avtohtonim slovenskim prebi-

valstvom in občani italijanske narodnosti, ki so se v manjše občine priselili v zadnjih desetletjih. Dejstvo je namreč, da je to priseljevanje močno načelo izvorni narodnostni sestav teh občin, čeprav razni kandidati poudarjajo, da t.i. "etnično vprašanje" ne obstaja. Vsekakor se bodo prihodnje uprave morale soočiti tudi s tem vprašanjem. Zato so tudi s tega vidika volitve pomembne. Problem narodnosti pa zadobiva veliko večjo težo na evropskih volitvah.

Če pa se povrnemo na začetek, je vsekakor važno, da ljudje premostijo svoje nezanimanje do letošnjih volitev in da se le-teh množično udeležijo. Čeprav imajo mnogi volilno neudeležbo že za nekaj navadnega, to ni dober znak. Naj omenimo, da bodo volitve potekale le v nedeljo, 13. junija. Volišča bodo odprta od 6.30 do 22. ure. Glasovnica za evropske volitve je rjave barve: volivec mora prekrižati znak izbrane liste in lahko odda dve preferenci (v primeru liste narodne manjšine, kot je lista Južno-tirolske ljudske stranke SVP, na kateri nastopa tudi SSK, pa le eno preferenco). Preferenca se lahko izrazi s tem, da se napiše priimek kandidata. Glasovnica za občinske volitve je oranžne barve: volivec mora prekrižati simbol izbrane liste (ime županskega kandidata je že natisnjeno) in lahko izrazi le eno preferenco za občinski svet s tem, da napiše priimek kandidata. Volivec mora na volišče prinesiti osebni dokument in volilno potrdilo. Kdor ga še ni prejel na dom, ga lahko dvigne na občinskem volilnem uradu.

NADALJUJE SE STISKA GLASBENE USTANOVE

SOLIDARNOSTNE IZJAVE ZA GM

Stanje Glasbene matice je še vedno zelo zaskrbljujoče. Medtem ko potekajo poskusi, da se doseže kaka rešitev, pa prihaja do vrste solidarnostnih izjav v zvezi s položajem, v katerem se nahajajo uslužbenci na naši glasbeni ustanovi.

Tako se je za rešitev GM prejšnji teden zavzela vrsta uglednih tržaških osebnosti, kot so senator Fulvio Camerini, astronom Margherita

Hack, fizik Paolo Budinich, zdravnik Marino Andolina in drugi (podpisov na tej solidarnostni izjavi je nad trideset).

V tem tednu pa so izrazili solidarnost vodstvu ter učnemu in neučnemu osebju Glasbene matice še ravnatelj in učno osebje slovenskih višjih srednjih šol v Trstu. V izjavi, ki ji sledi 86 podpisov, med drugim piše, da je v tem trenutku potrebno s skupnimi močmi in brez polemik

podpreti ne le obstoj, ampak tudi vsestranski razvoj GM.

Na slovesni proslavi 80-letnice Glasbene matice Maribor, ki je bila v nedeljo, 6. junija, v Kotljah na Koroškem, pa je tisočglava množica izrazila solidarnost predstavnikom GM, to je ansamblu Synthesis 4 ter ravnatelju Bogdanu Kralju in predsedniku Dragu Štoki, ki sta v svojih posebnih orisala težavno stanje.

OBČINA DEVIN-NABREŽINA

SSK KRITIČNA DO IZBIRE ODBORNIKA ZA PRORAČUN

Pred kratkim je devinsko-nabrežinski župan Marino Vocci imenoval novega odbornika za proračun. To je Claudio Mitri, ki je tako nadomestil dosedanjo odbornico Daniela Vodopivec, ki je odstopila iz družinskih in poklicnih obveznosti.

Glede tega imenovanja smo prejeli tiskovno sporočilo pokrajinskega tajništva Slovenske skupnosti, ki zelo kritično ocenjuje to izbiro. Ne gre, piše v tiskovnem sporočilu, niti zdaleč za kritiko izbrani osebi, ker je g. Claudio Mitri znan tudi SSK kot poštena in strokovno pripravljena oseba, temveč za način izbiranja, saj ni verjetno, da v večtisočglavi občini, ki jo upravlja "zunanj" župan Vocci, ni bila na razpolago oseba, ki bi lahko na ravno tako strokoven način skrbela za proračun devinsko-nabrežinske uprave.

Razumemo, da Marino Vocci pozna občino, v kateri županuje, le od zunaj, saj v njej ni ne rojen niti stalno biva, toda, če se bo ponavljala izbira nedomačih ljudi, ki so jo volivci opravili na zadnjih občinskih volitvah, vsaj kar se tiče župana, tudi pri odbornikih in funkcionarjih, potem pa postaja realistično, da bo v prihodnje devinsko-nabrežinska občina postala le rajonski sosvet Trsta, ki bo preko nekega "guvernerja" imenovala upravitelje tega teritorija, ki je bil podvržen izredno nasilnemu raznarodovanju, političnim pritiskom vseh vrst in kjer je domače prebivalstvo, in ne samo slovensko, zapostavljeno na vseh koncih in krajih.

SSK računa in upa, da bodo prebivalci in volivci devinsko-nabrežinske občine to tudi primerno ocenili.

GLEDALIŠKA PREDSTAVA IN KONCERT

DVE PRIREDITVI NABREŽINSKIH KULTURNIKOV

Konec prejšnjega tedna nas je kulturno društvo Igo Gruden presenetilo s predstavo komedije *Gospa ministrica* ter s pevskim nastopom domačega mešanega zbora, ki je gostil moški zbor Dragotin Kette iz pobratene občine Ilirska Bistrica.

V petek, 4. junija, so se člani dramske skupine predstavili v dvorani Albert Sirk v Križu s priredbo Nušičeve komedije, ki jo je oskrbela delavna režiserka Maja Lapornik. Kot je že navada, se je igra odvijala v domačem narečju, kar je še posebej ogrelo gledalce. Če pomislimo, da nabrežinski kulturniki ne razpolagajo s primernim prostorom niti za vadbo in da so torej vse vaje potekale po privatnih hišah, je taka pobuda še toliko več vredna. Res škoda, da se doslej še niti občinska uprava niti svojčas krovna organizacija nista dovolj potrudili, da bi v

devinsko-nabrežinski občini zgradili primeren kulturni dom. Mladim dramskim amaterjem in predvsem režiserki gre zato še večja pohvala za vztrajnost in ljubezen do igranja.

V soboto, 5. junija, pa so na Ušajevi domačiji na prostem (hvala Bogu je bilo vreme naklonjeno), nastopili domači pevci na zaključnem koncertu. Pod vodstvom Bojane Kralj so dovršeno izvedli koncert narodnih in umetnih pesmi. Sledil je nastop moškega zbora iz Ilirske Bistrice, ki že nad dvajset let prijateljsko sodeluje z Nabrežinci. Sicer ne preveč številna publika je izvajanje pozdravila s toplim aplavzom, organizatorji pa so se publiko oddolžili z res bogato zakusko. Veselo razpoloženje se je nadaljevalo še dolgo v noč ob improviziranem "ljudskem" petju vseh prisotnih.

NK

KROŽEK VIRGIL ŠČEK

TRŽAŠKE PREDSTAVITVE BELIH PRIROČNIKOV

FOTO KRONA

Prejšnji in ta teden so v Trstu potekale posamezne predstavitve "belih priročnikov", ki so pred kratkim izšli pri Krožku za družbena vprašanja Virgil Šček. Tako so v torek, 1. junija, v Peterlinovi dvorani Društva slovenskih izobražencev predstavili knjigo *Lavrenčič, Podgornik in Stanger v parlamentu* ob prisotnosti avtorice, zgodovinarke dr. Milice Kacin Wohinz in zgodovinarja prof. Jožeta Pirjevca. V petek, 4. junija, so v Vilfanovi dvorani predstavili knjigo Vide Valenčič *Evropa*

narodov. Pri tem je stekel razgovor, na katerem sta spregovorila avtorica in pisatelj Boris Pahor. V sredo, 9. t.m., pa so, vedno v Vilfanovi dvorani predstavili knjigo Iva Jevnikarja *Slovenija in manjšine*. Ob tej priložnosti je bila okrogla miza, ki so se je udeležili poleg avtorja še prof. Pirjevec, vodja Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Mihaela Logar in vodja Urada za narodnosti v vladi Slovenije Peter Winkler. K letošnjim "belim priročnikom" se bomo še vrnili.

DSI / PREDAVANJE DR. ANTONA BEBLERJA

VOJAŠKA IN POLITIČNA ANALIZA KOSOVSKE KRIZE

MATJAŽ RUSTJA

Društvo slovenskih izobražencev je v ponedeljek, 6. junija, gostilo dr. Antona Beblerja, politologa mednarodnega slovesa in strokovnjaka za balkanska vprašanja.

Večer v Peterlinovi dvorani v Trstu je pogledal na ozemlje bivše Jugoslavije s strokovnim očesom in z natančno analizo zgodovinskih dogodkov in sedanjih zapletov. Analiza dogodkov ni lahka. Priče smo stanju, katerega vsaka primerjava težko prilega tudi zato, ker segajo korenine spopadov globoko v zavest (ali iracionalno) balkanskih narodov in raznih državnih tvorb, ki so skušale (vse od prejšnjega stoletja) urediti interese in cilje jugoslovanskih narodov.

Od 24. marca letos živimo kosovsko krizo, ki je obenem tudi odraz krize NATA in svetovne politike. Svet je zazrt v spopad posebne zvrsti, prve take v svetovnem in zgodovinskem merilu. Enajst članic NATA (s soglasjem vseh devetnajstih) skuša uničiti v Zvezni republiki Jugoslaviji avtoritarni režim Slobodana Miloševića, ki gradi na krvi že dobrih deset let mit enotne, nepremagljive in svete domovine Srbije, tudi z zatiranjem manjšin (posebno albanske na Kosovu), tudi z genocidom. Natovih napadov je bilo v tem času približno 33.500, zaveznštvo je izgubilo tri letala in nobenega pilota. V tej vojni ni bilo do danes v vrstah NATA ene same žrtve. Pa

tudi potek spopada je edinstven, saj je enostranski, tako da lahko stori druga stran zelo malo; uporablja sicer del orožja, vojaške enote pa se večinoma skrivajo v gozdovih in civilnih objektih (šole, bolnišnice...). Tudi zaradi tega NATO napada civilne objekte, poleg seveda vojaških. Morarica je negibno zasidrana v Boki Kotorski. To je spopad, kateremu se težko prilepi ta definicija. Le vojno letalstvo in protiletalska obramba sta stopili v boj, vojska pa je tako izgubila tri četrtine letal. V to dogajanje je treba prišteti še dve razsežnosti. Na Kosovu terjajo človeška življenja še spopadi med srbsko vojsko in kosovsko osvobodilno armado. Kopenski spopad se bije v zahodnem delu Kosova, na obmejnem področju; temu notranjemu uporu pripisujejo danes nekaj tisoč borcev. Spopad se še ni iztekel, vse kaže pa, da bo rezultat neodločen. Poleg tega pa moramo prišteti v seznam žrtev civiliste, srbska vojska in paravojaške enote namreč načrtno izvajajo genocid. V tej grozi je izgubilo življenje od deset do petnajst tisoč Albancev. Vojna na tleh ZRJ je do danes ter-

jala približno 20.000 življenj (poleg kosovskih Albancev še pet ali sedem tisoč vojakov jugoslovanske vojske in kakih dva tisoč srbskih civilistov). Do spopada in napada pa je prišlo bodisi zaradi stopnjevanja terorja srbske vlade na Kosovu bodisi zaradi spoznanja zahodne politike, da zapiranje oči pred dejstvi ne vodi nikamor. Miloševićev režim je v drugi polovici 80. let stalno stopnjeval kolonialno tlačanje Albancev, tako da je ta politika z letom 1989 prešla v genocid. V desetih letih je Kosovo zapustilo od dvesto do tristo tisoč Albancev. Milošević pa ni dosegel etnične spremembe zadnje kolonialne posesti v Evropi, kot označuje dr. Bebler Kosovo. Končno je torej zahod spoznal, da se problem ne bo rešil sam, na pogajanjih v Rambouilletu je končno predložil Srbiji ultimatum.

Vse to pa se staplja v evropske, bolj rečeno svetovne epohalne spremembe, ki še vplivajo na današnja svetovna razmerja v politiki. Razpad vzhodnega bloka in Sovjetske zveze je posledično vplival tudi na smisel in smotre NATA, ki je nastal (l. 1949) predvsem v bran Zahoda

OBVESTILA

ŠE NAPREJ poteka pobuda slovenskih duhovnikov za pomoč kosovskim beguncem. V ta namen je bila pri Zadrudni kraški banki odprta posebna hranilna knjižica, kjer zbiramo prispevke za begunce. Številka hranilne knjižice je: D/R n. 76-610. Kdor želi, lahko svoj prispevek odda tudi v vseh podružnicah Zadrudne kraške banke. Obrnete se lahko tudi na vaše duhovnike. Za morebitne dodatne informacije se lahko obrnete na dekanata openske dekanije Zvoneta Štrublja (tel. 040 211276).

SINDIKAT SLOVENSKE šole obvešča, da je tržaško šolsko skrbništvo dne 28. maja 1999

IN MEMORIAM

VOJKO PERTOT

Nabrežina še dolgo ni videla takega pogreba, kot smo ga doživeli prejšnjo soboto. Pokopali smo namreč komaj 62-letnega Vojko Pertota, znanejši širši okolici, nad 40-letnega godbenika, vsestransko se razdajajočega človeka, ki je užival velik ugled.

Vojko se je rodil v Nabrežini eni najstarejših družin tako z mamine kot z očetove strani. Osnovno šolo in strokovni tečaj je z uspehom obiskoval v domači vasi, nakar se je že kot 15-letnik zaposlil. Obenem s šolskimi obveznostmi je sledil očetu in stricu in se vključil v nabrežinsko godbo na pihala, ki ji je ostal zvest, dokler ga neizprosna in neozdravljiva bolezen ni priklenila na bolniško posteljo. In to komaj nekaj let po zasluženju upokojitvi. Močne postave je s svojim basom skušal svoje pihalne sposobnosti. Zaradi poznane delavnosti in navezanosti na godbeno društvo so ga za več let volili za predsednika te nabrežinske najstarejše kulturne ustanove. Ni se pomišljal, ko smo mu prijatelji ponudili kandidaturu kot neodvisnemu v slovenski stranki v domači občini. Odzival se je vsem klicem, saj je bil nekaj let tudi pevec (pred dolgimi leti) komaj obnovljenem pevskem zboru. Pred dobrima dvema letoma ga je moč (njega korenjaka) začela zapuščati. Vsi - in morda tudi on sam - smo mislili, da je to bolezen prehodnega značaja, žal pa je njegova moč začela naglo pešati. Dolgo se ni več prikazal med prijatelje, ki so z občutkom, čeprav od zunaj, sledili njegovemu stanju. Skrbna nega žene in domačih mu je žal le lajšala trpljenje. Na tih je odšel, zapustil veliko praznino: skrbnega očeta, dobrega moža, brata in zanesljivega prijatelja.

Zbogom, Vojko, mimo počivaj v domači nabrežinski zemlji.

PRIJATELJ

PRVO MESTO PIANISTKE TAMARE RAŽEM V ARENZANU

ŠE EN USPEH ZA ZAMEJSKO GLASBENO DEJAVNOST

ROSSANA PALIAGA

Zamejski glasbeni svet skriva veliko mladih talentov; letos spomladi so tržaški glasbeniki prinesli domov vrsto uglednih nagrad, ki so jih osvojili na tekmovanjih v Italiji in tujini. Protagonistka najnovejšega uspeha je pianistka Tamara Ražem, ki je na mednarodnem tekmovanju glasbenikov v Arenzanu pri Genovi dosegla najvišje število točk in je torej stopila kot zmogavka na oder klavirske kategorije.

Tekmovanje v Arenzanu je potekalo od 27. do 30. maja letos in je vsebovalo razne kategorije komornih zasedb, solopetja in različnih instrumentov; v vsaki so se tekmovalci razdelili še po letniku.

Pianistka iz Bazovice je nastopila v najvišji kategoriji klavirskega odseka (26 do 35 let), v kateri je bila tudi najmlajša udeleženka. Po dobrem uspehu v prvi etapi je stopila v finale skupaj s tremi pianisti iz Italije, Nemčije in Francije. Tamara je prekosila konkurenco in osvojila absolutno prvo mesto z 98 točkami; to je bilo tudi najvišje ocenjevanje celotnega tekmovanja v vseh kategorijah. Igrala je Sonato op. 27 št. 1 Ludwiga van Beethova, Špansko rapsodijo Franca Liszta in tretjo Sonato Sergeja Prokofjeva. Izbrana programa je bila prsta; Tamara je v svojem sporedu združila tri zelo različne sloge, da bi lahko dokazala, kako je zavesten pianist sposoben spoznati različna stila obdobja in jih učinkovito razlikovati v izvedbi. To prvo mesto ima velik pomen za tr-

žaško pianistko, ne glede samo na osebno zadoščenje, temveč tudi na nagrado, ki bi lahko postala enkratna prilika za razvoj njene kariere. V nagrado je namreč vključena možnost nastopanja na raznih koncertih po Italiji in recital v gledališču Carlo Felice v Genovi. Tamara Ražem bo vključena s celovečernim solističnim koncertom v naslednjo redno sezono genovskega občinskega gledališča. Izkušnja nastopanja v znamenit italijanskem glasbenem središču je gotovo najpomembnejši dosežek zamejske pianistke, ki se lahko vsakakor ponaša z bogatim curriculumom. Klavir je študirala na Glasbeni matici v Trstu pod mentorstvom prof. Xenie Brass; po diplomu se je odločila za nadaljevanje svoje glasbene poti ob nadzorstvu priznanega ruskega pianista in

pedagoga Sijavuša Gadžijeva. Ruska klavirska šola ji je namreč najbolj odgovarjala; spoznanje zelo različnih pristopov, ki jih šole drugih narodov imajo do tehnike in izvedbe, ter rezultati, ki jih je s to pripravo dosegla, so potem potrdili posrečeno izbiro. Ambiciozna izvajalka je vedno zelo aktivno skrbela za poglobitev in izpopolnjevanje svojega znanja na glasbenem področju; udeležila se je mnogih izpopolnjevalnih tečajev in zaključila dvoletno pedagoško šolo v Gorici. Veliko je nastopila kot solistka ali v komornih zasedbah; pred kratkim pa se je zelo angažirano podala v svet korepeticije solopjevcev, predvsem kot vestna sodelavka in svetovalka svojega moža, baritonista Damjana Locatellija.

Tekmovalna izkušnja je za Tamaro nekaj običajnega, saj

je prejela svojo prvo nagrado na državnem tekmovanju republike Slovenije, ko je bila stara komaj dvanajst let; sledile so še mnoge druge udeležbe na državnih in mednarodnih tekmovanjih v Italiji in Sloveniji. Pristop, ki ga je Tamara imela do arenzanske izkušnje, pa je bil nekoliko drugačen; postal je namreč priljubljen, da preizkusi svoje zmogljivosti pred napornim ciljem prestižnega klavirskega tekmovanja Casagrande, katerega se zamejska pianistka namerava udeležiti prihodnje leto.

Poleg tekmovanja in koncertiranja se Tamara Ražem ukvarja tudi z zborovodstvom in poučuje klavir na Glasbeni matici v Trstu in na Glasbeni šoli v Sezani. Kot nam je sama povedala, skrivnost kakovostnega nivoja tako aktivne vsestranske dejavnosti je stalno, neprekinjeno in neutrudljivo delo, ki se začne vsak dan zgodaj zjutraj in se konča pozno zvečer. Seveda pri tako angažiranem pristopu pripomore tudi mladost, ki je vir neskončne energije. Tamara pa je priznala, da sta podpora in konkretna pomoč družine pri vsakdanjih zadevah bistvena in dragoce na osnova, ki omogoča popolno posvetitev svojemu življenjskemu in umetniškemu poklicu.

objavilo razpis natečajev po izpitih in naslovih za mesta učnega osebja v slovenskih otroških vrtcih in na osnovnih šolah. Prošnje sprejema tržaško šolsko skrbništvo, ul. Cumano, 2, do vključno 28. junija 1999. Informacije nudim v uradu SŠŠ, ul. Carducci 8, tel./fax 040 370301, ob torkih in četrtek od 16. do 17.30.

ŽUPNIJSKA SKUPNOST od Novega sv. Antona v Trstu vabi na praznovanje farnege zavetnika v nedeljo, 13. junija, ob 16. uri. Pri slovesni maši bo sodeloval Združeni zbor ZCPZ pod vodstvom Edija Raceta.

V PONEDELJEK, 14. t.m., bo Združeni zbor ZCPZ imel vaje v škedenjski cerkvi, ker bo sodeloval pri zlati maši g. Dušana Jakomina. Vaje bodo ob 20.30. Naslednjega dne ob isti uri pa bodo vaje v Marijanišču na Opčinah.

ŽE OBJAVLJENO in napovedano srečanje slovenskih tržaških, gorških duhovnikov, redovnikov in redovnic, ki bi moralo biti v četrtek, 10. junija, v nabrežinski župnijski cerkvi ob 16. uri, bo naslednji četrtek, 17. junija, ob 10. uri v šempoljski župnijski cerkvi. To zaradi katehetov in katehistin, ki bodo v četrtek, 10. junija, še zaposleni na šolah.

KLUB PRIJATELJSTVA vabi na zaključno družabno srečanje za to sezono, ki bo v četrtek, 17. junija, ob 16. uri v ul. Donizetti 3.

OTROCI, POZOR, pozor, pridite v edini poletni center ob morju. Čakajo vas tečajji jadriranja, ribarjenja, plavanja, izleti, veliko prijateljev in zabave!!! Število mest je omejeno. Poletni center bo od 23. avgusta do 3. septembra 1999 na sedežu TPK Sirena, Miramarski drevored 32 v Barkovljah. Za informacije kličite na Zadrudni center za socialno dejavnost, ul. Cicerone 8, 040 360324, od ponedeljka do petka.

GLASBENA PRODUKCIJA NA ŠOLI SV. CIRILA IN METODA

V soboto, 5. junija, je bila v prostorih nižje srednje šole Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Ivanu glasbena produkcija ob zaključku prvega leta eksperimentalnega pouka glasbene vzgoje. Ta pouk se je začel decembra lani, potem ko je to omogočilo šolsko ministrstvo. Na sobotni produkciji je nastopilo dvanajst dijakov iz prvega razreda, ki so pokazali, kaj so se v šolskem letu naučili pod vodstvom profesorjev Aljoše Starca (klavir), Pavla Bembija (kitar), Adama Selja (harmonika) in Silvie Di Marino (flavta). Poleg samostojnih nastopov sta bila na sporedu še duo prečne flavte in kitare ter duo kitar. Številne prisotne je na začetku in na koncu produkcije nagovoril ravnatelj šole prof. Marijan Kravos, pozdravila pa jih je tudi predstavnica Glasbene matice prof. Jagoda Kjuder.

S 1. STRANI / POZDRAV NOVEGA
NADŠKOFABOŽJI CERKVI NA
GORIŠKEM

Posebej zaupam v duhovnike in diakone, za katere je pastirska služba neredko trda in naporna.

Škofijskim duhovnikom v misijonih zagotavljam svoje občudovanje in ljubezen. Škofijske duhovnike doma bi rad spomnil, da sem od mnogih izmed njih starejši po letih. Gotovo pa vsi bolje poznajo škofijo kakor jaz.

Zaupam v zakonce, živa znamenja Božje ljubezni, in v toliko velikodušnih staršev, ki si prizadevajo za krščansko vzgojo svojih otrok.

Zaupam v izobražence in izobraženke, ki so iskreno odprti za srečanje z Resnico.

Pri srcu so mi mladi, polni upanja, zasledovalci sreče, ki je za vse Kristus. Posebej upoštevam in sem globoko občestveno povezan z vsemi, ki po župnijah in v semenišču želijo celostno razdajati življenje za druge.

Hvaležen sem starejšim, ki so nam posredovali vero kot živo dediščino po naših domovih in so z leti odkrili osnovne življenjske vrednote.

Računam na različna laiška združenja, znamenja raznolikosti bogastva Božjega Duha.

Trpeče prosim, da mi pomagajo z molitvijo, da ne bodo moje službe mračili moji manjkatki.

Posvečene osebe prosim, da mi pomagajo, da bom zaval v njih življenju predujem večne radosti, otroke pa, da me s svojim nasmehom spominjajo, da nas je Bog ustvaril za praznik in za veselje.

Žal ne poznam slovenskega jezika, pa niti ne furlanskega, upam pa, da me ju boste naučili, da bomo pospeševali edinost v raznolikosti. Nadejam se, da bom našel tudi v slovenskem občestvu lepo sodelovanje.

Vsem zagotavljam, tudi tistim, ki ne zahajajo v cerkev ali so se odpovedali veri ali pa je niso nikdar sprejeli, svojo pozornost, svojo ljubezen, svojo molitev.

Bratsko pozdravljam sbrate in občestva sosednjih škofij Trsta, Vidma in Kopra.

Vse prosim, da molite zame, da bomo lahko skupno oznanjali Jezusa Kristusa. Naj nas spremlja Devica Marija, ki jo v škofiji nadvse ljubite in častite. V njeno varstvo izročam svojo škofovsko službo. Sebe in škofijsko občestvo zaupam zavetnikom sv. Mohorju in Fortunatu.

Ne skrivam, da se težko ločim od domače škofije Chioggia, kjer puščam sorodnike, sbrate, škofa Angela, prijatelje, spomine svojega življenja..., a vendar rad grem, kamor me Gospod kliče.

Na vas vse, ljudstvo na potovanju, sveto Cerkev, ki jo je Bog rodil, kličem blagoslov Očeta in Sina in Svetega Duha.

Chioggia, 6. junija 1999, praznik Kristusovega Rešnjega telesa in kvi

DINO DE' ANTONI
IZVOLJENI GORIŠKI
NADŠKOF

Novi goriški nadpastir bo najprej sredi septembra posvečen za škofa, in to v stolnici v Chioggi. V začetku meseca oktobra pa bo uradno prišel v Gorico in tako prevzel mesto nadškofa in metropolita.

Naj pri tem še spomnimo, da je v bližnji preteklosti že prišel v Gorico za nadškofa takratni škof v Chioggi, msgr. Hijacint Ambrosi (kapucin), ki je škofijo prevzel po smrti msgr. Karla Margottija. Chioggia je ribiško mesto v pokrajini Benetke in spada v beneško cerkveno provinco (Triveneto).

V prvem intervjuju za radio oziroma za goriški italijanski dnevnik je msgr. De' Antoni med drugim dejal, da sicer ne pozna goriške stvarnosti, vendar je izrazil upanje, da jo bo med tem časom že bolje spoznal. Pristavil je tudi, da se bo lotil študija slovenskega jezika. Pred dnevi pa se je nadškof p. Bommarco v Padovi že srečal s svojim naslednikom. (AB)

ZAKLJUČNI
NASTOPI
ŠOLE KOMEL

Tudi letos priraja Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici tradicionalni glasbeni poklon svojih gojencev ob koncu šolskega leta 1998/99.

Najmlajši gojenci so že nastopili v torek, 8. junija, v dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici na prijetnem srečanju z naslovom Najmlajši učenci pojejo, plešejo in igrajo.

Spored naslednjih srečanj pa je naslednji:

- v ponedeljek, 14. t.m., bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž ob 20. uri večer z naslovom V galeriji zvokov in gla-

sov: nastopili bodo OZ Veseljaki iz Doberdoba, učenci na klavir, flavto, oboo, violino, solopecvi in klavirski trio;

- v sredo, 16. t.m., bodo nastopile ob 20. uri v dvorani pokrajinskega muzeja na goriškem gradu tri študentke podiplomskega tečaja prof. Sijavuš Gadžijeva: Francesca Ceccarello, Tamara Ražem in Andreja Kosmač;

- v četrtek, 24. t.m., pa bo ob 20. uri v cerkvi sv. Ivana v Gorici večer z naslovom Pod cerkvenim obokom. Oblikovali ga bodo otroški zbor SCGV Komel Gorica-Plešivo-Vrh, baročni kvartet, Orff instrumenti, kitarski ansambel, solopecvi, kitara solo, violina solo, orgle, harfa.

POGOVOR / MARTINA PAHOR ABRAMI

ZA USPEŠNO NOVO UPRAVO

Na upravnih volitvah, ki bodo to nedeljo, 13. junija, se predstavlja na listi Slovenske skupnosti za Doberdob kot kandidatka za županjo Martina Pahor por. Abrami, ki živi v Jamljah. Rojena leta 1972, je opravila učiteljske Simon Gregorčič v Gorici; nato se je poročila in je mati triletne Katerine. Tudi njej smo pred volilno preizkušnjo postavili nekaj vprašanj.

Kako se počutite pred volitvami, ki predstavljajo vaš vstop v svet politike?

Počutim se mirna, čeprav je bilo zlasti v zadnjih tednih veliko dela, priprav in načrtovanj. Ker se približujem svetu politike, moram spoznati marsikatero mehanizem in zadeve, s katerimi doslej nisem imela veliko opraviti. Rada bi jih pobliže razumela.

Čemu bi morala iti po vašem mnenju največja skrb občinske uprave in kateri so poglobitvi "vožli", s katerimi se mora spopasti nova uprava?

Glavna skrb gre seveda našim ljudem in okolju, v katerem živijo. Tudi zato bi v primeru izvolitve najprej sklical javen shod občanov, da bi s skupnimi močmi izdelali lestvico najnujnejših posegov. Mislim pa, da so poglobitve težave, ki jih je treba v

najkrajšem času rešiti, nevarnost pokrajinske in državne ceste, onesnaženost okolja zaradi gostega prometa in zaradi sevanja mobilnih telefonov ter električnih visokonapetostnih daljnovodov.

Katere posege imate v načrtu v programskih smernicah?

V našem programu zaseda pomembno mesto zlasti ustanovitev obrtne cone na območju tovame M2 na Poljanah; ta bi pripomogla k večjemu razmahu krajevne obrti in gospodarstva sploh. Poleg tega bi si prizadevali še za zgraditev obvoznice za razbremenitev glavne ceste skozi Doberdob ter obvoznice za Dol in Jamlje. Nadalje načrtujemo tudi napeljavo metana po Jamljah in dokončanje napeljave po Doberdobu.

Kako gledate na prosvetno in kulturno delo v občini?

Velik pomen ima naše šolstvo. Pomembna se mi zdi ohranitev samostojnosti doberdobskega oddelka srednje šole Ivan Trinko v povezavi s sedežem v Gorici. Oddelek je namreč dobro vraščen v našo stvarnost in iz leta v leto kakovostno raste. Odcepitev oddelka bi pomenila pretirano bogatega pretakanja prepotrebni didaktični informacij in vzgojnih izkušenj. Menim, da bi morala občinska uprava posvečati dovolj pozornosti tudi našim kulturnim društvom, ki imajo že dolgo in plodno tradicijo. Veliko pozornosti je treba skratka posvečati mladim, njihovi vzgoji, iskanju možnosti za združevanje in ustvarjanju pogojev za njihovo zaposlovanje.

TRADICIONALNI PRAZNIK V MESTNI ČETRTE SVETA GORA - PLACUTA

POKLON LJUBKI ŠORLI BRATUŽ

FOTO BUMBACA

Rajonski svet za goriško četrt Sveta gora - Placuta je tudi letos, tretjič po vrsti, podelil priznanje osebnosti iz svoje četrti, ki je s svojim delom oplemenitila mesto. Prejšnjo nedeljo v poznih popoldanskih urah sta na travniku ob župnijskih prostorih na Placuti sredi prisrčnega ljudskega praznika prof. Andrej Bratuž in prof. Lojzka Bratuž prejela plaketo v spomin na mater, goriško pesnico Ljubko Šorli Bratuž. Na plaketo so v dragoceno kovino vklesane pomembne besede s posvetilom pesnici, ki je "v stilih izjemne lepote bila živa priča bolečine in trpljenja, a tudi neskončne ljubezni, vere in odpuščanja".

Slovenski predstavnik v rajonskem svetu dr. Marko Bukovec je v nagovoru ob podelitvi priznanja obrazložil razloge za letošnje oglasno izbiro in jih podkrepil z občutljivim prikazom lika priljubljene goriške pesnice, rojene v Tolminu, ki je velik del svojega življenja pre-

Italijanov v Gorici malo ali nič ne ve o pesnici. Jezikovne ovire ostajajo in so neprodorne, zaradi njih nastajajo nerazumevanja; in ta pogosto povzročajo škodo vsem... S tem priznanjem tukaj zbrani želimo po svojih močeh prispevati pri Italijanih k poznanju Ljubke Šorli Bratuž, simbola trpljenja in pa ljubezni in sožitja med narodi."

Nedeljski praznik, ki se ga je po že ustaljeni navadi udeležila tudi lepa skupina Solkancev, se je začel v jutranjih urah, ko sta se goriška in solkanska ekipa pomerili v prijateljski odbojarski tekmi. Sprostitveni spored se je nadaljeval z družabnostjo ob omizju.

Slovesnost podelitve priznanja Ljubki Šorli je poleg predstavnikov rajonskega sveta in solkanske delegacije spremljal tudi zastopnik goriškega župana in občinske uprave odbornik dr. Luigi Coana, ki je v pozdravu spomnil na svoje srečanje s pesnico, ko je bila leta 1986 v goriški občinski palači spominska obeležitev mučeništva Lojzeta Bratuža. Po občutenem branju nekaterih pesničnih poezij v obeh jezikih je zahvalo izrazil tudi prof. Andrej Bratuž in dejal, da letošnje priznanje kaže na željo po sožitju in kulturnem dialogu med živječima narodoma; prof. Lojzka Bratuž pa je izročila predsedniku rajonskega sveta Renatu Boeganu knjižni dar.

IDE

PREJELI SMO

ZA JASNOST
POJMOV

Ob nedavni predstavitvi programov in kandidatov liste občinske enotnosti v Doberdobu smo kandidati za občinske volitve liste SSK za Doberdobu bili deležni neutemeljene kritike na račun našega "zelenega" programa. Očitajo nam predvsem, da so naši načrti na robu znanstvene fantastike: obvoznice, predori, premestitev mobilnih telefonov in središča vasi in električnih visokonapetostnih daljnovodov iznad streh občanov. Najprej želimo poudariti, da ti posegi ne sodijo v pristojnost občinske uprave, temveč drugih ustanov: pokrajine, dežele, ENEL-a, Telecoma. Občinska uprava ima le nalogo, da jih usklajuje in predlaga najprimernejše rešitve.

Na račun obvoznic smo bili deležni treh popolnoma neutemeljenih kritik: a) da bi na tak način izkazali Kras, b) da bi oškodovali kmete, c) da ne bi nikakor mogli dobiti sredstev za uresničitev projekta. Z izgradnjo teh infrastruktur bi Kras nedvomno utrpel škodo. Vendar je treba upoštevati, da sta državna cesta skozi Dol in pokrajinska cesta od Devetakov do Tržiča postali izredno pomembni prometnici. Predstavljata namreč eno glavnih povezav med tržiško in goriško pokrajino ter med Tržičem in Gorico. Poleg tega narašča tudi promet na cestah, ki povezujejo Jamlje z Doberdobom (ob jezeru) v smeri proti Zagraju in še naprej proti Vidmu. V prihodnosti lahko pričakujemo, da se bo promet še povečal in da bo Doberdob postal veliko pokrajinsko križišče. Občina tega ne more preprečiti in problem ignorirati, lahko pa ublaži negativne učinke naraščanja prometa. V takih razmerah je življenje ob cestah nemogoče. To vsekakor razume, kdor se s temi problemi sooča vsak dan, v manjši meri pa tisti, ki prebiva v oddaljenih rezidenčnih conah.

Nadalje je treba poudariti, da imata pokrajina in dežela interes, da uresniči projekt obvoznice. To namreč sodi v širši sklop posegov za usposabljanje pokrajinskih in državnih cest, ki so velikokrat prizorišče hudih prometnih nesreč.

Na koncu naj še poudarimo, da bi ti načrti na noben način ne oškodovali kmetov, kot nas je obtožil doberdobski župan, ker bi jih uresničili na neobdelanih površinah.

KANDIDATI SSK ZA
OBČINO DOBERDOB

SLOVENSKA OBČINSKA
KONZULTA V GORICI

V sredo zvečer se je prvič sestala novoizvoljena slovenska konzulta na goriški občini. Na dnevnem redu je bila predvsem umestitev svetovalcev, nato pa so člani konzulte izvolili predsednika in podpredsednika. Konzulto sestavljajo predstavniki obeh krovnih organizacij, Sindikata slovenske šole in predstavniki, izvoljeni od občinskega sveta. Podrobneje bomo poročali prihodnjic.

TRADICIONALNI PRAZNIK ŠPARGLJEV V ŠTANDREŽU

OB KONCU DOMAČEGA PRAZNIKA ZVONOV, PESMI IN ENODEJANKA

IVA KORŠIČ

Spet je v Štandrežu veselo vzdušje zavelo v župnijskem parku med lipami v soboto, 5. t.m., ko je na drugem delu Praznika špargljev ansambel Oasis povabil na plesišče vse tiste, ki se radi zavrtijo, medtem ko so vabljive vonjave domačih dobrot priklenile k mizam vse lačne in žejne. Bogat srečolov pa je bil prvi magnet za otroške želje.

V nedeljo, 6. t.m., je pester program spet privabil v obsoško vasico veliko obiskovalcev. V popoldanskih urah so v domačem zvoniku zapeli zvonovi in njihov zven je praznično odmeval kot ob farnem zavetniku. Pri zvonovih se je namreč zvrstilo z desetminutnim programom kar sedem skupin pritrkovalcev iz Novega mesta, Ajdovščine, Budanj, Kopra, Šempetra, Vrtojbe, Gorice, ki so se prijavili na Sedmo srečanje pritrkovalcev v priredbi PD Štandrež in sodelovanju župnije sv. Andreja. Morda smo "meščani" mislili, da ta umetnost izumira, toda prijavljene skupine so razkrile, da je še zelo živa in da se ji radi posvečajo predvsem mladi. In prav najmlajšo skupino, pet fantov iz Budanj, je PD Štandrež nagradilo s pokalom in knjigo. S priznanjem, ki so ga prejeli vsi udeleženci, in s pokalom pa

so odšli domov tudi štirje pritrkovalci iz Novega mesta (na sliki) kot skupina iz najbolj oddaljenega kraja.

Štandreški praznik je ponujal tudi nagradni fotografski natečaj; žal se je nanj prijavilo le malo navdušencev. Ziriya je podelila prvo nagrado Loredani Prinčič, drugo Danijeli Puia in tretjo Viktorju Selvi. Nagradjeni so bili tudi mali slikarji, ki so sodelovali na natečaju ex tempore v soboto, 29. maja. Pohvalo seveda zasluži vseh osemindeset risarjev, katerih risbe so bile razobešene na prireditvenem prostoru, a članice komisije so pač morale sestaviti lestvico. Tako so za vrtec prejeli nagrade-pokale: Mateja Zavadlav, Simon Cej in Diletta De Marchi; za prvi in drugi razred osnovnih šol Michela

Manfreda iz 1. r., Mateja Nanut in Tina del Fabbro pa iz 2. r. OŠ Štandrež. V skupini zadnjih treh razredov osnovnih šol sta se uvrstila na prvo mesto Lara Simoneta (4. r. OŠ iz Zgonika), na drugo pa Francesco Ivone (3. r. O. Zupančič Gorica), tretje nagrade niso podelili. Posebno priznanje so prejeli drugošolci iz domače osnovne šole kot najbolj številna sodelujoča skupina.

Med eno podelitvijo in drugo smo poslušalci lahko prisluhnili petju moškega zbora Mirko Filej iz Gorice (dir. Zdravko Klanjšček) in MePZ Vrtojba (Zdravko Leban). Pester spored je napovedovala Martina Nanut, nagrade pa sta izročila Damjan Paulin in Dimitrij Brajnik. Ko so poslednji žarki sonca osvetljevali obširni park in odrček, na ka-

terem je bilo zloženo staro pohištvo, smo se gledalci do solz nasmejali ob enodejanki Karla Valentina *Selitev*, ki sta jo z dragoceno režijsko pomočjo Janeza Starine nekoliko prečistila, prelila v štandreško narečje in, sicer skopobesedilo, zabelila z "nedolžnimi" starimi kletvicami člana domače dramske skupine Majda Zavadlav in Božidar Tabaj. S pretehtanimi, a izrazito "naravnimi" kretnjami in smeh zbujajočimi nerodnostmi sta prikazala ne ravno bistroumen zakonski par, ki zelo rad pregloboko pogleda v kozarec ali bolje kar v steklenico. Po sedmih letih potrpežljivega čakanja dodelitve ljudskega stanovanja se zakonca s petimi otroki naveličata in se odločita za "burelo" prepeljati vse svoje imetje ter se "na črno" preseliti v tolikokrat obljubljeni hišo. A premišljeno zložiti pohištvo na dvokolesni voziček brez stranic ni tako enostavno... Božo in Majda sta ponovno pokazala, kako se zavzeto lotita vsakega teksta, kako vestno osvojita režiserjeve nasvete, a pri oblikovanju likov ohranjata vselej nekaj svojega pristnega komedijantskega duha. Pri izvajanju se sama zabavata in ti njuni občutki se magično pretakajo do publike, ki jima zmeraj tako hvaležno sledi.

PRISRČEN DOGODEK OB KONCU SEZONE

ZBOR FILEJ V STOMAŽU

Ubrani stomaški pevski popoldan na letošnjo binkoštno nedeljo v župnijski cerkvi sv. Tomaža je izvenel kot prirsčno in pomenljivo doživetje tako za poslušalce kot za pevce in njihovega dirigenta Zdravka Klanjščka. Poslušalci so si bili enotni, da takšnega petja moškega zbora v Stomažu že dolgo ni bilo, razlogov za zadovoljstvo pevcev pa je bilo še več. Že samo dejstvo samostojnega koncerta ob sklepu sezone je poseben dogodek v življenju zbora. Temu je dodati obisk Stomaža, v katerem je bila večina pevcev prvič nasploh. Njegova enkratna lega na pobočju sredi narave je lahko le še dodaten navdih k pravemu pevskemu razpoloženju. Sam cerkveni prostor daje pravo akustiko in omogoča, da vsaka pesem zaživi v svoji prvinski zlahtnosti. V tako ubranem okolju se seveda lahko poje s posebnim žarom.

Koncert je bil programsko razdeljen v dva zaokrožena dela. Najprej so se zvrstile "polifonske" skladbe od ruske, srbske in ukrajinske liturgije, pa črnske duhovne *Deep river*, Gallusove *Haec dies* za dva zbora, vse do našega Vodopivca. Drugi del je bil posvečen Marijinim pesmim najprej s skladbo, ki podaja

vsakodnevni trikratni pozdrav Mariji: *Ko zarja zlati nam goro*, nato opoldne, ko sonce najvišje stoji, in še zvečer, ko sonce za goro beži. Posebej je razveselila Vodopivčeva *Lepa si Marija* z uvodnim solističnim tenorskim partom (Bruno Rustja in Andrej Čevdek). Za "bis" pa so pevci ponovili markantno Vodopivčevno pesem *Terra tremuit*.

V Stomažu že v drugo župnikuje g. Branko Rudež, del življenja tudi Goričan, vedno pa velik ljubitelj pesmi in glasbe in seveda vsega dobrega in plemenitega. Zato je ob vsem drugem vsak obisk Stomaža dogodek tudi zaradi srečanja z g. Rudežem. Tako je bilo tudi na binkoštnem koncertu, ko je njegova prijazna beseda na začetku in koncu sporeda zlahtno dopolnila pevski program. Zbor se je posebej zahvalil tudi predsedniku krajevne skupnosti Albinu Bratini kot pobudniku obiska pevcev. Ob tako prijetnem gostiteljstvu se je bilo kar težko podati v dolino; ni šlo drugače kot z obiljem prepevanja na prostem in obojstransko željo, da se v Stomaž še vrnemo. Hvaležna poslušalka pa je pevce spodbudila, da tako lepo petje predstavijo tudi v drugih krajih.

PB

PEVSKI VEČER ZBOROV HRAS IN GALLUS

SPLET LJUDSKIH MOTIVOV

V petek, 11. t.m., se v Doberdobo obeta lep pevski večer. Zbor Hrast namreč prireja v sodelovanju z zborom Jacobus Gallus iz Trsta koncertni splet ljudskih pesmi z naslovom *Dober večer, Bog daj!*, ki bo potekal na borjaču pri Jelenovih (blizu cerkve) z začetkom ob 21.15. S tem se zaključujeta dve uspešni sezona zbora Hrast, ki je bila kronana z dosego 95 točk in zlate plakete na letošnjem tekmovalstvu Naša pesem 1999 v Mariboru.

Ljubitelji zborovskega petja se bodo verjetno spominjali, da je pod naslovom *Dober večer, Bog daj!* že pred tremi leti potekal koncert, v katerem so se prepletale petje ljudskih pesmi in recitacije. Protagonista tistega večera, ki je bil 28.6.1996 na dvorišču Radovičeve domačije v Nabrežini, pa sta bila prav zbor Hrast in Gallus, ki je bil takrat

glavni prireditelj pobude. Sicer pa sta zbora že večkrat skupaj nastopila ob različnih priložnostih, kot npr. na slovesni proslavi 50-letnice slovenske tržaške radijske postaje (na sliki), na lanski osrednji proslavi Dneva slovenske kulture, na proslavi ob 50-letnici priključitve Primorske Sloveniji idr. Vsi ti nastopi, pa tudi skupne družabnosti, so le utrdili prijateljske vezi, ki so se v zadnjih letih ustvarile med zboroma.

Na petkovem večeru bosta zbora Hrast in Gallus pod vodstvom dirigentov Hilarija Lavrenčiča in Janka Bana zapela vsak po nekaj ljudskih pesmi, začetek in konec sporeda pa bosta zbora oblikovala s skupnim nastopom. Z razliko od nabrežinskega koncerta tokrat recitacij ne bo, tako da bo na borjaču pri Jelenovih kraljevala le pesem.

IŽ

OBVESTILA

VSE UDELEŽENCE potovanja z Novim glasom na Poljsko in Litvo naprošamo, da do 18. junija na naših upravah v Gorici in Trstu poravnajo stroške potovanja.

DIJAKI SREDNJEŠOLE Ivan Trinko vabijo na skupno končno šolsko prireditev, ki bo v Kulturnem domu v Gorici v petek, 11. junija, ob 20.30.

MePZ HRAS iz Doberdoba v sodelovanju z MePZ J. Gallus iz Trsta vabi na pevski večer *Dober večer, Bog daj*. Koncert bo v Doberdobo v petek, 11. junija, z začetkom ob 21.15 na borjaču pri Jelenovih.

KULTURNO DRUŠTVO Skala iz Gabrij vabi na tradicionalni koncert Na borjaču v soboto, 12. junija, ob 20.45. Oblikovala ga bosta moški zbor Skala iz Gabrij in mešani zbor Rdeča zvezda iz Saleža.

ZAHVALNA SVETA maša ob praznovanju 35-letnice SZSO-SGS. Tudi letos se bomo ob koncu skavtske sezone vsi člani SZSO-GO zbrali pri zahvalni maši. Tokrat se bomo pri tej daritvi še posebno zahvalili za 35 let naše organizacije. K maši, ki bo v nedeljo, 13. junija, ob 11.30 pri sv. Ivanu v Gorici, so lepo vabljeni tudi bivši člani, starši in prijatelji.

ZVEZA SLOVENSKE katoliške prosvete bo ob 40-letnici ustanovitve postavila v oktobru na oder Kulturnega centra Lojze Bratuž opereto *Hmeljska princeza* Radovana Gobca. Režiser Adrijan Rustja, dirigent Hilarij Lavrenčič. Prve vaje za pevce bodo v torek, 15. junija, ob 20.30 v KCLB, za soliste in igralce pa v sredo, 16. junija, ob 20. uri v istih prostorih.

SEZONAGORICA kinemabopredstavlja v četrtek, 17. junija, zadnji film v abonmaju, iranski film *Tišina* režiserja Mohsena Makhmalbafa.

ŠZOLYMPIA sklicuje redni občni zbor v petek, 18. t.m., ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž.

APOSTOLSTVO SV. Cirila in Metoda - Gorica ter župnije Zgonik, Mavhinje in Nabrežina prirejajo Romanje v Maribor ob beatifikaciji A.M. Slomška 18. in 19. septembra 1999 z udeležbo

pri beatifikaciji, ki jo bo vodil papež Janez Pavel II. Vse, ki se želijo udeležiti tega srečanja, prosimo, naj pohitijo z vpisom, ker je potrebno potrditi rezervacijo hotela. Prijave sprejemata uprava Novega glasa (tel. 0481 533177 ali 040 365473) in župnija Zgonik (tel. 040 229166).

DRUŠTVO PAIDEIA vabi na ogled prodajne razstave likovnih del 34 priznanih primorskih likovnih umetnikov na dvorcu Vogrsko. Razstava je na ogled vsak dan od 12. do 21. ure do 20. junija.

DAROV

ZA KOSOVSKE begunce: N.N. 200.000; na čast sv. Antonu Franc Sivec 100.000 lir.

ZA ŠZOLYMPIA: ob Igorjevem memorialu Ani in Janez Povše 500.000 lir.

OB PRAZNIKU Srca Jezusovega N.N. po 100.000 lir za cerkev sv. Ivana, Zavod sv. Družine in slov. misijonarje.

ZA CERKEV v Gabrijah: mama ob poroki Tanje iz Sovodenj 100.000 lir.

ZA CERKEV sv. Ivana: letošnji prvoobhajanci 200.000; N.N. 300.000; N.N. 100.000 lir.

ZAHVALA

Učenci in učitelji OŠ J. Abram iz Pevme se zahvaljujemo vsem, ki so pripomogli k uspehu zaključne šolske prireditve.

ČESTITKE

ŠZ Soča in MIPZ Vrh sv. Mihaela se veselita z Martino, Štefanom, Niko in Ivano ob rojstvu SIMONA.

Pevci zbora Lojze Bratuž se veselijo z ALEKSANDRO SCETTINO in ji čestitajo ob prejetju nagrade na mednarodnem tekmovalstvu C.A. Seghizzi.

ALEKSANDRI SCETTINO čestitajo ob lepem uspehu na tekmovalstvu Seghizzi pevci zbora Štandrež.

Zaradi preobilice gradiva bomo nekatere članke objavili prihodnji teden. Bralcem in sodelavcem se opravičujemo. / URED.

ŽUPNIJA SV. FLORIJANA IN MARIJE POMOČNICE
TER DRUŠTVO F.B. SEDEJ IZ ŠTEVERJANA

vabita na

SLAVJE OB PODELITVI PRIZNANJ ORGANISTOM IN PEVOVODJEM OB 70-LETNICI ORGEL

Večer bosta oblikovala Mešani pevski zbor F. B. Sedej pod vodstvom prof. Bogdana Kralja s koncertom cerkvenih in narodnih pesmi ter organist Andrej Pegan z orgelskim koncertom.

Župnijska cerkev sv. Florijana v petek, 11. junija, ob 20.30.

MePZ HRAS - DOBERDOB v sodelovanju
z MePZ JACOBUS GALLUS - TRST

vabi ob zaključku sezone
na zborovski koncert
ljudskih pesmi in priredb

DOBER VEČER, BOG DAJ

DIRIGENTA: Janko Ban, Hilarij Lavrenčič

Petek, 11. junija 1999, ob 21.15 v Doberdobo na borjaču "pri Jelenovih".

TOPLO VABLJENI!

11

ČETRTEK
10. JUNIJA
1999

POSVET NA TEMO "MLADI, IDENTITETA, PROSTOR"

O IDENTITETI BENEŠKE MLAJŠE GENERACIJE

ERIKA JAZBAR

Spregovoriti o narodni identiteti v slovenski Benečiji res ni lahka zadeva. Neprimeren pristop do tematike oziroma do samega beneškega človeka nas lahko zavede na stran pota, si ustvarimo napačno vizijo o tej zemlji in slovenskih ljudeh, ki na njej živijo že stoletja.

Če je tudi italijanska javnost končno priznala, da živi v Benečiji manjšina, ki spada enakopravno v sklop slovenske manjšine iz Gorice in Trsta, pa vendar je nujno pri tem dopolnilo. Slovenski človek, ki živi pod Matajurjem, je pod Italijo in tarča njene posredne in neposredne asimilacijske politike že od leta 1866.

Ne gre torej poenostavljati, ko govorimo v Benečiji o narodnosti, matični domovini, zavesti, identiteti ipd.

Dne 28. maja sta čedajška podružnica SLORI-ja in Združenje Eugenio Blanchini priredila posvet na temo *Mladi, identiteta, prostor*. Povod za posvet je dala nova publikacija, o izvlečkih katere smo sicer že pisali lansko leto, in sicer raziskava dr. Riccarda Ruttarja o diplomirancih iz Nadi-

ških dolin, ki je, kot rečeno, izšla v knjižni izdaji s finančno podporo sedmih občin Nadiških dolin.

Študija je nadvse dragocena, najprej ker gre za znanstveno delo, nato ker je pregledna, dobro napisana in oblikovana ter prinaša številne razpredelnice in grafikone, ki so zelo učinkoviti.

V krajšem pogovoru nam je avtor povedal: "Glavni namen mojega dela je bil predvsem ta, da izluščim našo realnost, jo osvobodim obrabljenih izrekov in jo predstavim v vsej njeni kompleksnosti in seveda z vsemi protislovji."

Dr. Ruttar je za svojo analizo izbral diplomirance iz

Nadiških dolin v obdobju 1975-1997. Za skupnih 627 imen je v štirih mesecih dopolnil 407 vprašalnih pol, ki nam med drugim prinašajo tudi pomembne podatke o poklicu, statusu, kraju bivanja, družini, željah in projektih omenjene skupine Benečanov.

Posebno zanimivo pa je poglavje, v katerem avtor objema izvlečke danih odgovorov, ki zadevajo poimenovane identitete, slovensko manjšino, preteklost, gledanje na zaščitni zakon, uporabnost jezika, dvojezično šolo, oznake Nadiških dolin, navezanost na domači kraj ipd. Marsikdo bo ob prebiranju omenjenih podatkov lahko presenečen (iz raziskave npr. izhaja, da je demografsko ubožanje beneških vasi v glavnem posledica padca rojstev, medtem ko ima emigracija v tem dvajsetletju le majhen delež krivde), vsekakor pa je omenjena študija pomembna za spoznavanje beneškega človeka in Benečije nasploh.

Nazadnje povejmo še, da je publikacija izšla v italijanskem jeziku, v kratkem pa se pripravlja tudi slovenski izvod študije.

MIRAN MIHELIC

PREJELI SMO UTIŠAN PONOS

Kot je zapisano v 10. letišnji številki *Doma*, po 33 letih izhajanja se glas slovenskih duhovnikov iz Benečije umika iz javnosti. Po času "nepretgane delovanja in velikih zadoščenj s časopisom, ki smo ga izdajali v teh desetletjih, smo se prepričali, da se neko srečno obdobje izteka iz raznoraznih razlogov, ki so vezani na notranje in zunanje faktore... Naš časopis *Dom*, ki so ga ustanovili slovenski duhovniki iz Benečije, si je vedno prizadeval, da potrdi, ohrani in utrdi svojo avtonomijo, neodvisnost in svobodo... Zaradi razlogov, ki niso odvisni od nas, omenjene avtonomije ne moremo več uresničevati na primeren način. Ker se naše delovanje gradi ravno na tem, se raje odpovemo vsemu ostalemu in ohranimo neodvisnost... Bila so krasna in nepozabna leta in, upamo, ne samo za našo skupino."

Od beneških katoličanov, pa tudi od mnogih v Zgornjem Posočju, kamor se lepo širi čezmejni slovenski kulturni prostor, se torej poslavlja *Dom*. Vzroki za zaprtje *Doma* so v zadnji številki nekako nakazani, toda, ker ne poznamo ozadja, jih je težko razumeti in še manj prispevati, da do napovedanega koraka ne bi prišlo.

Vzrokov je nakazanih več, toda iz zapisa izhajajo predvsem osamljenost, nemoč, preztost, proti kateri gre nekakšen upor, kar je uničujoče za slovensko skupnost v zamejstvu in v Sloveniji. Kaj pa tisti beneški duhovniki, ki so se po tem času šele rodili, ki danes skrbijo za slovenstvo naprej v svojih župnijah, ker skušajo ponovno oživiti slovensko besedo v cerkvi, ohraniti vse slovenske bogoslužne tradicije, in ne nazadnje tisti, ki žrtvujejo samo kot posamezniki ure in ure mesečno za pisanje, urejanje in izdajanje časopisa *Dom*? Poleg tega ti Čedermaci občano izdajo še kakšno knjigo. Tako je knjiga Mračna leta Benečije razgalila italijanske tajne službe s podatki iz njihovih lastnih arhivov. Pri njeni objavi sta se, ne prvič, izpostavila nosilna stebra časopisa *Dom* msgr. Marino Qualizza in Božo Zuanella. Odkriti in prikriti zagovorniki trikolorničnega uničevanja vsega, kar je slovenskega v tej pokrajini, so jih dali pred sodišče in oktobra jim grozi obravnava. Da je sploh prišlo tako daleč, ne dvomno kaže, da se tisti slovi, ki trsiraajo politiko te države, še niso odrekli ekspanzionistični politiki proti severovzhodu. Ni čudno, če g. Boža Zuanella in časopis *Dom* sedaj hudo napadajo še zaradi objave

časopisnih nadaljevanj o italijanskih zločinih na zasedenih slovenskih ozemljih. Vsi ti pa pritiskajo tudi na krajevni ravni, da dobivajo Čedermaci nože še v hrbet. In kakšno podporo imata s strani matice in drugih slovenskih organizacij?

Tako ali drugače, o vlogi časopisa *Dom*, ki tudi v italijanski obveščila pošteno italijansko in delno asimilirano slovensko zamejsko javnost, ne ve nihče drug, kot tisti, ki se z branjem časopisa o tem prepriča na lastno oko. Za to bi pač že moral vedeti SSK in o postopanju proti Domovim sodelavcem najostreje protestirati pri obeh vladah, ne pa da se ne zgane niti po obisku v Benečiji, kar bi kazalo na to, da zadev ne spremlja. Kje je slovenska organizacija Amnesty international, ki protestira pred kitajskim veleposlaništvom v Ljubljani zaradi pokola na Trgu nebeskega miru? Zakaj ne zahteva človekovih pravic in zadoščenja zanjetih ugotavljanja krivde proti storilcem, da bo obsojeno vsaj dejanje, in ne, da so deset let po začetku demokratizacije te stvari še vedno herojske in se krvavi del revolucije še vedno uvršča v odporniško gibanje? Brez zgodovinskega spomina se ta obravnava celo v solah. In, če rečemo bobu bob, se je bati, da *Dom* ne dobi sredstev slovenske vlade prav zato, ker ima zgodovinski spomin. Grešno je že, da ga ima za področje na drugi strani meje!

POMEMBEN DOKUMENT SLOVENSKEGA SVETOVNEGA KONGRESA

O SLOVENSKO-HRVAŠKIH ODNOSIH

Ob poročilih o srečevanju slovenske in hrvaške pogajalske delegacije z W. Perryjem kot sporazumno izbranim moderatorjem in neuradnim razsojevalcem v sporu o poteku slovensko-hrvaške meje v Istri in na morju Svetovni slovenski kongres odločno podpira stališča, zapisana v peticiji, s katero se je Civilna družba Slovenije za mejo v Istri obrnila na državno vodstvo in državljane republike Slovenije in v podporo zbrala že čez 14.000 podpisov. Slovenska stran ima v omenjenem sporu na voljo zanesljive podatkovne vire ter dobre strokovne študije, ki izpeljujejo močne razloge in utemeljitve v prid slovenskim mejnim interesom v Istri in na morju, vendar se zdi, da vsega tega ali ne zna ali noče odločno zagovarjati - bodisi zaradi strokovno neustrezne sestave delegacije bodisi zaradi politične blokade pri uradni interpretaciji podatkov. Pri Svetovnem slovenskem kongresu se celo vprašujejo, ali je z vsemi pomembnimi podatki in ustrezno slovensko interpretacijo seznanila W. Perryja. Zato slovensko javnost pozivajo, naj od svojega državnega vodstva zahteva ustrežnejšo, nekapitulantsko držo na sedanjih pogajanjih in sploh pri zastopanju slovenskih državnih in narodnih interesov. Pri tem posebej opozarjajo na naslednja dejstva:

1. Meja med Slovenijo in Hrvaško ni bila do danes izrecno določena z nobenim državnopravnim aktom (tudi v beograjskih arhivih ga ni bilo najti). Na slovenski strani imamo za zdaj edino odločilno izjavo, zapisano samo v *Temeljni listini o samostojni in neodvisni republiki Sloveniji* (25.6.1991): "Državne

meje republike Slovenije so mednarodno priznane meje dosedanje SFRJ z republiko Avstrijo, z republiko Italijo in republiko Madžarsko in republiko Hrvaško v okviru dosedanje SFRJ". Določen je torej samo "okvir", tj. območje "dosedanje SFRJ", po katerem naj bi meja potekala, ni pa določen konkretni potek

mejne črte od točke do točke po kopnem, kaj šele po morju. Slovensko-hrvaška meja tudi ni bila nikoli od nikogar mednarodno priznana, znano pa je, da je bilo glede nje veliko sporov tako v prvi kot v drugi Jugoslaviji (in celo med slovenskimi in hrvaškimi partizani med drugo svetovno vojno). Tudi ravnanje hrvaške strani v dosedanjih pogajanjih izkazuje zavest o nedoločenosti te meje, saj je slovenski strani predložila že več različic mejne črte. Torej je vprašanje odprto, nič ni dokončno določeno.

2. Hrvaška stran se praviloma zelo rada sklicuje na zgodovinsko pravo (na tem npr. temeljijo njena stališča v sporu s Črno goro glede polotoka Prevlaka), pri obravnavanju meje v Istri pa o tem kar molči. Dejstvo je namreč, da Istra v zgodovini do konca druge svetovne vojne nikoli ni spadala pod hrvaško suverenost (spadala je npr. pod Bizanc, pod Benetke, Francijo - Ilirske province -, avstrijski del Avstro-Ogrske, Italijo), nasprotno pa je bil poseben njen severozahodni del oziroma danes sporno mej-

no območje okoli Savudrije in sploh severno od reke Mirne tako v civilnoupravnem kot v cerkvenoupravnem oziru večinoma podrejeno oblastnim izpostavam v Piranu oziroma v Kopru (občina, sodni okraj, škofija idr.). Piranska občina je upravno skoraj ves čas obsegala tudi Kaštel in Savudrijo, šlo pa je tudi za katastrsko in lastninsko (posestno) pristojnost. Do večjega preurejanja je prišlo šele po podpisu Londonske spomenice v zvezi z razdelitvijo Svobodnega tržaškega ozemlja med Jugoslavijo in Italijo, čeprav je posebni člen te spomenice izrecno prepovedoval izvajati na tem območju take upravne preureditve, ki bi vplivale na etnično sestavo prebivalstva. (O razkosanju sta se menda dogovorila Edvard Kardelj in Vladimir Bakarić, partijska funkcionarja brez zakonitih državnopravnih pooblastil, uveljavljeno pa je bilo na silo.)

3. Na območju do Mirne so do druge svetovne vojne živeli samo Slovenci in Italijani (po popisu iz leta 1900 sta bili glede tega samo dve izjemi: severno od Mirne je

v Završju - Piemonte živela poleg italijanske večine hrvaška manjšina, južno od Mirne pa je v Motovunu poleg italijanske večine živela slovenska manjšina). Z območji, ki so po Rapalski pogodbi pripadla Italiji, so Italijani izgnali skoraj vse hrvaške izobražence, tudi duhovnike, preprosto ljudstvo pa se je brez te opore hitro poitalijančevalo. V tej stiski so Hrvatim po svojih močeh pomagali slovenski duhovniki in drugi primorski izobraženci, čeprav so bili sami pod hudim pritiskom. Današnja etnična in jezikovna sestava prebivalstva je predvsem posledica omenjenega razkosanja po razdelitvi STO: na južni, od Hrvaške zasedeni del pirske občine in na vse območje severno od Mirne se je šele po letu 1955 naselilo veliko Hrvatov (tamkajšnji Italijani so se množično izseljevali v Italijo - optanti), tako da se je etnična sestava občutno spremenila, o slovenski navzočnosti južno od Dragonje pa se uradno ni smelo govoriti (tamkajšnji Slovenci - kolikor so obstali - so bili in so še ustrahovani). Pri delitvi STO na italijanski in jugoslovanski del so zastopniki svetovnih velesil upoštevali kot eno temeljnih meril načelo "uravnovešene krivičnosti": kolikor slovenskega (tj. slovenskega) prebivalstva bi moralo ostati pod Italijo (tržaški, goriški in beneški Slo-

venci), približno toliko naj bi ostalo italijanskega prebivalstva pod Jugoslavijo (pri tem je šlo dejansko za prebivalstvo Istre, Dalmacije in nekaterih otokov, tj. tistih delov ozemlja, ki ga je v okviru Jugoslavije skoraj v celoti dobila Hrvaška - na račun izgube slovenskega ozemlja in prebivalstva, ki je moralo ostati pod Italijo). Vse to Hrvatje danes priznavajo, vendar cinično pripominjajo, naj se o tem Slovenija pomeni z Italijo.

4. Republika Slovenija - posebno pa njeno primorsko prebivalstvo - za svoje normalno gospodarsko življenje nujno potrebuje neposreden dostop do mednarodnega morja, to pa je mogoče samo s tako določljivo kopenske meje, ki bo vsaj Kaštel in Savudrijo vrnila v meje pirske občine in s tem republike Slovenije. Tako imenovani "varni (nemoteni?) prehod", ki ga v pogajanjih obljublja Sloveniji hrvaška stran, ne zadošča, potrebna je slovenska suverenost nad ustreznim delom morskega dna. K tej zahtevi nas ne napeljujejo samo neposredni gospodarski razlogi (ribištvo, školjkarstvo, turizem, promet idr.), temveč tudi dosedanje izkušnje sosednjo državo: izsiljevalske metode hrvaške strani nam ne vlivajo upanja, da bi bil obljubljeni "varni prehod" res varen in nemoten.

KLJUB ŠTEVILNIM PROBLEMOM IN AFERAM

VLADA JE PO ZAGOTOVILIH KOALICIJE TRDNA

MARJAN DROBEŽ

Predstavniki koalicijskih strank, LDS, SLS in Desusa, ki sodelujejo v vladi, so po sestanku prejšnji petek v nekem gostišču na Štajerskem (gostišča so najbolj priljubljena za sestanke in srečanja slovenskih politikov) optimistično poudarjali, da je vlada trdna in uspešno izvaja svoj program in usmeritve. Premier Janez Drnovšek je napovedal, da bo vlada do parlamentarnih volitev leta 2000 največ pozornosti namenila usklajevanju zakonodaje s pravnim redom EU, sprejemu pokojninske reforme in pripravi državnega proračuna za naslednje leto. Svojo ugodno oceno o delovanju vlade je podkrepil z mnenjem, "da bo soglasje med koalicijskimi strankami lahko podlaga tudi za sodelovanje LDS, SLS in Desusa po državnozbornih volitvah". Z njim je soglašal tudi predsednik SLS in

podpredsednik vlade Marjan Podobnik, ki pa je opozoril, "da vlado do konca mandata čakajo še pomembne naloge na gospodarskem in socialnem področju."

V slovenski politiki pa poudarjajo, da samozadovoljstvo vlade ni upravičeno, saj je v državi tudi veliko problemov, pretežno afer. Na notranjem ministrstvu še niso ugotovili vzrokov in krivcev za znano afero o ravnanju policistov in vojakov med osamosvojitveno vojno na Koroškem. Precej je obetalo poročilo t.i. Gričarjeve preiskovalne komisije, ki je zaslišala veliko policijskih uradnikov in tudi nekaj časnikarjev, ki naj bi bili vpleteni v afero Vič-Holmec, potem pa so ugotovili, da se komisija ni ravnala po zakonih in tudi ni upoštevala pravil in drugih norm notranjega ministrstva. Preiskava je zato zastala, edino kar se je zgodilo, je bila odstavitev notranjega ministra Mirka Bandlja. Ta zdaj

zaradi krivic in obdolžitve, ki naj bi mu bile povzročene, zahteva veliko denarno odškodnino.

Napetosti in trenja se povečujejo tudi v državnem tožilstvu. Po odstopu Barbare Brezigar s položaja vodje skupine državnih tožilcev za posebne zadeve se je razkrijalo, da so njeni odnosi z novo generalno državno tožilko Zdenko Cerar slabi. Neposredni povod za odstop Brezigarjeve, ki ga je sporočila na državni TV, naj bi bil v tem, da je generalna državna tožilka od nje zahtevala, "naj v konkretni zadevi že napisan predlog sodišču zadrži, da bi se o njem najprej izrekel kolegij vrhovnega državnega tožilstva." Barbara Brezigar je menila, "da je to hud poseg v njeno samostojnost in neodvisnost in zaradi tega po strokovni plati ni mogla ukrepati tako, kot je menila, da je prav."

Nejevolja državljanov zoper tožilstva izhaja tudi iz

prepričanja, da je ta veja pravosodja nemara glavni krivec za to, da pred slovenska sodišča doslej ni prišel še noben osumljenec s področja kriminalnih dejanj okoliščena s sredstvi iz nekdanjega t.i. družbenega premoženja. Najprej je zastarel primer tovarne športne opreme Elan. Zvedelo se je, da sta dva višja koprška tožilca odhitela na novogoriško okrožno tožilstvo in sama prevzela dvajset primerov t.i. divjega lastninjenja, sicer bi zastareli. Sprejeli so tudi nekaj sankcij zoper sodnike, ki domnevno ne izpolnjujejo svojih obveznosti. Predsednik SDS Janez Janša je glede zastarelih rokov primerov divjega lastninjenja dejal, "da namesto, da bi iz leta v leto dobivali nove sodne epilog, dobivamo odstopne od kazenskih pregonov in celo izpuščanje na svobodo tistih, ki so že bili kaznovani."

Turistična agencija Brda na Dobrovem je s sodelovanjem okoli 500 domačinov pripravila letošnji tradicionalni praznik češenj, ki bo od petka, 11., do nedelje, 13. junija. Gre za največjo turistično in družabno prireditve te vrste v Sloveniji. Potekala bo že dvaintridesetič zapored, s tem praznikom pa poudarjajo vlogo in pomen češenj v tradiciji in kmetijstvu Goriških Brd. Program je pester in aktualen ter obsega najrazličnejše prireditve.

V soboto ob 9.30 bodo v vinski kleti na Dobrovem odprli razstavo češenj, pozneje pa še nekaj drugih razstav, med njimi razstavo t.i. zrelih vin. Ob 13. uri bodo v Brda prispeli udeleženci tradicionalnega kolesarskega maratona češenj. Udeležilo se ga bo okoli 600 kolesarjev iz vse Slovenije. Posebno bogat program bo v nedeljo. Sodelovali bodo tudi pevski zbori ali folklorne skupine iz Globasnice in Pliberka na avstrijskem Koroškem. Ob 16. uri se bo na Dobrovem pričela tradicionalna povorka kmečkih voz oz. motornih vozil, na kate-

rih bodo prikazali običaje in navade v briškem kmetijstvu, zlasti pridelovanje češenj. Povorki so dali naslov *Sedem češnjevih tednov*, ker namreč češnje toliko časa zore. V sprevodu, ki zmeraj vzbuja največje zanimanje udeležencev praznika bo letos sodelovalo 18 kmečkih vozov oz. motornih vozil.

Pričakujejo, da se bo letošnjega praznika češenj v Goriških Brdih udeležilo okoli 10 tisoč obiskovalcev iz Slovenije, pa tudi iz bližnjih območij v Italiji, zlasti iz Števerjana in Krmina. Praznik se uvršča med prireditve, ki naj opozorijo na pomen vina in kulinarike v slovenskem in tudi mednarodnem turizmu. V Goriških Brdih sta o tem domačinki, diplomirani etnologinji Magda Reja in Tatjana Sirk, izdali knjigo s pomenljivim naslovom *Briška kuhinja*. Podrobno opisujeta kuhinjo in kulinarično kulturo v Goriških Brdih. Pri tem opisujeta tudi razne vrste češenj, ki so jih pridelovali ali pa jih še gojijo v Brdih, pa tudi jedi, ki jih pripravljajo iz češenj.

M.

V MAKEDONIJI SLOVENSKA VAS ZA PREGNANCE

Človekoljubne organizacije v Sloveniji so začele skupno akcijo z naslovom *Roka pregnancem - slovenska vas*, ki je namenjen pregnancem s Kosova. Uradno se je začela v torek, 8. junija, z dnevno televizijsko oddajo, med katero so zbirali prispevke gledalcev. Cilj akcije je postavitev vasi iz bivalnikov, počitniških prikolic in iz šotorov za tiste, ki so v vojni na Kosovu izgubili svoje domove. Omenjeno vas naj bi postavili blizu naselja Dojransko selo v Makedoniji.

Gre za zelo velik in izviren projekt, nihče pa ne more napovedati, koliko denarja oz. prispevkov bodo zbrali na žiro računih največjih človekoljubnih organizacij, ki sodelujejo pri izvajanju pobude. Med njimi so Rdeči križ Slovenije, Slovenska Karitas in Slovenski odbor za Unicef.

Direktor akcije Roka pregnancem - slovenska vas je Jure Pengov, ki se je pred kratkim vrnil z mesta dopisnika RTV Slovenija v Rimu. V operativnem štabu pa sodeluje tudi nekdanja časnikarka in politična delavka Danica Simčič. Kot je povedala, bo darovalcem na voljo 45 brezplačnih telefonskih linij, ki bodo delovale med televizijskimi in nemara tudi radijskimi oddajami. Druga velika televizijska oddaja bo na sporedu v sredo, 30. junija.

Jure Pengov poudarja, da bo finančni del akcije nadzoroval nadzorni odbor, "tako da bo denar zanesljivo prišel

v prave roke". Svoje sodelovanje so potrdili tudi nekateri športniki, glasbeniki in časnikarji, ki so vojne grozote na Kosovu spoznavali skozi poklic. Bivalnike bo mogoče ob koncu vojne preseliti na Kosovo. Kako velika bo slovenska vas, bo odvisno le od pripravljenosti Slovencev, da prisrskočijo na pomoč ljudem v stiski.

M.

DODATEN DENAR IZ KONCESIJE ZA IGRALNIŠTVO

Novogoriški župan Črtomir Špacapan je sporočil, da bo mestna občina 1. julija začela prejemati denar iz t.i. koncesijske dajatve od prirejanja posebnih iger na srečo. Te izvaja družba Hit. Koncesija je namenjena odpravljanju škodljivih učinkov, ki jih povzročajo igralništvu ljudem in okolju. Občina naj bi letos dobila okrog 600 milijonov tolarjev, ta sredstva pa bodo dodaten proračunski vir. O njihovi uporabi bo odločal mestni svet, župan pa je dal svoj predlog: denar od koncesije naj bi namenili trinajstim projektom, pomembnim za turizem. Nekaj sredstev bi namenili počitništvu 1000-letnice Solkana, urejanju okolja v Novi Gorici, dograditvi športne dvorane v Renčah, posodobitvi turistično pomembne ceste Trnovorjanci-Krnica in financiranju turističnih načrtov na Lokvah, kjer naj bi zgradili plavalni bazen in športno dvorano.

GLASBENI CIKLUS NA KOSTANJEVICI

GLASBA Z VRTOV SV. FRANČIŠKA

Kulturni dom Nova Gorica prireja tudi letos v poletnem času v sodelovanju s frančiškanskim samostanom na Kostanjevici ciklus petih koncertov *Glasbe z vrtov Sv. Frančiška*.

Naj se za trenutek ozremo k začetkom uspešne glasbene prireditve, ki privablja poslušalce z obeh strani meje. V sezoni 1994/95 je Kulturni dom Nova Gorica pod vodstvom direktorice Alenke Sakside začel z izvajanjem ciklusa v frančiškanskem samostanu na Kostanjevici, ki je umetnostni in kulturni spomenik Slovenije. V njem je 42 let doloval priznani slovenski jezikoslovec p. Stanislav Škrabec (1844-1918), čigar misli, raziskave in spoznanja so pred nekaj leti izšle v treh obsežnih knjigah z naslovom *Cvetje z vrtov sv. Frančiška*.

V Kulturnem domu v Novi Gorici so se odločili, da bodo skupaj z vodstvom samostana kulturno podoba le-tega popestrili še z glasbo. Ciklus je namenjen predvsem mladim slovenskim, goriškim in primorskim glasbenikom z obeh strani meje; ponujena jim je priložnost za hitrejši prodor na koncertni oder. Sicer pa se v okviru ciklusa vrstijo različni klasični koncerti z gostovanji tako domačih kot tujih glasbenikov. V prvih dveh sezonah so se predstavili predvsem mladi slovenski glasbeni talenti, uspešni domači glasbeniki in izvrstni komorni ansambli Slovenske filharmonije. Oblikoval se je nov krog poslušalcev, ljubiteljev komornega muziciranja

in glasbena srečanja na Kostanjevici so naznanila novo, sveže dogajanje. V naslednji sezoni je prav tako prevladovalo druženje glasbenikov in občinstva iz Nove Gorice in Gorice ter gostov iz slovenskega zamejstva. V lanski sezoni pa je bil glasbeni ciklus posvečen Posočju. Predstavili so se predvsem domači ustvarjalci, kot gost pa je na Kostanjevici nastopil dunajski kvartet saksofonov Danubia. Letos želijo prireditelji posvetiti pozornost izjemni legi samostana, na stičišču slovenske, italijanske in furlanske kulture s poudarkom na mladih glasbenih ustvarjalcih.

Potem ko je 31. maja že bil prvi koncert - nastop Vokalne skupine Canticum iz Maribora - bo v dvorani frančiškanskega samostana v petek, 11. junija, ob 20. uri recital slovenskih in južno-ameriških samospelov in narodnih pesmi; izvajala bosta Juan Vasle (basbariton) in Leon Engelman (klavir). V torek, 29. junija, bo ob 20. uri v kostanjevski cerkvi nastopil komorni zbor ZKO Nova Gorica, zborovodja Ambrož Čopi. V torek, 13. julija, bosta ob 20. uri v dvorani samostana nastopila Primož Parovel (harmonika) in Chen Hsin-Zing (sopran). V torek, 27. julija, ob 20. uri bosta na vrsti Andreja Ručli (klavir) in Eva Mauri (recitator). Naj za konec pomenimo, da je vstopnina prosta, zbirajo pa se prostovoljni prispevki za obnovo samostana in za glasbenike.

TOLMIN / OB OBČINSKEM PRAZNIKU

GABRIJELA MRAK, OPERNA PEVKA IZ TOLMINA

ADA KLINKON

V knjižnici Cirila Kosmača v Tolminu je 28. maja ob občinskem prazniku potekala slavnostna seja občinskega sveta, na kateri so podelili priznanja, za tem pa je prof. Slavica Mlakar predstavila knjigo in razstavo o tolminski operni pevki Gabrijeli Mrak (1852-1928). Učenci Glasbene šole, kvartet flavt in kvartet trobil so z glasbenim nastopom popestrili prireditve v knjižnici.

Prof. muzikologije Slavica Mlakar in ravnateljica tolminske Glasbene šole je v svoji publikaciji prikazala natančno in nazorno življenje in delo operne primadone Gabrijele Mrak, katere glavno mesto umetniškega delovanja je bil Regensburg. Ohranilo se je sorazmerno malo gradiva. Publikacija je opremljena s slikovnim gradivom, plakati, koncertnimi listi, fotografijami in drugimi dokumenti. Izdala jo je tolminska knjižnica Cirila Kosmača, uredil jo je ravnatelj knjižnice Viljem Leban. Delo je strokovno in estetsko izdelano.

Celoten dogodek pomeni za Tolmin uspeh, saj so kasneje na večeru v kinogledališču obiskovalci prisostvovali še koncertu opernih arij, ki jih je pela Mrakova. Arije je izvedla s prodornim glasom sopranistka Olga Gracelj ob spremljavi pianistke Nataše Valant, medtem ko so odlomke iz življenja tolminske pevke z igro prikazali dijaki

tolminske gimnazije pod vodstvom prof. Marte Rutar. Tolminci so tako spoznali umetniško pot znane krajanke, operne pevke Gabrijele Mrak, in še zlasti velik pomen njene dela.

MIRENSKI ZBOR V MATAJURJU

Dolgoletna želja po obisku Beneške Slovenije se je mirenskem župnijskemu zboru uresničila na letošnjo binokšno nedeljo, ko je zapel pri župnijski maši v Matajurju. Nedavni devetdesletni življenjski jubilej g. Paskvala Guiona je dal temu srečanju še globlji žar. Gostujoči zbor iz matične domovine mu je nazdravil kar v treh jezikih (*Sto lat, Mnogaja ljeta in Kolkor kapljic*), v trajni spomin pa prinesel knjižni dar o Mirenskem Gradu in Stanka Vuka *Pomlad pod Krasom* ter Bergantovo orgelsko glasbo.

Vzpon na Matajur, ki je sledil, je še dopolnil ta lepi binokšni dan. Spomini pa so segli tudi v leto 1984, ko je mirenski zbor prvič gostoval v Beneški Sloveniji in sodeloval na zlati maši g. Marija Lavrenčiča na Vrhu v Landarju.

PB

O ZASTIRANJU POVRŠIN S PLASTIČNIMI FOLIJAMI

Zastiranje obdelane površine z organsko snovjo - lubjem, slamo, listjem, senom ali travo - je starodaven vrtnarski poseg, saj so ljudje ugotovili, da se na ta način izboljša vrhna struktura tal, da se ob primerno debeli plasti omeji izhlapevanje vlage iz tal in se omeji tudi rast plevelov. Zastiranje pa tudi omogoča ohranjanje čistote plodov, npr. jagod, oz. ugodnejše in bolj zdrave rastne razmere.

V sodobnem vrtnarstvu se vse bolj uveljavlja uporaba tako črnih kot prozornih plastičnih zastirk. Znano je namreč, da se pod črno folijo ustvarijo posebno ugodne razmere, ki vplivajo tudi na rast in razvoj posajenih rastlin. Pride namreč do višje temperature tal, višje vlage v območju korenin in manjšega izpiranja hranil. Zastirke torej omogočajo zgodnejši pridelek ter pripeljejo k manjši uporabi vode, boljši izrabi gnojil itd.

Črna polietilenska folija močno vpija sončno sevanje. Zato se zelo segreje, medtem ko se tla pod zastirko ogrejejo le s prenosom toplote. Kljub temu so tla pod črno folijo toplejša od golih tal. Pri tej foliji ugotavljajo velika toplotna nihanja in včasih tako visoke temperature, da povzročajo ožig listov. Ob močno sončnih dneh se namreč tempe-

ratura na črni foliji lahko dvigne celo nad 60°C. Za enoletne kulture uporabljamo tanko folijo (0,03 - 0,05 mm), če pa uporabljamo folijo več let, npr. za gojenje jagod, uporabljamo debelejšo, ki je trpežnejša. Črna folija je posebno primerna za uničevanje plevela, saj ne prepušča svetlobe in torej nobena rastlina pod folijo ne uspeva.

Za zgodnje pridelke pa se v Italiji vse bolj uveljavlja prozorna polietilenska zastirka, ki je primerna za zgodnje gojenje nekaterih plodovk (npr. paradiznika, paprike, bučke, melone, melancane ali jajčevcev). Pod prozorno folijo se tla ogrejejo hitreje in globlje kot pod črno zastirko, saj folija prepušča sončne žarke. Razlika v temperaturi tal znaša približno 2°C, kar je navidezno malo, v praksi pa to pomeni, da bomo do 10 dni prej spravili pridelek, kaj pomeni, če se na tržišču predstavimo 10 dni pred ostalimi, pa si lahko predstavljamo. Pomembno pa je tudi, da prozorna folija nekako ščiti pred slano, saj se skozi prozorno folijo ponoči, ko se tla ohlajajo, toplota dviguje v zrak in dovolj obvaruje rastline pred slano. Šibka točka prozorne folije pa je, da prav zaradi svoje prozornosti pod njo rase tudi plevel. Proti plevelu svetujemo,

da takoj, ko pripravimo gredico za določeno kulturo, tla neprodušno prekrijemo s prozorno folijo, ki jo bomo potrebovali za zastirko. Pleveli, ki bodo pognali, pa se bodo zadušili zaradi pomanjkanja zraka in visoke temperature. Šele nato bomo naredili luknje na zaželeno razdaljo in posadili rastline. Če je v foliji kaka luknja, pa je tak poseg neučinkovit, ker bodo rastline imele dovolj zraka in bodo pleveli prevladali. Ob tem velja povedati, da je mogoče v poletnih mesecih z uporabo neprodušne prozorne folije tudi uspešno razkužiti tla, da uničimo razne plesni in nezaželjene strupe.

Ob termičnih učinkih in uničevanju plevela polietilenske zastirke bistveno zmanjšajo izhlapevanje vode, saj se kondenzira na zastirki in se vrača v tla. Vлага se tudi bolje razporedi po celi površini, ob rastlinah pa je manjša kot v primeru sajenja na golih tleh. Zato moramo tako urediti gredico, da bomo namestili pod folijo namakalne cevi s kapljачi. Če ne razpolagamo z namakalnimi sistemi, pa bomo zalivali pod folijo. Zastirke tudi preprečujejo izhlapevanje hranil, saj voda ob nalivih počasi prodira v tla. Obenem se ohranja ugodnejša struktura tal. Zaščitimo jih tudi pred zasorjevanjem in pred erozijo. Še zlasti pri nabiranju zelenjave ali jagod za trg pa bomo veselili tudi dejstva, da so pridelki na tleh, pokritih s folijo, bolj čisti in manj blatni.

SEJEM BO NOVEMBRA V KRANJU

SDGZ BO SODELOVALO PRI SEJMU LESTEH

FOTO: KROMA

Od 11. do 13. novembra letos bo v Kranju Mednarodni sejem sodobne tehnologije na področju obdelave lesa in proizvodnje pohištva, namenjenega obrti oz. malemu gospodarstvu, Lesteh 1999. Prireja ga PCC Gorenjski sejem Kranj v sodelovanju z Obrtno zbornico Slovenije in Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem. Dogovor o sodelovanju, za katerega je dalo pobudo podjetje Koimpex, specializirano na področju obdelave lesa, so podpisali dne 2. junija v prostorih Novega Hotela Danau na Opčinah predstavniki Gorenjskega sejma in SDGZ (na sliki).

Lesteh bo visoko specializirani vzorčni sejem, katerega cilj je predstaviti najsodobnejšo domačo in tujo tehnologijo na področju predelave in obdelave lesa ter proizvodnje pohištva. S tem hočejo pri Gorenjskem sejmu tudi spet priklicati gospodarske dejavnike iz dežel alpskega loka, katerih prisotnost je v prejšnjih letih upadla. Zamejski gospodarstvenik Vojko Kocman, zastopnik podjetja Koimpex, meni, da so take pobude pomembne, saj mora Slovenija biti ob vstopu v EU tehnološko pripravljena in da bo treba v prihodnje vključiti vanje tudi stanovsko organizacijo italijanskih obrtnikov. Dogovor predstavlja temelj za nadaljnje sodelovanje tudi na drugih področjih v luči povezovanja med Slovenijo in manjšino ter med Slovenijo, Koroško in deželo F-Jk.

Avtor rad tudi pove, da to delo temelji na njegovi odmevni in kar štirikrat natisnjeni obsežni strokovni knjigi, ki je prvič izšla leta 1995 in nosi naslov *Marketinška zasnova podjetja*. Knjiga *Temelji trženja in trženjska zasnova podjetja* predstavlja dopolnitev omenjene knjige, avtor pa je seveda nekatera poglavja v novi knjigi poglobil in vnesel nova dognanja na področju trženja.

Vsekakor bo nova knjiga dr. Gabrijela Devetaka koristen učbenik študentom ekonomske in poslovne univerzitetne študijske smeri, prav pa bo prišla tudi tistim, ki hočejo zvedeti nekaj več o trženju, ki tako močno pogojuje vso našo družbo.

JUP

O TEMELJIH TRŽENJA IN TRŽENJSKI ZASNOVI PODJETJA

NOVA KNJIGA GABRIJELA DEVETAKA

Univerzitetni profesor in naš sodelavec, ki je izvedenec v ekonomskih vedah, dr. Gabrijel Devetak, je izjemno delaven in pišoč človek, saj so mu pred kratkim v Kopru izdali novo knjigo, ki nosi zgovoren naslov *Temelji trženja in trženjska zasnova podjetja*. Knjigo večjega formata je izdala Visoka šola za management v Kopru. Avtor je knjigo posvetil spominu lani preminulega univerzitetnega profesorja dr. Romana Obrata, dolgoletnega prijatelja. Strokovni recenzent knjige je bil dr. Bogomir Deželak, zaslužni profesor na Ekonomsko poslovni fakulteti v Mariboru.

Avtor sam je v predgovoru zapisal, da "knjiga dopolnjuje domačo literaturo s področja trženja in na praktičen način teorijo povezuje s prakso". Mnenja je, da je slovenski izraz trženje enakoveren tujemu izrazu *management*, kateri se tudi na Slovenskem vedno bolj uporablja.

"V tem delu sem skušal podati in osvetliti trženje v najširšem smislu besede oziroma uporabe, tako da je to uporabno za različna področja trženja (za izdelke, storitve, reprodukcijski material, trženje med podjetji itd.). Bistvo uspeha temelji na filozofiji in

praksi trženja; pri tem izhajamo iz ugotovljenega plačilno sposobnega povpraševanja. Na osnovi slednjega razvijamo, oblikujemo, proizvajamo in prodajamo konkretne izdelke ali storitve. S tem zadovoljujemo plačilno sposobnega kupca oziroma uporabnika; v prodajni oziroma tržni ceni pa imamo zagotovljen ustrezen dobiček za enostavno in razširjeno reprodukcijo," je tudi zapisal Gabrijel Devetak in s temi besedami zadel v bistvo sodobnega trženja. Nadalje pisec pravi, da je temelj uspeha v naši družbi gotovo timsko, se pravi ekipno, delo, ki pa ni lahko, saj se mora v njem tudi realizirati vsak posameznik in to tako,

ITALIJANSKO PRAVO

EVRO, POGODBE IN DRUŽBE (1)

DAMJAN HLEDE

Znano je, da je s 1. januarjem 1999 proces uveljavljanja skupne evropske denarne enote vstopil v svojo drugo fazo, ki se imenuje "prehodna". Označuje jo pridružitve skupne evropske denarne enote evro obstoječim državnim valutam. V tem obdobju, ki bo trajal do 31. decembra 2001, lahko uporabljamo tako državne valute kot evro. V veljavi je načelo "no compulsion, no prohibition" (ne obveznost in ne prepoved uporabe evra). Evro pa seveda v tej fazi ne kroži preko bankovcev ali kovancev, uporaben je le na računovodski ravni, kot "knjižni" ali "dematerializiran" denar.

V nekaj nadaljevanjih si bomo ogledali, kakšen vpliv ima prehodna uvedba skupne evropske denarne enote na pogodbe in na družbe z ozirom predvsem na glavnico in obveznice. Z ozirom na družbe so ravno te dni na dnevnem redu ministrskega sveta nekateri popravki zakona št. 213/98, ki bodo verjetno v kratkem odobreni, tako da jih bomo lahko pri tem pisanju že upoštevali.

1) EVRO IN POGODBE

Poleg omenjenega načela "no compulsion, no prohibition" veljajo za pravna sredstva še načelo nevtralnosti in načelo kontinuitete ali nepretrogosti.

A) Po načelu nevtralnosti mora uvedba evra obstajati v preprosti zamenjavi državnih valut v vseh pravnih sredstvih ("legal instruments", med katere šteje evropski zakon št. 1103/97 "zakonske predpise, upravne listine, sodne sklepe, pogodbe, enostranske pravne listine, plačilna sredstva, različna od bankovcev in kovancev, ter druga pravno veljavna sredstva"). Državna valuta in evro postaneta skratka le dva različna izraza za isto denarno enoto, v pogodbah

O GOSPODARSKI ŠKODI ZARADI VOJNE

Predsednik goriške trgovinske zbornice Emilio Sgarriata je prejšnji teden sprejel načelnika sekcije za uvožno-izvozna podjetja pri Slovenskem gospodarskem združenju iz Gorice Igorja Černica in direktorja te organizacije Igorja Orla. Na srečanju je bil govor o kvarnem vplivu, ki ga ima vojna na Balkanu na delo izvožno-uvosnih podjetij na Goriškem in o možnih rešitvah. Predsednik Sgarriata je povedal, da bi se na osnovi natančnih podatkov o upadu delovanja uvožno-izvoznih podjetij, ki so vezana na tržišča v nekdanji Jugoslaviji, interveniralo pri rimskem ministru za zunanjo trgovino in da bo treba prizadetim podjetjem pomagati. Černic in Orel pa sta predsednika seznanila s stanjem slovenskih podjetij, ki trgujejo na Balkanu.

se namreč uveljavi neka avtomatska enakoverdnost, ne da bi zamenjava državnih valut z evrom pomenila preimеноvanja pravnih sredstev.

B) Po načelu kontinuitete uvedba evra ne more v nobenem primeru pomeniti alteracije pogodbenega odnosa, ki bi lahko omogočila neizpolnitev, razrešitev ali ponovno pogajanje obstoječih pogodb ali njihovih posameznih klavzul.

Obstoječe pogodbe se torej izvajajo v imenovanih valutah. Dolžnik pa lahko po svoji volji izvede plačilo tako v državni valuti kot v "knjižnem" evru. Nove pogodbe se lahko sklenejo s takojšnjim imenovanjem plačila v evru, čeprav se lahko potem izvedejo le v "knjižnem" evru. Ob koncu prehodnega obdobja bodo pogodbe avtomatsko pretvorjene v evro, plačila pa bodo morala biti izvedena v evro-gotovini.

DALJE

REFORMA SODNEGA SISTEMA

V sredo, 2. junija, je delno stopila v veljavo reforma italijanskega sodnega sistema, ki predvideva uvedbo t.i. prvostopenjskega *edinega sodnika* (*giudice unico*). Reforma pomeni precejšnjo spremembo sodne geografije: ukinitve obstoječih 165 pretur, 203 ločenih sekcij pretur in 100 javnih tožilstev pri preturah. Izginja torej sodna figura pretorja. Zamenjala jo bo uvedba urada *edinega sodnika*, ki ga bodo sestavljali sodniki obstoječih sodišč in tisti, ki bodo tja premeščeni iz ukinjenih pretur. Izginili bosta seveda tudi figuri sodnika za predhodne preiskave (*Gip*) pri preturi in javnega tožilca pri preturi. S to organizacijsko novostjo je povezana tudi posledična vsebinsko-proceduralna novost: edini sodnik bo namreč, v velikem številu slučajev (več kot jih je prej pristojalo prav tako monokratskemu pretorju), odločal v monokratski sestavi, torej sam. Kolegialnost odločitev bo postala rezidualna. Ta del reforme pa bo stopil v veljavo šele 2. januarja leta 2000. Do konca leta bodo torej preture še obstajale za kazenske procese. Edini sodnik bo za sedaj sodil le v zadevah, kjer so predvidene kazni do največ štiri let zapor, za katere je bil doslej pristojen pretor.

Reforma je torej z 2. junijem stopila v veljavo le z ozirom na civilni proces in na organizacijske vidike. Vsekakor pa bo tudi z ozirom na slednje potrebno nekaj časa za njihovo celostno uvedbo, saj je zakonski odlok št. 145/99, ki spreminja zakon št. 51/98, bil sprejet le teden dni pred vstopom v veljavo celotne reforme.

DH

MINIODBOJKA / V GRADEŽU

MNOŽIČNA ZABAVA NA MIVKI

IGOR COTIČ

GOSPODARSTVO

VINSKI SEJEM V LJUBLJANI

V petek, 4. t.m., se je v Ljubljani zelo uspešno končal letošnji vinski sejem, ki je bil povezan s 45. mednarodnim ocenjevanjem vinskih vzorcev in žganih pijač. Mednarodno ocenjevanje je potekalo 5 dni in 39-članska komisija, ki jo je vodil dr. Julij Nemančič, ni imela lahkega dela, saj so morali oceniti 936 vinskih vzorcev iz 24 držav, med temi tudi vzorce naših zamejskih vinogradnikov. Le-ti so se tudi zelo dobro uveljavili. Pomembno se nam zdi, da so se slovenska vina na splošno zelo dobro uvrstila. V kategoriji belih mirnih vin z ostanom sladkorja sta kar dve slovenski vini dosegli naslov šampiona, posebno pa je razveseljivo, da se je v ožji izbor za šampiona uvrstil tudi kraški teran, letnik 1996, Borisa Lisjaka iz Dutovelj v kategoriji rdečih mirnih vin. Gre za pomembno priznanje za slovensko vinogradništvo na splošno, posebej pa za teran, saj je ta avtohtona slovenska vinska sorta navadno zelo zahtevna za ocenjevalce. Dejstvo, da je prišel v ožji izbor za šampiona, pomeni, da je tudi teran vino, ki ob pravilnem negovanju lahko dosega izredne kakovosti.

Mirno lahko trdimo, da se vinogradništvo na širšem Primorskem lepo razvija v smer ponudbe visokokakovostnih vin, ki pričajo o resnem pristopu vinogradnikov in vinarjev tako zasebnikov kot tudi večjih združnih kleti.

SEJMIŠČE V NOVI GORICI SPET ZAŽIVELO

Na sejmišču družbe Meblo v Kromberku so 9. junija odprli četrti sejem obrti in podjetništva. Sejem postaja tradicionalna gospodarska prireditel, na kateri se soočajo gospodarstveniki pretežno iz Primorske. Letos se predstavlja več kot 150 zasebnih proizvajalcev s področja obrti in podjetništva, med katerimi jih je devet iz Italije, Avstrije in Švice. Organizatorji so pripravili več prireditev, ki poudarjajo pomen obrti in podjetništva v Sloveniji in potrebo po pospeševanju izmenjav s poslovnimi partnerji čez mejo. Jutri, v petek, 11. junija, bo na sejmju predavanje o uvajanju davka na dodano vrednost v Sloveniji. Z njim bodo 1. julija nadomestili sistem prometnih davkov. Udeležencem bo izkušnje, pridobljene z omenjenim davkom v Italiji (IVA), obrazložil direktor Slovenskega gospodarskega združenja v Gorici Igor Oreš.

Sejem obrti in podjetništva bo odprt do 13. junija.

M.

Plaža, morje, sončni žarki in... odbojarska igrišča, na njih mladi odbojkarji in odbojkarice z nasmejanimi obrazi.

V objemu majske vročine so se ljubitelji odbojarske žoge zbrali, da bi se v sproščenem vzdušju pomerili v igri na mivki. Takšno je bilo prizorišče drugega deželne prvenstva v miniodbojki, ki je potekalo v nedeljo, 31. maja, na gradeški plaži. Tekmovanje je potekalo v organizaciji goriške pokrajinske odbojarske zveze in je vzbudilo veliko odobravanja ter navdušenja s strani mladih. Ti so bili razdeljeni po starostnih skupinah in so nastopali v kategorijah minivolley, superminivolley in primo volley. Sodelovalo je okrog petdeset ekip, slovensko odbojko pa sta zastopala Soča Ideal, ki je nastopila s dvema ekipama (minivolley) in Val, ki se je tekmovanja udeležil z ekipo minivolleya in superminivolleya. Tekme so potekale hkrati na devetih igriščih, vsako srečanje pa je trajalo po osem minut.

Ob robu igrišč se je zbralo veliko število staršev, prijateljev in mimoidočih kopalcev, ki so z zanimanjem sledili prvim športnim podvi-

Mladi odbojkarji Soče Ideal na plaži v Gradežu

gom najmlajših. Otroci, ki so nastopali na gradeškem turnirju (skupaj jih je bilo kar dvestopetdeset), so v prostem času kopali rove, gradili peščene gradove, mostove in... iskali v vodi uteho pred vročino. Čudovito okolje je skratka sprožilo mnogo veselja in zadoščenja na mladih obrazih.

Srečanje se je sklenilo s presenečenjem. Udeleženci turnirja so se postavili na odbojarska mesta in prejeli v

darilo z vodo napolnjene pisane balončke. Po začasni negotovosti so se ob žvižgu piščalke obmetavali z balončki, ki so švigali z ene strani mreže na drugo. Vsak met je spremljalo bučno navijanje in hkrati napeto pričakovanje, komu bo balonček počil. Ko je prišlo do poka, se je razlegel širok, sproščen smeh vseh ljubiteljev zabavnih iger, sonca in morja, ki so se hkrati s športnim zadoščenjem naužili tudi razpo-

sajenosti prvega poletnega počitka.

POSTAVE NAŠIH EKIP

Soča A (minivolley): Martin in Jurij Devetak, Jan Černic, David Croselli.

Soča B: Martina Malič, Marilena Piras, Ivana Danielis, Karen Ulian in Giulia Stanta.

Val (minivolley in superminivolley): Ambra Makuc, Elena Lavrenčič, Ilaria Černic, Alicia Kobal in Samanta Di Palma.

ODBOJKA

SLOGA PROSLAVILA NAPREDOVANJE

Športno združenje Sloga je proslavilo napredovanje svojih ekip s slavnostnim občnim zborom.

V ponedeljek, 7. junija, je v Prosvetnem domu na Opčinah potekal občni zbor SZ Sloga. Zbor je potekal v nadvse prazničnem vzdušju, saj

USPEHI BOGATČEVE NA EVROPSKEM SEVERU

Najboljša zamejska jadralka, olimpijka Arianna Bogatec, se je zadnje tri tedne mudila na evropskem severu, kjer je v razredu europa nastopila na treh pomembnih tekmovanjih in opravila kar 31 regat. Med drugim je nastopila na odprtem nizozemskem prvenstvu v Hooru, na regati eurolimp v Medembliku in na regati v Rung-

stedu na Danskem. Naša jadralka, članica Tržaškega pomorskega kluba Sirena, se je v močni konkurenci, ki je štela veliko močnih jadralk s celega sveta, med njimi tudi olimpijska prvakinja, Nizozemka Matthyse, je žela lep uspeh. Dosegla je dve posamični zmagi in vrsto visokih uvrstitev, kar dobro obeta na tretji Ariannin nastop na olimpijskih igrah, in sicer prihodnje leto v Sidneyu.

TENIS

USPEH ZA SLOVENSKI TENIS

Slovenski tenisačici iz Velenja Katarini Srebotnik, ki še ni dopolnila dvajset let in je velik obet slovenskega ženskega tenisa, je uspelo v Parizu tisto, kar doslej še ni uspelo nobenemu slovenskemu tenisaču, odkar imamo Slovenci samostojno državo: z južnoafriškim soigralcem je na Odprtem teniskem prvenstvu v Parizu osvojila v igri mešanih dvojic prvo mesto, kar je seveda velik uspeh. Tako je mlada Velenčanka samo še dokazala, da letos ni prišla zaman na svetovni lestvici teniskih igralok WTA na zavidljivo 64. mesto na lestvici tako v igri posameznici kot tudi v igri parov.

Sicer pa je nesporni zmagovalec in junak prvenstva v Parizu ameriški tenisač André Agassi, ki je pozabil na lepo, sedaj že nekdanjo ženo Brooke Shields in končno letos ponovno začel igrati tako tenis, kot ga je igral v dobrih starih časih, ko je bil strah in trepet vseh nasprotnikov. V finalu je potem, ko je bil že za dva niza v zaostanku, premagal nesrečnega ukrajinskega tenisača Medvedjeva, ki ni zdržal psihološkega pritiska. S to zmago je postal André Agassi živa legen-

da tenisa, saj je po slavnem Rodu Laverju postal prvi tenisač moderne dobe, ki je dobil vse štiri grand slam turnirje, se pravi, da je zmagal na štirih različnih površinah v Avstraliji, ZDA, Wimbledonu in v Angliji in v Parizu. Doslej je to uspelo le štirim igralcem, to so bili Perry, Budge, Emerson in Laver, samo Laver pa je igral na različnih površinah, tako kot je to počel Agassi, ostali štirje so tako v ZDA kot v Melbournu še igrali na travi.

Če je André Agassi postal v Parizu živa legenda, kaj naj potem rečemo o Nemki Steffi Graf, ki je po Seleševi v polfinalu ugnala v finalnem dvoboju še številko ena današnjega ženskega tenisa Martino Hingis? Najbrž ni potrebno povedati, da je Grafova svet zase, če je le ne pestijo bolečine v koljenih, Monika Seleš namreč ni več tista odlična teniška igralca, kar je bila pred atentatom Grafovega privrženca nanjo; Williamssova, Kurnikova in Hingisova pa so še premlade za nemško veteranko, ki je doslej dobila že nad dvajset grand slam turnirjev.

ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE LETA 2006

GENERALKA PREDSTAVITVE KANDIDATURE

Organizacijski odbor kandidature treh dežel za pridobitev zimskih olimpijskih iger leta 2006 je v ponedeljek, 7. t.m., v Celovcu izvedel generalno predstavitev kandidature, ki jo bodo prihodnji teden predstavili generalni skupščini Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) na zasedanju v Seoulu. Po zagotovilih menedžerja kandidature Dietra Kalta je generalna dobro uspela, določene pa so tudi vse podrobnosti. Slovenski del kandidature bo kot govornik na predstavitvi zastopal predsednik slovenskega dela organizacijskega odbora dr. Ernest Petrič.

V Celovcu so prepričani, da skupaj s Sionom in Turinom sodijo v ožji krog favoritov za pridobitev iger. Končno besedo o tem pa bo 19. t.m. izrekla skupščina MOK. Tudi v Celovcu se zavedajo, da je prvi favorit za pridobitev iger na mednarodni ravni v Sionu v Švici, a si s tem preveč ne belijo glave. "Že mnogi favoriti so 'umrli' na zadnjih metrih", je dejal Kalt in opozoril na zadnjo odločitev skupščine MOK, ko je izbrala organizatorja iger za poletne olimpijske igre leta 2004. Takrat je bil prvi favorit Rim, igre pa so nato dobile Atene.

Organizacijski odbor kandidature treh dežel je medtem prejel 50.000 kartic z mirovnimi poslanicami. Kartice bosta manager kandidature Kalt in koroški deželni glavar Haider na zasedanju v Seoulu izročila predsedniku Mednarodnega olimpijskega komiteja Samaranchu.

Korošci so šolarjem razdelili 75.000 kartic. Kar dve tretjini so jih dijaki, ki so nanje napisali mirovne poslanice, vrnili vodstvu skupne kandidature. Haider in Kalt sta prepričana, da mirovna poslanica velja za območje vseh treh dežel, velik odziv šolarjev pa je dodatna potrditev podpore kandidaturi Koroške, Slovenije in dežele Furlanije-Juljske krajine.

ALPÍN

ZKB KWINS IZENAČIL

Z izenačenjem v gosteh proti ekipi Lodija v prvem povratnem kolu italijanske hokejske A1 lige "in line" je Poltova ekipa ZKB Kwins dosegla svojo prvo točko v gosteh (prva tekma na domačem igrišču se je končala z zmago poletovcev z izidom 3:1). ZKB Kwins je proti In Line Lodi izenačil z izidom 8:8, odločilni gol, s katerim so poletovci odnesli domov točko, pa je padel tik pred koncem tekme. Trenutno je ZKB Kwins na tretjem mestu na lestvici s sedmimi točkami. Prvi na lestvici je ekipa In Line Versilia z 12 točkami, četrta je In Line Lodi s 4 točkami, Viareggio pa je na dnu lestvice brez točke.

15

ČETRTEK
10. JUNIJA
1999

POBUDA DOBERDOBSKEGA IN GORIŠKEGA RAVNATELJSTVA
OSNOVNE ŠOLE V ZAMISLI UČITELJICE BARBARE RUSTJA

PRAZNIČNA BRALNA OLIMPIADA

IVA KORŠIČ

Velika dvorana goriškega Kulturnega doma je v ponedeljek, 7. t.m., kar sijala od pričakovanja polnih oči učencev doberdobskega in goriškega ravnateljstva, ki so jo popolnoma zasedli, da bi z učiteljicami sledili slavnostni podelitvi nagrad ob prvi Bralni olimpiadi. Vse šolsko leto so ob spodbujanju vzgojiteljic marljivo prebirali knjige in v zadnjih mesecih bili še posebno pozorni na vsebino nekaterih zgodbic in pesmic, ki jih je učiteljica Barbara Rustja, "potujoča šolska knjižničarka" določila za bralni kviz. Le-ta je potekal prejšnji teden od ponedeljka do petka, vsak dan na drugi šoli. Šolarji oz. posamezni razredi so se vsakič "preselili" v eno izmed naših vaških šol in seveda tudi v mestno. Po srečno končanem kvizu so skupaj pomalicali in se zblížali. Čim manj časa so porabili za označenje pravih odgovorov, tem bliže so bili nagradi. Poleg "testa" so se razpisali ob ustvarjalnem pisu, katerega naslov je bil vezan na prebrane knjige, ki jih je Barbara primerno izbrala za starostno stopnjo otrok. Učenci so se resno pripravili na to novo preizkušnjo, s katero so se v lanskem šolskem letu že soočili njihovi doberdobski vrstniki.

Praznični ponedeljkov dopoldan je vodila Barbara, a sooblikovali so ga vsi prisotni. Vrhovski osnovnošolci so pripovedovali in živahno pri-

FOTO BUMBACA

kazali pravljico *Etko Mužetko*, ki so jo zapisali po pripovedovanju starejših vrhovskih vaščanov in jo tudi ilustrirali; v knjižni izdaji je izšla letošnjo pomlad v zbirki Kolčki pri Goriški Mohorjevi družbi. Mali gledalci so se ob njej zelo zabavali, vrhovski otroci so med pripoved vpletli tudi nekatere stare otroške igrice, ki so jih rešili pozabe. Za tem sta na oder prišli obe ravnateljici, Mirka Brajnik in Nataša Paulin, in začelo se je slovesno nagrajevanje bralnega kviza:

prvi razred: 1. Elena Costarion (OŠ P. Voranc Doberdob), 2. Carlotta Tomsič (OŠ P. B. Domen Sovodnje), 3. Ilaria Devetti (OŠ Romjan); drugi razred: 1. Costanza Frandolič (OŠ A. Gradnik Števerjan), 2. Noemi Cozzucoli (OŠ O. Župančič Gorica), 3. Tanja Fabiani (OŠ L. Zorzut Plešivo); tretji razred: 1. Peter Giovani (OŠ Doberdob), 2. Albert Vončina (OŠ L. Abram Pevma), 3. Aljaž Srebrnič (OŠ Plešivo); četrty razred: 1. Miche-

le Novosel, 2. Marlenka Pevtean (OŠ Sovodnje), 3. Ivana Nanut (OŠ Štandrež); peti razred: 1. Sara Cocetta (OŠ Sovodnje), 2. Michele Visintin (OŠ Doberdob), 3. Saša Pahor (OŠ Štandrež).

Barbara Rustja, Igor Devetak in Peter Szabo so sestavljali komisijo, ki je pregledala spise in takole "razsodila": prvi razred: 1. Matej Gergolet, 2. Elena Costarion (OŠ Doberdob), 3. Greta Cotič (OŠ Vrh); drugi razred: 1. Danijel Bajt (OŠ Štandrež), 2. Debora Tesolin (OŠ Pevma), 3. Simon Peter Leban (OŠ Gorica); tretji razred: 1. Jerica Klanjšček (OŠ Gorica), 2. Peter Giovanini, 3. David Croselli (OŠ Doberdob); četrty razred: 1. Andrej Drozgič (OŠ Vrh), 2. Gregor Nanut (OŠ Štandrež), 3. Mauro Pevric (OŠ Romjan); peti razred: 1. Maja Pahor (OŠ Gorica), 2. Luca Raccaro (OŠ Plešivo), 3. Joahim Nanut (OŠ Štandrež). Spise prvouvršenih je prebrala Majda Zavadlav.

Nagrajenci so prejeli diplo-mo in kaseto, prvouvršeni pa priznanje in knjigo. Ko se je oder izpraznil, je nanj stopil slavnostni gost, urednik revije *Petka*, Božo Kos, spreten risar stripov; učence je navdušil z veliko križanko in s posebno "kitajsko" pravljico, nato pa je predstavnikom razredov vseh šol izročil bralne značke oz. mape. Vsak otrok je prejel tudi izvod revije *Petka*, dar Boža Kosa. Ob koncu je še enkrat vsa dvorana zapela pesmico Toneta Pavčka *Dežela branja*, ki jo je živahno uglasbil Lojze Kranjčan. Tako so ob knjigi, ki nas zna popeljati širrom po svetu, osnovnošolci vzeli slovo od šolskih klopi, čeprav so se, razen za petošolce, ki imajo izpitate, šolska vrata uradno zaprla šele v četrtek, 10. t.m., s šolsko mašo.

Med tem tednom so učenci prejeli bralne značke oz. mape in nalepke, ki jim bodo služile v naslednjih šolskih letih; petošolci pa so tudi letos prejeli knjižni dar - *Veliko knjigo znanja* -, ki jim ga je podaril Odbor staršev, nakup knjige pa je z denarnim prispevkom, kot že prejšnja leta, omogočila goriška Kmečka banka, kateri se iz srca zahvaljujejo starši in otroci. Lepa hvala tudi predstavniku bančnega zavoda Zdravku Kuštrinu, ki je rade volje prejel povabilo in bil prisoten pri obdaranjih naših šolarjev.

S 3. STRANI

ZA STVARNO OBČINSKO POLITIKO...

Panoge so seveda različne. Danes nam primanjkuje veliko obrtnikov, pa naj gre za gradbena ali mizarska podjetja ali mehanične delavnice. Na tem področju imamo premalo slovenskih obrtnikov. To govorim zato, ker se lahko iz majhnih stvari z delom naredi majhna industrija. Veliko naporov je potrebnih. V Gorici nam manjka veliko poklicev. Prej sem omenil občinske tajnike, manjka pa nam tudi veliko profilov za podjetja. Vsakdo, ki je končal univerzo ali višjo srednjo šolo, mora vedeti, da se prava šola začne šele po končanem študiju. Po mojem je v Italiji narobe, da se je odpravil staž vajeništva. Vsako podjetje namreč rabi osebe, ki bi že znalo opravljati poklic; tu so težave, ker je ljudi, ki bi znali dobro opravljati poklic, zelo malo.

Gospod župan, v nedeljo so tudi evropske volitve. Slovenska skupnost priporoča slovenskim volivcem v Italiji, naj volijo univ. prof. J. Pirjevca, ki je kandidat na listi Južnotirolske ljudske stranke; kaj bi v tej zvezi povedali?

Tudi tu bi najprej povedal osebno izkušnjo, ki sem jo

doživel, ko je bila Kmečka banka iz Gorice v težavah in smo iskali pomoč dejansko povsod po Italiji, da bi rešili, kar se je rešiti dalo. Takrat sem spoznal stvarnost na Južnem Tirolskem, ki ni daleč od nas. Res je, da sta temelj narodnega obstoja kultura in šolstvo, a je prav tako temelj vsega predvsem gospodarstvo. Politika mora težiti k temu, da se vse to poveže. To je na Južnem Tirolskem izredno dobro urejeno, saj so vse te stvari zelo povezane. Tesna politična povezava med Južnotirolsko ljudsko stranko in Slovensko skupnostjo je izjemno važna. V tej povezavi je vezni člen prof. Pirjevec, za katerega upamo, da bo izvoljen, čeprav je na listi drugi, za Ebnerjem, ki tudi zelo dobro pozna manjšinsko stvarnost. Vedeti moramo namreč, da se bosta politika in tudi gospodarstvo v kratkem krojila v Bruslju in ne več na državni ravni. Zato je nujno, da Slovenci spremljamo vse, kar se dogaja v Evropski zvezi. Zato moramo podpreti kandidaturu prof. Jožeta Pirjevca, saj gre za povezavo dveh narodnih manjšin v Italiji. Z našimi glasovi lahko podpremo prof. Pirjevca, da bo imel moč, ko bo zagovarjal naše pravice.

POBUDA OBČINE
ŠTEVERJAN

VEČDRŽAVNI ODBOR CITTÀ DEL VINO

Upravitelji občine Števerjan so sprejeli pred dobrim letom hvalevredno odločitev. Tudi briška vasica se je včlanila v italijansko združenje *Città del Vino*. V tem okviru je potekalo v začetku maja srečanje v sejni dvorani števerjanske občine. Debate so se udeležili števerjanski župan Corsi, podžupan Humar, državni predstavnik združenja *Città del Vino* Benvenuti, predstavnik pokrajine Brancati, župan občine Brda Mužič in arh. Simčič, župana občin Miren in Ajdovščina, predstavnik občine Nova Gorica, županja in predstavnik občine Koper, predstavnik področja Krmin arh. Bertossi. Števerjanska občinska uprava je v sklopu sodelovanja z občino Brda spodbudila pogovor o nastanku večdržavnega odbora brez meja. Pobuda naj bi doprinesla konkretno korist in naknaden razvoj na turističnem in gospodarskem področju, sodelovanje med včlanjenimi občinami. Predložen je bil načrt o formiranju odbora, v katerega bi čimprej pristopile tudi Madžarska, Avstrija in Slovenija. Do danes se je o vsem tem le govorilo. Sedaj lahko pričakujemo sadove!

MD

SCGV EMIL KOMEL

USPEHI GOJENCEV

FOTO BUMBACA

V zadnjih tednih so si kot po tekočem traku sledili uspehi gojencev Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel in Goriškem in drugod po Italiji in Sloveniji.

Najprej naj omenimo, da so obetavni glasbeniki igrali na sedežu goriške prefekture (na sliki) za praznik republike, 2. junija, na povabilo prefekta v prisotnosti najvišjih krajevnih civilnih in vojaških oblasti, pa tudi lepega števila oseb iz sveta goriške kulture in omike. Prisotni so bili zelo navdušeni in so glasbenim mentorjem to tudi javno dokazali. To ni bil samo kulturni dogodek, ampak na neki način tudi političen, saj je bila slovenska šola prvič vabljena na slovesnost. Lepo priznanje šoli in našemu glasbenemu miljeju so tudi visoke nagra-

de na tekmovanjih, ki so jih prejeli zlasti primorski nadarjeni pianisti iz razreda prof. Sijavuša Gadžijeva v različnih kategorijah. Na tekmovanju v Arenzanu so gojenci uglednega profesorja odnesli kar nekaj prvih in drugih nagrad: to so Nina Kruh (90 točk, 2. nagrada), Maja Marijanec (98, 1.), Rok Palčič (95, 2.), Mateja Gruntar (93, 2.) in Tamara Ražem (98, 1.). Pianistka Maja Fürst je sodelovala na 17. srečanju slovenskih obmejnih glasbenih šol. V netekmovalni kategoriji mednarodnega tekmovanja v solopetju C.A. Seghizzi v Gorici sta sodelovali gojenki prof. Franke Žgavec Julija Kramar in Alessandra Schettino; slednja je prejela tudi štipendijo. O tem bomo še pisali prihodnjic.

novo!

novo!

Pastirček je svojim malim in velikim bralcem priskrbel novo knjižico štandreške pesnice **Ivanke Zavadlav** z naslovom

TONČEK NA LUNI

Avtorica s ciklom 21 pesmic spremlja malega Tončka in skupaj z njim življenjske dogodivščine naših osnovnošolčkov, njihovo razposajeno igrivost in hudomušnost. Pesnici Ivanki so pri tej izdaji priskočili na pomoč otroci 3. letnika vrtca in 1. razreda osnovne šole Fran Erjavec iz Šandreža, ki so zbirko z velikim navdušenjem naslikali.